

NOODPLAN BREDE VLAAMSE RAND

VLAAMSE RAND

VLAAMS BELANG

Deze brochure is een publicatie van het Vlaams Belang - juni 2023
Ver. uitg.: Tom Van Grieken, Madouplein 8/9, 1210 Brussel

Nood breekt wet!

“De vernederlandsing van de Vlaamse Rand is mislukt. WAT NU?” titelde het toentertijd gloednieuwe tijdschrift Doorbraak Magazine in zijn eerste nummer van december 2021. Verder: *“Het bestuur van de Vlaamse Rand is al bijna tien jaar in handen van Vlaams-nationalisten. Nochtans gaat het Nederlands in de rand achteruit, en houdt niets de instroom van anderstaligen en Brusselaars tegen. Tijd voor nieuwe perspectieven.”* En tenslotte ook: *“Alleen het Vlaams Belang voert politieke oppositie tegen de gang van zaken. Met verve.”*

Het zijn helaas allemaal nagels met koppen. Met N-VA inmiddels 19 jaar in de Vlaamse regering, waarvan de jongste 14 jaar aan de knoppen van het Randbeleid en 9 jaar als veruit grootste meerderheidspartij, is het tij in de Vlaamse Rand inderdaad niet gekeerd. Integendeel, het is van kwaad naar erger gegaan en intussen is de situatie er ronduit dramatisch te noemen. Daarbij moeten we overigens stellen dat het niet alleen om een ont nederlandse gaat, maar ook en in de eerste plaats om een omvolking, waarbij de autochtone Vlaamse bevolking systematisch wordt vervangen door niet-Vlamingen.

Jonge Vlaamse gezinnen kunnen in de welgesteldere gemeenten van de Vlaamse Rand al lang niet meer de hoge immobielienprijzen betalen en moeten er noodzakelijkerwijs uit verhuizen. De gemeenten waar de woningprijzen nog iets goedkoper zijn, worden dan weer overspoeld door allochtonen, wat een vlucht van onze autochtone Vlaamse bevolking tot gevolg heeft. Ook de Vlaamse horeca- en middenstandszaken verdwijnen stilaan één voor één uit de Vlaamse Rand en worden er vervangen door Franstalige of allochtone zaken.

WAT NU, is inderdaad dé vraag die een antwoord moet krijgen. Een gemakkelijke uitdaging is dat niet. Maar het Vlaams Belang heeft in alle geval nog steeds de ambitie om het tij in de Vlaamse Rand alsnog wél ten goede te keren. Eén ding is daarbij alvast wel duidelijk: als Vlaanderen Vlaams-Brabant wil behouden, dan zal het uit een ander vaatje moeten tappen dan het tot nog toe gedaan heeft; dan zal het noodzakelijkerwijs ook de gebaande paden moeten verlaten.

Hoe we denken dat te kunnen aanpakken, schetsen we in deze brochure. Na enkele terminologische verduidelijkingen brengen we in een tweede hoofdstuk de dramatische situatie in kaart. Vervolgens gaan we op zoek naar de belangrijkste oorzaken van de autochtone leegloop van de Vlaamse Rand. We bekijken ook even de internationaalrechtelijke context, meer bepaald wat het statuut van de migrantengemeenschappen betreft. Daarna nemen we het Vlaamse Randbeleid van de jongste decennia onder de loep en gaan we dieper in op de vraag hoe het komt dat dit geen zoden aan de dijk heeft gebracht. Ten slotte trekken we daar lessen uit en zoeken we naar alternatieven die wél het verschil kunnen maken.

Een gemakkelijke weg zal dit niet zijn. Maar het is wel een weg die wij moeten gaan. Het gaat immers om het naakte overleven van ons volk in wat een deel van ons kerngebied is.

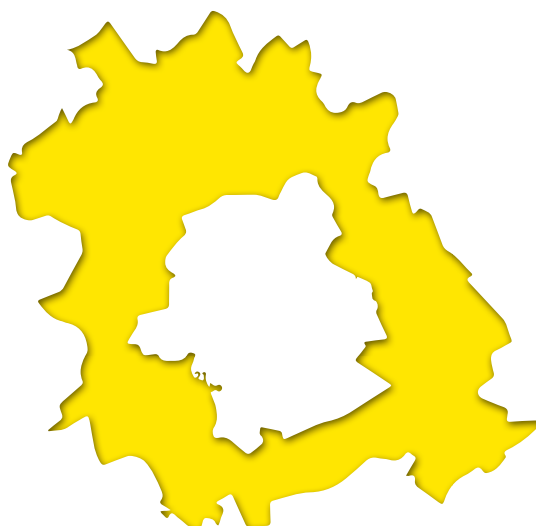

Tom Van Grieken
Voorzitter

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
I. Vooraf: enkele geografische en terminologische verduidelijkingen	6
II. De demografische, taalkundige en etnisch-culturele omvolking van de Brede Vlaamse Rand	9
A. De demografische verovering van de Vlaamse Rand	9
1. De interne migratie: overloopgebied voor Brussel	10
2. Vervreemding: de immigratie	11
3. De kiemen van de demografische omwenteling	13
4. Geboortecijfers: wie de jeugd heeft, heeft de toekomst	13
B. Het onderwijs als indicator van omvolking	15
C. Loop van de bevolking: een groot verloop.....	18
D. De omvolking vertaalt zich ook in de stembus	19
1. In het Vlaams Parlement	19
2. Op provinciaal vlak.....	19
3. Vijf (of zijn het zes?) Franstalige gemeentebesturen	19
4. De andere gemeentebesturen	20
III. Op zoek naar de institutionele, politieke en juridische oorzaken van de omvolking in de Vlaamse Rand	22
A. Geïstitutionaliseerd Franstalig imperialisme.....	22
1. De institutionele historische achtergrond	22
2. De huidige institutionele stand van zaken	25
3. De vergrendeling van de verfransing en de omvolking.....	28
4. De geopolitieke achtergronden als verklaringsgrond	29
B. De vrijheid van vestiging als motor van de omvolking	30
1. In Belgisch staatsverband.....	30
2. Het vrij verkeer van personen van de EU	30
C. Het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel	30
D. Besluiten	32
IV. Internationaal statuut van de anderstaligen in Vlaams-Brabant: geen minderheid / minderheden	34
V. De Vlaamse overheden niet bij machte de situatie te keren	37
A. De Vlaamse regering	37
1. Visie en strategie: een eenzijdige en ondoeltreffende inclusiviteitsvisie inzake de instroom van anderstaligen	37
2. Een zwak bestuurlijk kader	38
3. Gebrek aan ambitie: een totaal ontoereikend budget	38
4. De Nederlandse taal en cultuur in de Vlaamse Rand versterken	39

5. De woonregie: een druppel op een hete plaat	39
6. De toevloed van anderstaligen in het onderwijs	40
7. Een gebrek aan een aanklampend taalbeleid.....	40
8. Handhavingsbeleid: geen stok achter de deur	41
9. Machteloos weerwoord tegen de faciliteiten in de Vlaamse Rand	41
10. Machteloosheid om het Franstalig imperialisme in de zes randgemeenten aan te pakken	42
B. De provincie Vlaams-Brabant	44
C. Gemeentelijke maatregelen	46
D. Besluiten	46
VI. Een nieuw juridisch instrument als uitweg: de noodtoestand.....	48
A. Wat is een noodtoestand?.....	48
B. De noodtoestand in de Belgische rechtsorde	49
C. Internationaalrechtelijk statuut van de noodtoestand	50
D. Toepasselijk voor de Brede Vlaamse Rand?	51
VII. Maatregelen om demografisch en etnisch-cultureel te overleven:	
noodplan voor de Brede Vlaamse Rand.....	54
A. Onze ambities, visie en strategie	54
B. Rol van de diverse beleidsniveaus	55
C. Onze strategische doelstellingen en mogelijke operationele doelstellingen	56
1. SD 1. Een sterk bestuurlijk beleidskader en beleidsinstrumentarium uitwerken	56
2. SD 2. De omvolking door nieuwe immigratie van buitenlanders tegengaan.....	63
3. SD 3. De omvolking door nieuwe migratie van Franstalige en allochtone Belgen tegengaan	67
4. SD 4. De etnisch-culturele vernederlandsing bevorderen	71
5. SD 5. Het inclusiviteitsbeleid voor reeds residerende anderstaligen dwingender maken	75
6. SD 6. Het groene karakter van de Brede Vlaamse Rand verzekeren.....	79
Uitgeleide.....	82
Samenvatting	83

I. Vooraf: enkele geografische en terminologische verduidelijkingen

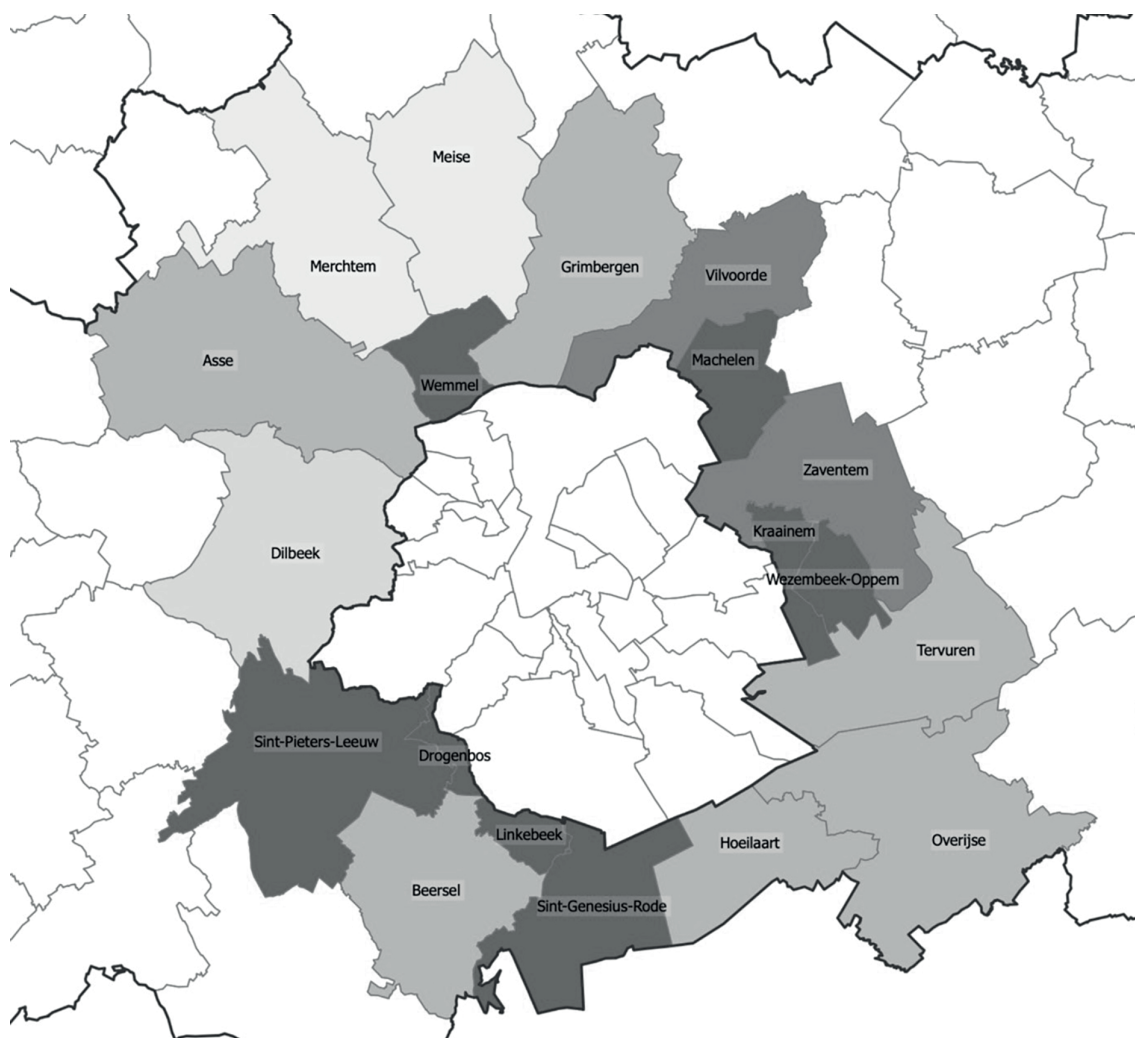
Alvorens we tot de kern van ons betoog overgaan, is het noodzakelijk om vooraf enkele geografische en terminologische verduidelijkingen aan te brengen omdat daarover nogal eens spraakverwarring of misverstanden bestaan.

Deze brochure handelt in essentie over een groot deel van de provincie Vlaams-Brabant, een van de dichtstbevolkte provincies van Vlaanderen. Deze provincie is samengesteld uit twee arrondissementen: het welbekende en 'beruchte' arrondissement Halle-Vilvoorde, waarin het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest gelegen is, dat er evenwel geen deel van uitmaakt, en het arrondissement Leuven (kaart 1).

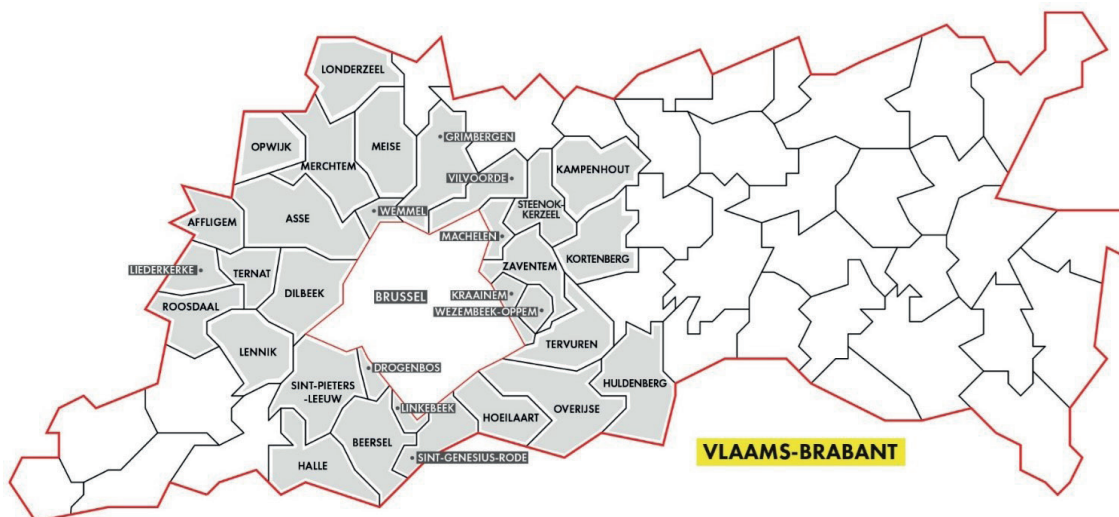
Kaart 1. Geografische situering van de arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven

De hiervoor vernoemde geografische entiteiten hebben een administratieve en bestuurlijke functie. Dat is niet het geval met wat men noemt de 'Vlaamse Rand'. Deze bestaat uit 19 Vlaams-Brabantse gemeenten, waarvan er 18 in het arrondissement Halle-Vilvoorde en één (Tervuren) in het arrondissement Leuven gelegen zijn. Het zijn gemeenten die allemaal grenzen aan, of in de onmiddellijke nabijheid van het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad gelegen zijn. Zij behoren allen tot het Nederlandse taalgebied, maar zijn omwille van hun ligging sterk onderhevig aan een aantal omvolkingsfenomenen die het voorwerp van deze brochure uitmaken. Als dusdanig zijn zij eveneens door de Vlaamse overheid geselecteerd om er een speciaal op deze problematiek toegespitst beleid te voeren. We geven ze weer op kaart 2.

Kaart 2. Geografische situering van de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand

De geografische omschrijving van de Vlaamse Rand werd in 1994 vastgesteld en vastgelegd, bijna 30 jaar geleden dus. Het Vlaams Belang is evenwel van oordeel dat deze perimeter inmiddels door de feiten achterhaald is doordat intussen meer dan deze 19 gemeenten het slachtoffer zijn geworden van een doorgedreven etnisch-culturele omvolking. Daarom stellen wij voor deze statische benadering te vervangen door een meer dynamische benadering. Dat kan door de etnisch-culturele omvolking in Vlaams-Brabant, inzonderheid in de ruime omgeving van Brussel, op regelmatige basis in kaart te brengen (via wat we noemen het 'dynamische Randkadaster') en de perimeter van het Randbeleid daarop vervolgens aan te passen. We noemen dit dynamisch evoluerende gebied in deze brochure de 'Brede Vlaamse Rand' en komen er verder nog op terug. De actualisatie die we in dit verband hebben doorgevoerd, levert inmiddels al een lijst op van 31 Vlaams-Brabantse gemeenten, die we weergeven op kaart 3.

Kaart 3. Geografische perimeter van de Brede Vlaamse Rand, stand van zaken 2022

Ten slotte zijn er binnen deze Vlaamse Rand nog zes gemeenten die door de Belgische wetgever met een speciaal taalkundig statuut zijn begiftigd en als dusdanig worden benoemd als de 'randgemeenten'. Zij behoren eveneens tot het Nederlandse taalgebied, maar hebben op een aantal vlakken taalfaciliteiten voor Franstalige inwoners. Ook daar komen we verder nog uitvoerig op terug. Op kaart 4 hebben we hen geografisch weergegeven. Te noteren daarbij valt dat één van deze zes gemeenten grenst aan Wallonië, met name Sint-Genesius-Rode.

De begrippen 'Vlaamse Rand' en 'randgemeenten' worden nogal eens met elkaar verward of verwisseld. Wanneer we in deze brochure spreken over de 'randgemeenten', dan hebben we het alleen over de zes gemeenten met faciliteiten. Wanneer we het over de 'Vlaamse Rand' of de 'Vlaamse randgemeenten' hebben, dan bedoelen we daarmee evenwel de 19 gemeenten waarvan hoger sprake. Als we over de 'Brede Vlaamse Rand' (BVR) spreken, dan bedoelen we daarmee de 31 gemeenten op basis van de geactualiseerde perimeter waarvan hiervoor sprake.

Kaart 4. Geografische situering van de zes randgemeenten met faciliteiten voor Franstaligen

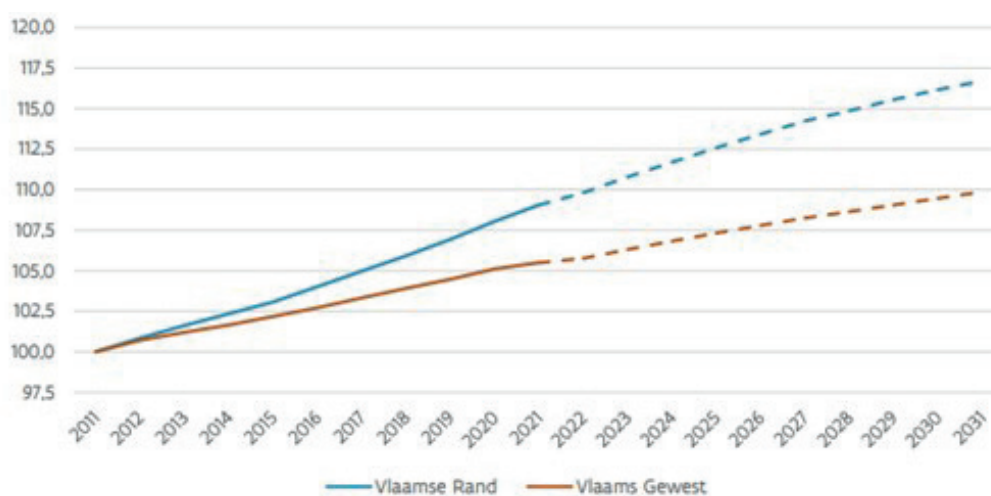

II. De demografische, taalkundige en etnisch-culturele omvolking van de Brede Vlaamse Rand

A. De demografische verovering van de Vlaamse Rand¹

De Vlaamse Rand is al jaren onderhevig aan een razendsnelle bevolkingstoename. Hoewel het gebied minder dan 4 procent van Vlaanderen beslaat, woont intussen 1 op 15 inwoners van het Vlaamse Gewest in de Vlaamse Rand. Waar de regio in 1990 slechts 363.825 inwoners telde, waren er dat in 2022 al 449.381. Dat resulteert in een bovengemiddelde bevolkingsdichtheid. Waar in Vlaanderen gemiddeld 488 inwoners per km² wonen, zijn er dat in de Vlaamse Rand 918. Bijna dubbel zoveel dus. 17% van de inwoners van de Vlaamse Rand woont bovendien in één van de zes faciliteitengemeenten.

Deze sterke bevolkingsgroei heeft voornamelijk twee oorzaken: de rand als overloopgebied van Brussel (interne migratie) en internationale immigratie (externe migratie).

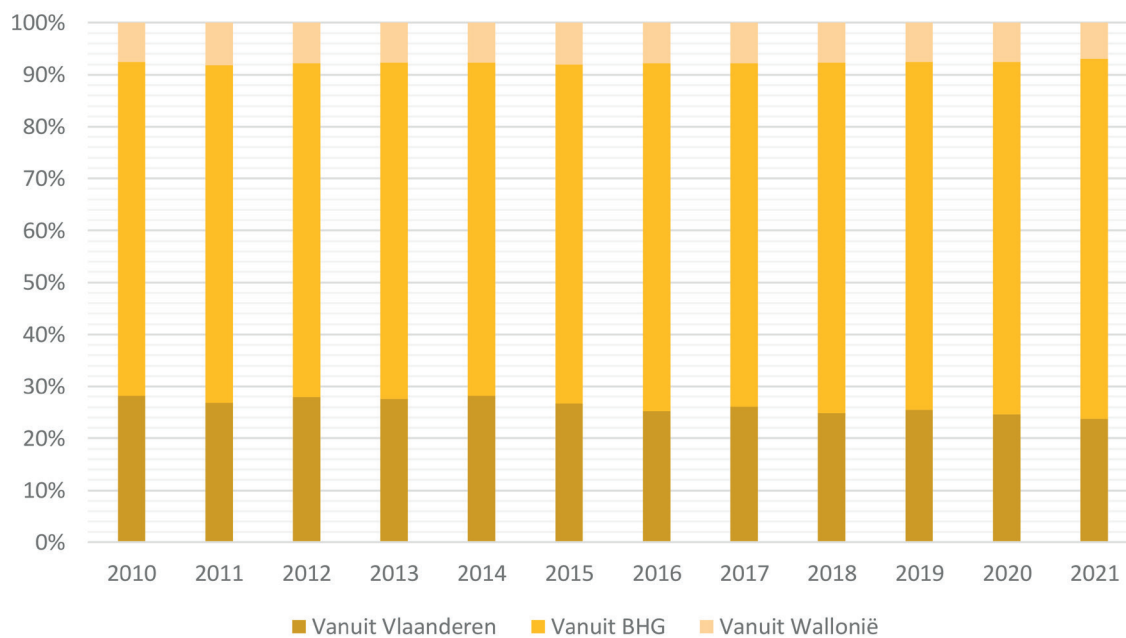
Figuur 1. Relatieve bevolkingsgroei in de Vlaamse Rand en het Vlaams Gewest van 2011 tot 2021 (werkelijke waarden) en van 2022-2031 (prognose) in geïndexeerde waarden (2011 = 100)²

1 Een recente analyse in detail: DE MAESSCHALCK Filip, *Bevolking in Vlaams-Brabant. Over groei en migraties*, Leuven, provinciebestuur Vlaams-Brabant, 2022, 58 p. (Dossier 2022 – Steunpunt Data & Analyse)

2 Statbel en ABB.

1. De interne migratie: overloopgebied voor Brussel

Interne migratie heeft betrekking op verhuisbewegingen binnen eenzelfde land. In de 13 gemeenten van de Vlaamse Rand zonder faciliteiten zijn die verhuisbewegingen erg intensief. Gemiddeld telden deze gemeenten de jongste twaalf jaar (2010-2021) 351.463 inwoners. Elk jaar kwamen er in die periode in deze gemeenten via interne migratie gemiddeld 16.847 personen binnen. Dat is gemiddeld 4,79% per jaar. Dat betekent dat, statistisch gezien, op 10 jaar tijd bijna de helft van de bevolking door interne migratie potentieel wordt vervangen of aangevuld en op 20 jaar tijd nagenoeg de hele bevolking vervangen is.

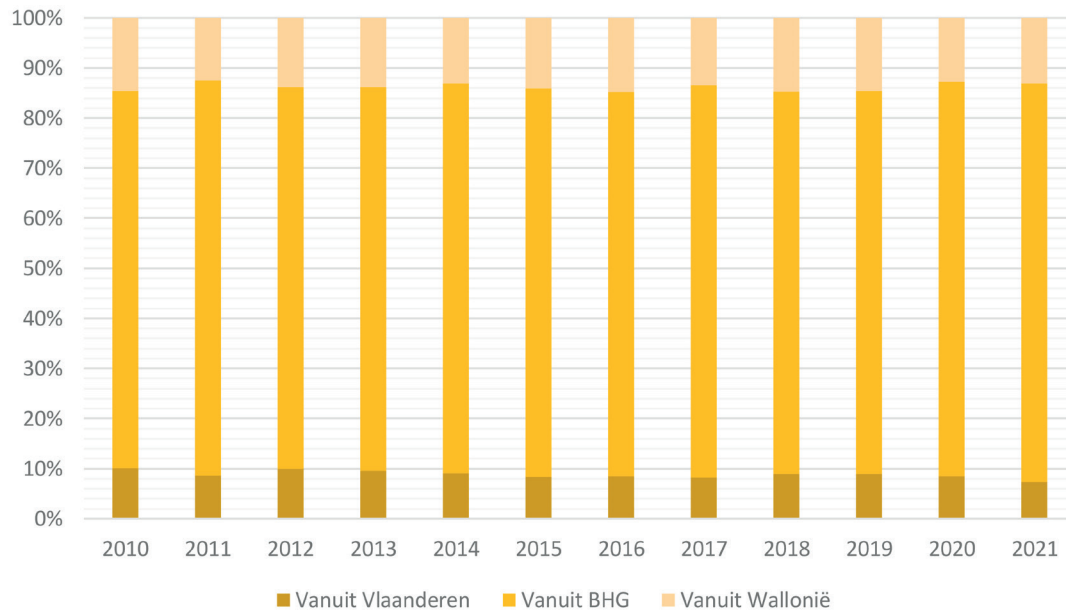

Grafiek 1. Procentueel aandeel in de interne migratie vanuit resp. Vlaanderen, Brussel en Wallonië in de 13 gemeenten van de Vlaamse Rand zonder faciliteiten (2010-2021)

Vanwaar komen de nieuwe inwoners uit de interne migratie in deze 13 gemeenten? De jongste 12 jaar kwamen 6,6 op de 10 inwijkelingen (66,1%) uit het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, slechts iets meer dan één vierde (26,2%) uit het Vlaams Gewest en 7,7% uit Wallonië. Het mag dan ook geen wonder heten dat met een dergelijk intern migratiebeeld deze gemeenten aan een sterk verfransingsproces onderhevig zijn, te meer omdat de instroom vanuit Vlaanderen langzaam maar zeker afkalft, zoals grafiek 1 aantoont.

In de zes randgemeenten is de situatie op dat vlak nog veel dramatischer. Het gemiddelde inwoneraantal over de periode 2010-2021 bedroeg er op jaarbasis 72.225. In deze gemeenten bedroeg de interne migratie over dezelfde jaren op jaarbasis gemiddeld niet minder dan 5,4%, wat statistisch gezien betekent dat de bevolking er door interne migratie op 18 jaar tijd potentieel zowat volledig vervangen wordt.

Kijkt men naar de herkomst van deze interne inwijkelingen, dan blijkt dat 8 op de 10 (77,4%) uit het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest komt. 13,8% komt uit Wallonië, wat meer is dan uit het Vlaamse Gewest, van waaruit niet eens één op de tien inwijkelingen (8,8%)

Grafiek 2. Procentueel aandeel van de interne migratie vanuit resp. Vlaanderen, Brussel en Wallonië in de zes randgemeenten (2010-2021)

uit de interne migratie afkomstig is. In deze gemeenten met faciliteiten voor Franstaligen is de verfransingsmotor uit interne migratie dus nog veel sterker. En ook hier valt een langzame, maar wel gestage achteruitgang vast te stellen van de migratie vanuit het Vlaams Gewest, zoals grafiek 2 aantoont.

De nabijheid van de hoofdstad speelt hierbij dus een doorslaggevende rol. De gemeenten van de Vlaamse Rand vingen de afgelopen decennia een aanzienlijk deel van de grote hoofdstedelijke bevolkingsgroei op. Sinds 2000 is er overigens sprake van een duidelijke bijkomende stijging van inwoners van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest die naar het Vlaams Gewest verhuizen. Uit cijfers van Binnenlandse Zaken blijkt dat niet minder dan 56 procent van de Brusselaars die naar Vlaanderen verhuizen dat doet naar de Brede Vlaamse Rand³. Nooit eerder lag dat cijfer zo hoog. Statistiek Vlaanderen schat bovendien dat er tegen 2034 jaarlijks nog 10% meer Brusselaars richting het Vlaams Gewest zal trekken. Een mensenmassa die de leefbaarheid van de regio nog verder onder druk zal zetten en de lokale besturen voor ongeziene uitdagingen op het vlak van o.a. onderwijs, huisvesting en Vlaams karakter plaatst.

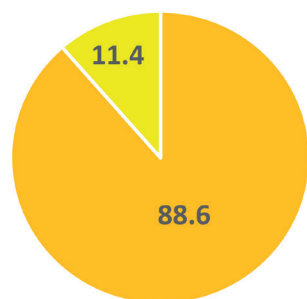
2. Vervreemding: de immigratie

Naast de interne migratie speelt ook immigratie vanuit het buitenland een grote rol in de omvolking in de Vlaamse Rand. Op 1 januari 2022 hadden 73.460 inwoners van de Vlaamse Rand een niet-Belgische nationaliteit of 16,3 procent. Dat aandeel is significant hoger dan in het Vlaamse Gewest (10%) én zelfs hoger dan in de Vlaamse centrumsteden (16%). Gezien de lakse nationaliteitswetgeving in dit land is het echter illustratiever en

3 Senaat, schriftelijke vraag nr. 7-1257 van 3 juni 2021 van Klaas Sloomans aan de minister van Binnenlandse Zaken.

leerrijker de herkomstcijfers onder de loep te nemen. Zo is 43,5% van de inwoners van de Vlaamse Rand van vreemde herkomst terwijl dat cijfer in het Vlaams Gewest met 24,7% bijna de helft bedraagt. Zelfs in de 13 Vlaamse centrumsteden wonen er met 38,5% mensen van vreemde herkomst verhoudingsgewijs meer autochtonen dan in de Rand.⁴

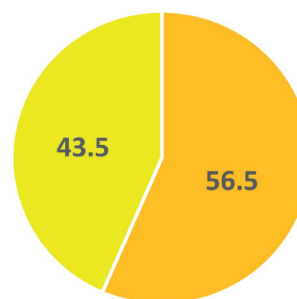
Inwoners Vlaamse Rand naar afkomst (1990)

■ Autochtoon ■ Vreemde origine

Grafiek 3.⁵

Inwoners Vlaamse Rand naar afkomst (2022)

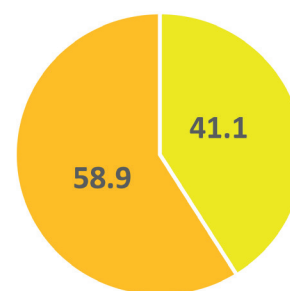
■ Autochtoon ■ Vreemde origine

Grafiek 4.⁶

De stelling dat de inwoners van vreemde herkomst vooral uit vermogende Europeanen bestaat, is intussen achterhaald. Van alle inwoners van buitenlandse herkomst in de Vlaamse Rand had in 2022 nog 41,1% een EU-herkomst, terwijl dat bij niet-EU'ers 58,9% was. Naast de ontnederlandsing gaat dus ook de ont-Europeanisering van de Rand met gezette tred vooruit.

Machelen (47,2%) en Vilvoorde (42,7%) spannen hierbij de kroon en kennen het hoogste percentage inwoners van niet-Europese origine van alle Vlaamse steden en gemeenten. Ter vergelijking: in Antwerpen is 39 procent van de inwoners van niet-Europese herkomst; in Gent is dat 23,9%. In de top vijftien van Vlaamse gemeenten met de hoogste percentages van mensen van vreemde herkomst, bevinden zich 7 gemeenten van de Vlaamse Rand. De regio is hierdoor één van de meest geglobaliseerde en vervreemde gebieden in Europa.

Inwoners met buitenlandse herkomst Vlaamse Rand (2022)

■ EU ■ Niet-EU

Grafiek 5.⁷

4 De 13 Vlaamse centrumsteden zijn: Aalst, Antwerpen, Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout.

5 'Belgische herkomst (t.o.v. inwoners) - Vlaamse Rand', *provincies.in.cijfers* (www.provincies.incijfers.be/databank).

6 *Idem*.

7 'Herkomst - gemeenten van de Vlaamse Rand', *provincies.in.cijfers* (www.provincies.incijfers.be/databank).

Bekijken we de situatie gedurende de jongste twaalf jaar (2010-2021) in de 13 gemeenten van de Vlaamse Rand zonder faciliteiten afzonderlijk, dan vestigden zich daar elk jaar gemiddeld 4.494 vreemdelingen. Dat komt gemiddeld neer op 1,27% van de bevolking van deze gemeenten. Statistisch betekent dat op 10 jaar tijd een instroom van immigranten van 13%.

In de zes randgemeenten met faciliteiten vestigden zich gemiddeld op jaarbasis 1.385 vreemdelingen in deze gemeenten, wat hier neerkomt op een jaarlijkse instroom van 1,92% van de bevolking. Op 10 jaar tijd komt dat, statistisch gezien, neer op een bevolkingsinstroom van 19%.

3. De kiemen van de demografische omwenteling

De cijfers over het aantal mensen van vreemde herkomst zijn nog illustratiever als we ze per leeftijdsgroep gaan bekijken. Zo is 60% van de 0-17-jarigen uit de Vlaamse Rand in 2021 van buitenlandse herkomst. In Machelen loopt dit percentage zelfs op tot 79,0%. Ook in Vilvoorde, Wemmel, Kraainem en Drogenbos is meer dan 70% van de jongeren van buitenlandse herkomst. Ter vergelijking: in het Vlaamse Gewest is 'maar' een derde (35,2%) van de jongeren van buitenlandse herkomst.

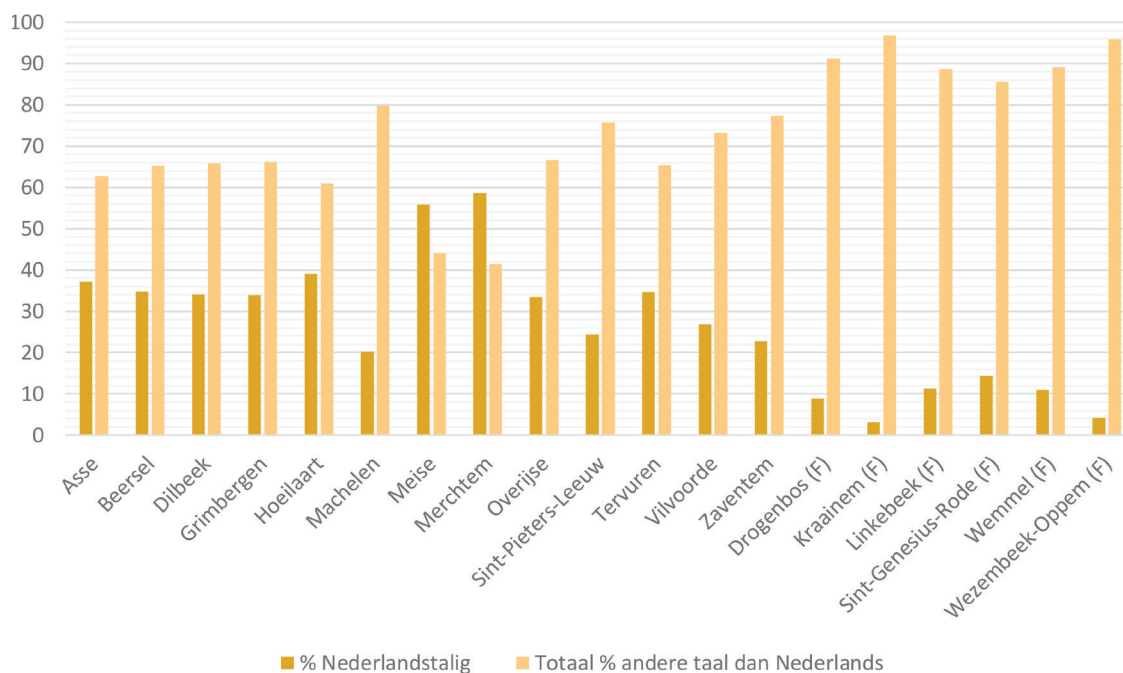
4. Geboortecijfers: wie de jeugd heeft, heeft de toekomst

In diezelfde context stellen we vast dat het aantal geboorten uit (een) anderstalige ouder(s)⁸ het aantal geboorten uit Nederlandstalige ouders fors overstijgt in de regio. De geboortecijfers van Kind en Gezin zijn wat dat betreft al geruime tijd een objectieve graadmeter voor de internationalisering en ontnederlandsing van onze steden en gemeenten. Per gemeente geven ze een gedetailleerd overzicht weer van de bevolkingskenmerken bij onze jonge gezinnen. Uit de meest recente cijfers (2021) blijkt – nog maar eens – dat de motor van de ontnederlandsing in de 19 Vlaamse randgemeenten rond Brussel vooral wordt aangevuurd door de instroom van anderstalige – veelal buitenlandse - jongeren.

Het grootste deel van de moeders in de Vlaamse Rand (46,6%) sprak in 2021 Frans met hun kinderen. De groep die Nederlands spreekt is aanzienlijk kleiner. Slechts 26,8% van de moeders in de 19 gemeenten spreekt Nederlands met haar kind.⁹ In zowaar 17 van de 19 gemeenten spreekt een meerderheid van de moeders een andere taal dan het Nederlands met haar kind, zoals grafiek 6 aantoont. Alleen in Meise en Merchtem domineert nog het Nederlands, maar ook daar kelderen de cijfers in een rotvaart.

⁸ D.w.z.: een kind geboren in een gezin waar minstens de moeder een andere taal dan het Nederlands spreekt.

⁹ 'Taal moeder-kind: gemeenten van de Vlaamse Rand', provincies.in.cijfers (www.provincies.incijfers.be/databank).

Grafiek 6: thuistaal van borelingen in de Vlaamse Rand in 2021 per gemeente.¹⁰

In de faciliteitengemeenten is de situatie voor de Nederlandstaligen op z'n zachtst gezegd dramatisch te noemen. Het aantal Nederlandstalige geboorten daalt er steeds sneller naar de bodemgrens. Waar in 2004 in de zes faciliteitengemeenten overall nog meer dan 10 procent Nederlandstalige geboorten werd opgetekend, was dat in 2021 alleen nog in Sint-Genesius-Rode (14,4%) en Wemmel (10,9%) het geval. In Drogenbos zien we in diezelfde periode een daling van 13 naar 8,9%, in Linkebeek van 13,3 naar 11,3%, in Wezembeek-Oppem van 17,8 naar 4,2% en in Kraainem van 12,2 naar 3,2%.

Langs Franstalige kant zien we een omgekeerde beweging. 7 op 10 kinderen in de faciliteitengemeenten groeien op in een gezin waar Frans wordt gesproken. Alleen in Drogenbos is er een lichte neergang van het Frans bezig, ten voordele van niet-Belgische landstalen. Daarbij dient aangestipt dat met 76,6% het Frans er wel nog steeds de dominante taal is.

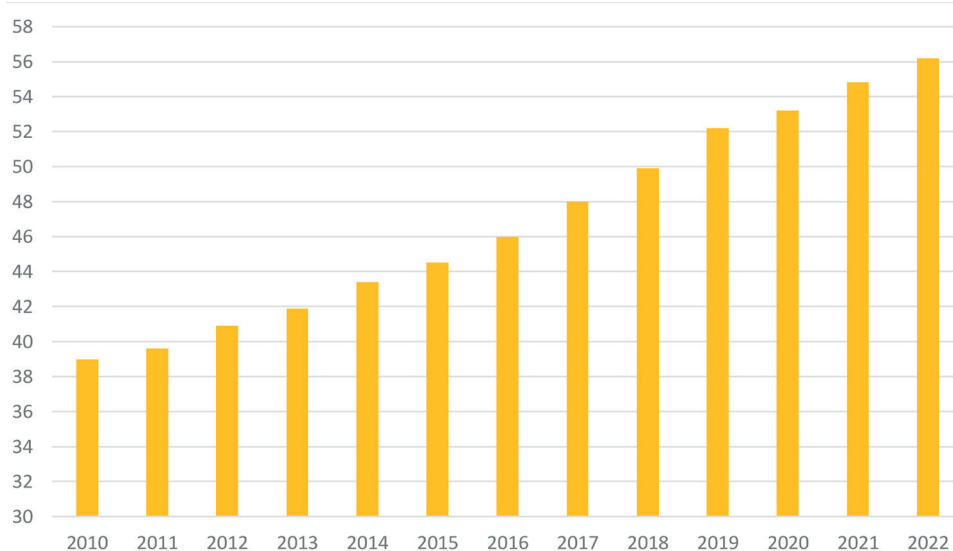
Ook uit deze cijfers blijkt overduidelijk dat de Vlaamse Rand grondig aan het verfransen en het internationaliseren is. Met voorgaande cijfers in het achterhoofd is het een open deur intrappen dat een Nederlandstalige, Vlaamse toekomst voor deze gemeenten allerm minst evident is. Vooral omdat de Nederlandstalige neergang nog lang niet is afgelopen. We staan, bij ongewijzigd beleid, nog maar aan het begin van een regelrechte demografische vloedgolf: een omvolking zonder voorgaande.

¹⁰ 'Taal moederkind: Nederlands (t.o.v. kinderen waarvoor taal geregistreerd werd) – 2021 – gemeenten', *provincies.in.cijfers* (www.provincies.incijfers.be/databank).

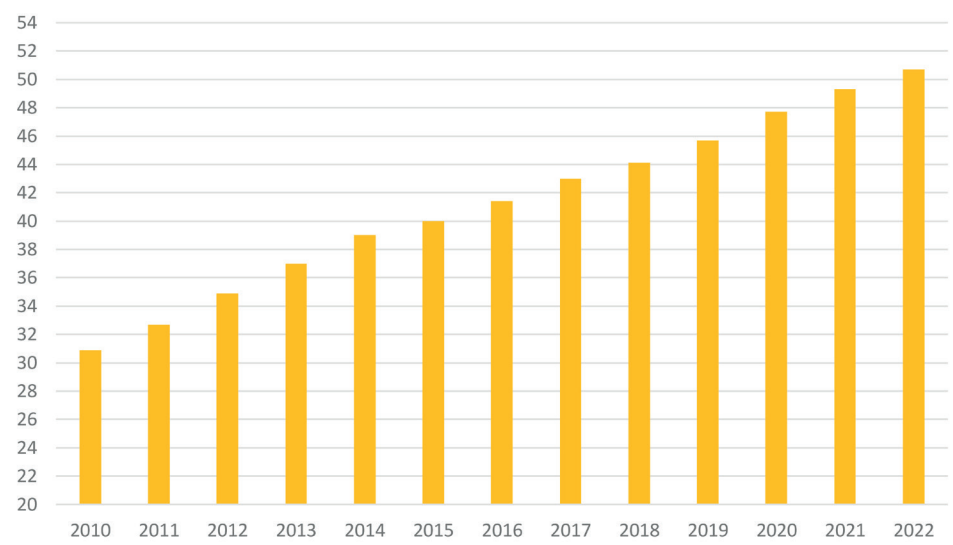
B. Het onderwijs als indicator van omvolking

Een andere indicator die de dramatische situatie weergeeft, zijn de leerlingentellingen in het onderwijs die door de Vlaamse administratie nauwkeurig worden bijgehouden.

In de hieronder staande grafieken 7 tot 9 geven we de evolutie weer van het aantal anderstalige leerlingen in respectievelijk het kleuteronderwijs, het lager onderwijs en het middelbaar onderwijs in de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand voor de periode 2010-2022.¹¹

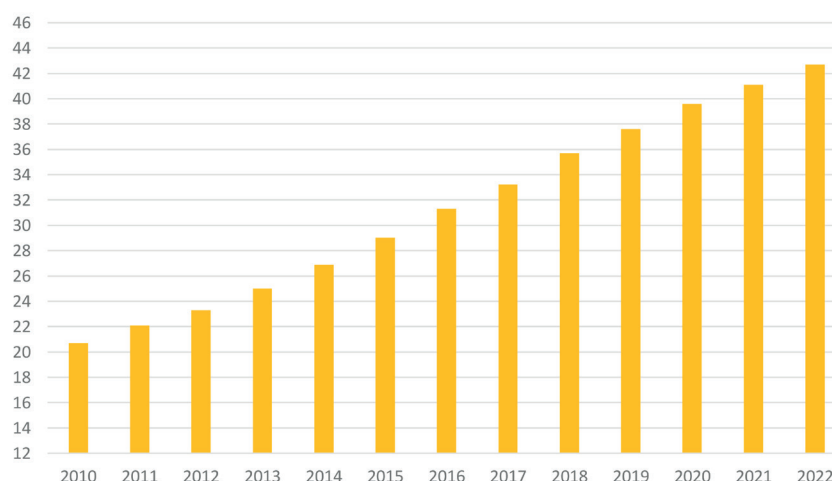
Grafiek 7: procentuele evolutie 2010-2022 van anderstaligen in het kleuteronderwijs in de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand

Grafiek 8: procentuele evolutie 2010-2022 van anderstaligen in het lager onderwijs in de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand

¹¹ Alle cijfers en grafieken uit dit hoofdstukje zijn gebaseerd op www.provincies.incijfers.be. Hun bron is het departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap. Gegevens van voor 2010 zijn aldaar niet voorhanden.

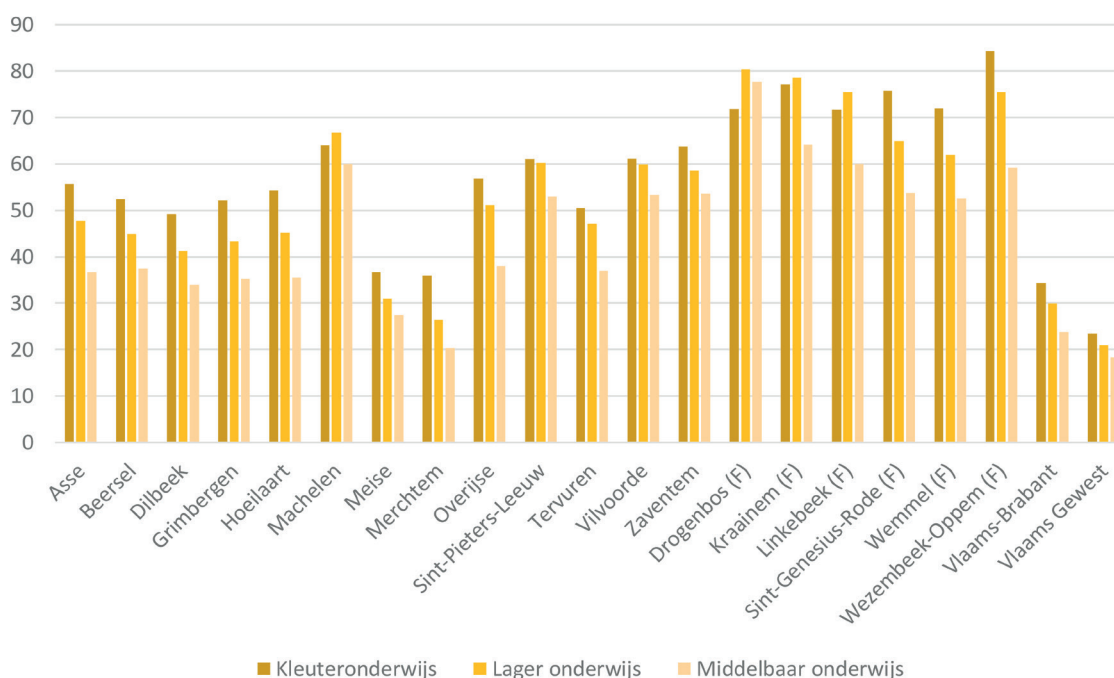
Uit deze grafieken blijkt dat het aantal anderstaligen in 2010 al erg hoog lag en op 10 jaar tijd nog fors is toegenomen. In het kleuteronderwijs evolueerde het van 39% (2010) naar 56,2% (2022), in het lager onderwijs van 30,9% (2010) naar 50,7% (2022) en in het middelbaar onderwijs van 20,7% (2010) naar 42,7% (2022). Men merkt daarbij dat de omvolking meer uit-

Grafiek 9: procentuele evolutie 2010-2022 van anderstaligen in het middelbaar onderwijs in de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand

gesproken is al naargelang de graad: hoe lager de graad, hoe hoger de omvolking. Dat heeft wellicht voor een stuk met de nataliteit van de anderstaligen te maken, maar moet voor een deel ook anders worden verklaard. Niet alle leerlingen lopen immers school in hun eigen gemeente. Vooral voor het middelbaar onderwijs geldt dat, want lang niet elke gemeente heeft een middelbare school en vaak willen ouders een specifieke school uitkiezen voor hun kind. Bovendien trekken een aantal anderstaligen, na hun lager Nederlandstalig onderwijs, voor hun middelbaar onderwijs naar een Franstalige school.

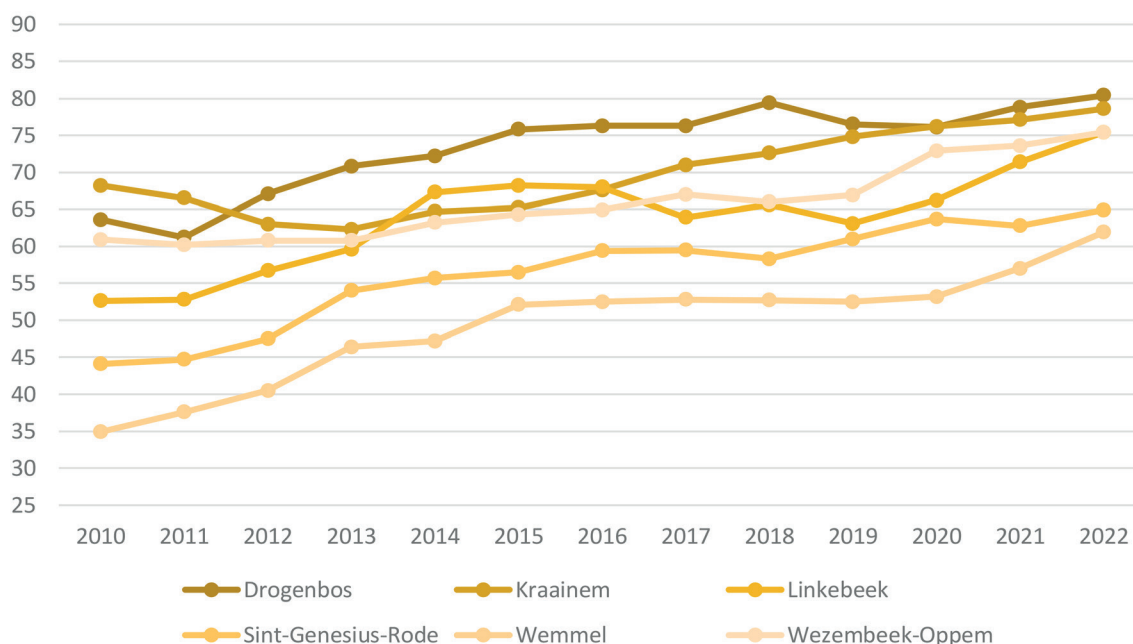
De grafieken 7 tot 9 geven een globaal beeld weer voor de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand. De omvolking is in een aantal gemeenten evenwel veel meer uitgesproken dan in andere gemeenten. Grafiek 10 geeft daar een overzicht van.

Grafiek 10. Procentueel aandeel van anderstaligen in 2022 in de 19 gemeenten van de Vlaamse Rand per gemeente in het kleuteronderwijs, lager onderwijs en middelbaar onderwijs

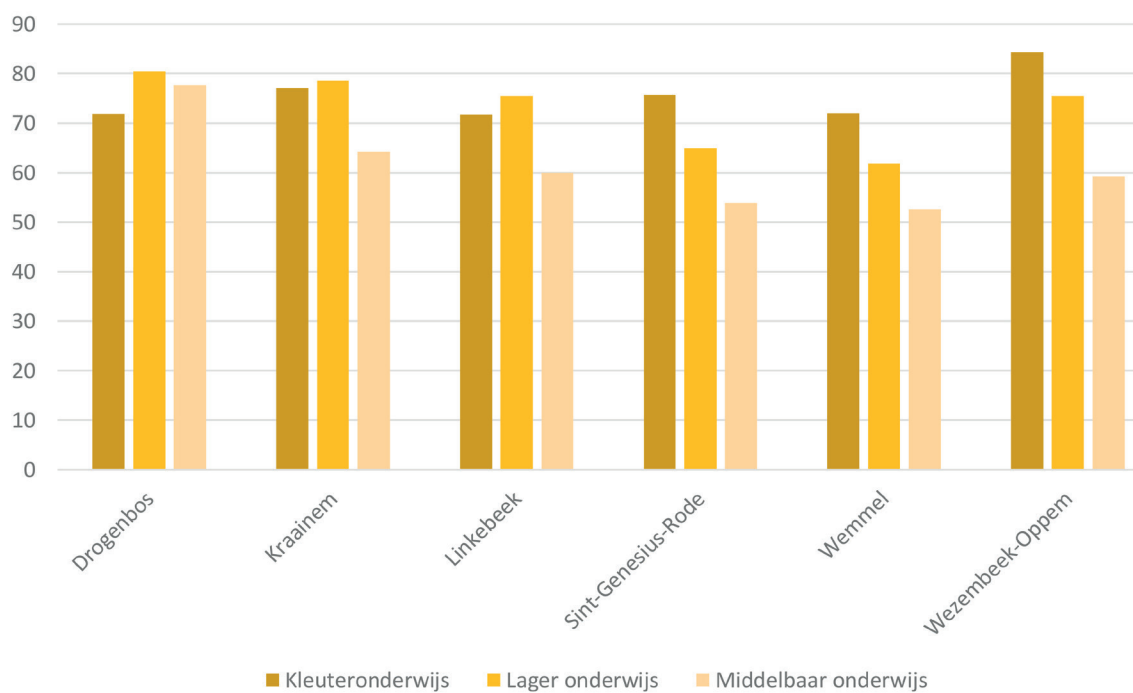

Voor het kleuteronderwijs bedraagt het laagste aandeel anderstaligen 35,9% in Merchtem en het hoogste aandeel 84,3% in Wezembeek-Oppem. In het basisonderwijs zijn de uitersten terug te vinden in Merchtem met 26,4% en in Drogenbos met 80,4%. Hetzelfde geldt met respectievelijk 20,3% en 77,7% voor het middelbaar onderwijs. Hoewel de verschillen per gemeente dus erg groot kunnen zijn, kan zonder meer gesteld worden dat de situatie in de meeste gemeenten ronduit dramatisch is.

Grafiek 11: Procentuele evolutie van 2010 tot 2022 van het aantal anderstaligen in de zes randgemeenten in het lager Nederlandstalig onderwijs

Gelet op hun afzonderlijk institutioneel statuut ingevolge de faciliteiten voor Franstaligen, is het ook nodig de situatie van de zes randgemeenten even apart te bekijken. Dat doen we in grafieken 11 en 12. In grafiek 11 nemen we daarvoor de evolutie (2010-2022) in het lager onderwijs als graadmeter, aangezien dit zeer relevant is omwille van het feit dat ingevolge de faciliteitenregeling er in deze gemeenten zelf (lager) Franstalig onderwijs voorhanden is, wat in de andere gemeenten van de Vlaamse Rand niet het geval is. In grafiek 12 geven we de situatie per randgemeente weer voor het jaar 2022.

Grafiek 12: procentueel aandeel anderstaligen in de zes randgemeenten in 2022 in resp. het kleuteronderwijs, het lager onderwijs en het middelbaar onderwijs

Beide grafieken geven duidelijk aan dat de omvolking in deze zes gemeenten al zeer ver gevorderd is en de jongste tien jaar ook een heel sterke stijging heeft vertoond. Concreet in cijfers voor de zes gemeenten samen: in het kleuteronderwijs was in 2010 56,3% van de kinderen niet Nederlandstalig; in 2022 was dat al opgelopen tot 75,4%. In het basisonderwijs bedragen deze cijfers respectievelijk 51,8% (2010) en 72,8% (2022). Wat het secundair onderwijs betreft gaat het van 37,2% (2010) naar 61,3% (2022). Het feit dat deze gemeenten aan Brussel grenzen en onderwijsfaciliteiten voor Franstaligen kennen, is daar zeker niet vreemd aan.

C. Loop van de bevolking: een groot verloop

Naast interne en externe (im)migratie in de richting van de gemeenten van de Vlaamse Rand, zijn er uiteraard ook inwoners die deze gemeenten verlaten, waardoor het bevolkingsaantal van deze gemeenten min of meer op peil blijft, hoewel in stijgende lijn. Het mag echter duidelijk zijn dat er in de Vlaamse Rand elk jaar een heel groot verloop van de bevolking plaatsgrijpt. In 2021 verlieten in heel Vlaanderen gemiddeld 1,1 per 100 inwoners de gemeente waarin zij woonden om zich elders te vestigen. In de 13 gemeenten zonder faciliteiten van de Vlaamse Rand was dat 6,5 per 100 inwoners. En in de zes randgemeenten met faciliteiten zelfs 8 per 100 inwoners. Het is dit grote verloop, in combinatie met de grote instroom van buiten Vlaanderen, dat ervoor verantwoordelijk is dat de autochtone Vlaamse bevolking in snel tempo werd en verder wordt vervangen door Franstaligen en vreemdelingen. Maar zoals we verder zullen zien, biedt dit grote verloop, mits een aangepast beleid, ook kansen om deze gebieden opnieuw voor Vlaanderen te herwinnen.

D. De omvolking vertaalt zich ook in de stembus

Van francofone migranten naar Vlaanderen mag, net zoals van immigranten, verwacht worden dat zij zich integreren in de Vlaamse samenleving door Nederlands te leren en te spreken, deel te nemen aan het Vlaamse sociaal-culturele leven en, als ze aan het politieke bedrijf willen participeren, aan te sluiten bij de Nederlandstalige politieke partijen van hun ideologische voorkeur. Maar dat doen ze in de BVR uitdrukkelijk niet. Zij gaan integendeel over tot eigen taalkundig-culturele en politieke groepsvorming en nemen op plaatselijk, provinciaal en Vlaams niveau deel aan de verkiezingen met eigen francofone politieke formaties.

1. In het Vlaams Parlement

Reeds geruime tijd komt bij de verkiezingen voor het Vlaams Parlement in de provincie Vlaams-Brabant (en alleen daar) een Franstalige eenheidslijst op onder de naam *Union des francophones*. Hij is een samenwerkingsverband tussen de Franstalige partijen Défi, MR, PS, en cdh. De score van deze lijst is vooralsnog bescheiden omdat het resultaat ervan mee bepaald wordt door het arrondissement Leuven, waar de Franstalige aanwezigheid beperkt is. Bij de jongste drie verkiezingen haalde hij tussen 4,1% en 7% van de stemmen. In 2019 resulteerde dat in 28.804 stemmen, waarmee men nipt naast een verkozene greep. Die was er de vorige legislaturen wel.

2. Op provinciaal vlak

Ook op provinciaal vlak biedt het *Union des francophones* zich bij verkiezingen aan. In 2018 behaalde deze lijst in heel Vlaams-Brabant 5,4% van de stemmen, Ook hier is het globale resultaat beperkt omwille van de aanwezigheid van het arrondissement Leuven. Maar in het arrondissement Halle-Vilvoorde is hij evenwel al goed voor 9,5% van de stemmen en in een aantal kantons daarvan ligt het stemmenaantal van deze lijst nog een heel stuk hoger. Het resulteerde in 2 Franstalige verkozen op 36 in de Vlaams-Brabantse provincieraad.¹²

3. Vijf (of zijn het zes?) Franstalige gemeentebesturen

Het is vooral op gemeentelijk vlak, meer bepaald in de zes randgemeenten, dat de verfransing een grote politieke impact heeft. In deze zes gemeenten dienen zich bij de gemeenteraadsverkiezingen doorgaans Nederlandstalige, Franstalige en tweetalige lijsten aan de kiezer aan.¹³

¹² Zie : BLAISE Pierre, FANIEL Jean en ISTASSE Cédric, *Les résultats des élections provinciales du 14 octobre 2018*, Brussel, CRISP, 2018, p. 45-48 (Courrier hebdomadaire nr. 2396-2397)

¹³ Een overzicht in: BLAISE Pierre en SÄGESSER Caroline, *Les résultats des élections communales du 14 octobre 2018 en Flandre*, Brussel, CRISP, 2018, p. 70-79 (Courrier hebdomadaire nr. 2386-2387)

Bij de meest recente gemeenteraadsverkiezingen van 2018 leverde dat in de zes gemeenten samen 70 verkozenen op Franstalige lijsten op (54%), slechts 24 verkozenen op Nederlandstalige lijsten (19,5%) en 34 verkozenen op tweetalige lijsten (26,5%).

Door de faciliteitenregeling zijn deze gemeenten begiftigd met een speciaal statuut, in die zin dat niet alleen de gemeenteraad, maar ook de OCMW-raad, alsook het schepencollege en het Vast Bureau van het OCMW rechtstreeks verkozen worden. Voor zover lijsten er voldoende stemmen voor halen, zitten ze dus per definitie in het schepencollege of in het Vast Bureau van het OCMW. In 2018 had dit als resultaat dat de Franstalige lijsten 17 schepenen opleverden, de Nederlandstalige lijsten slechts 4 schepenen en de tweetalige lijsten 6 schepenen.

In de praktijk zijn het evenwel de Franstaligen die door hun overwicht deze gemeenten besturen. In vijf van de zes gemeenten is de burgemeester dan ook Franstalig. Alleen in Wemmel is, door de actuele politieke constellatie aldaar, de burgemeester nog een Vlaming.

4. De andere gemeentebesturen

Ook in een aantal andere Vlaamse gemeenten in de Vlaamse Rand is de francofonie electoraal aanwezig, zonder dat ze er tot op heden in geslaagd is er macht uit te oefenen. De situatie verschilt hier ook van de zes randgemeenten, in die zin dat in deze gemeenten het vormen van het bestuur gebeurt via gewone coalitievorming vermits hier geen sprake is van een rechtstreekse verkiezing van het schepencollege en het Vast Bureau. In geen van deze gemeenten zitten er dan ook Franstalige partijen in de bestuursmeerderheid, maar hun electorale aanhang is in een aantal gevallen niet te verwaarlozen. Zo namen in 2018 in 13 gemeenten van de Vlaamse Rand (andere dan de zes randgemeenten) Franstalige partijen deel aan de gemeenteraadsverkiezingen. Het zijn vaak eenheidslijsten van verschillende Franstalige partijen. In sommige gemeenten haalden zij tot 20% van de stemmen en in totaal resulteerde dit in 34 zetels voor Franstalige verkozenen.¹⁴ Hoewel zich dit hier niet in politieke macht vertaalt, mag het duidelijk zijn dat ook in de meeste van deze gemeenten er een sterke Franstalige minderheid politiek aanwezig en actief is. In sommige gemeenten, zoals bijvoorbeeld Dilbeek of Sint-Pieters-Leeuw, zijn deze Franstalige verkozenen erg actief en valt een (toekomstige) impact op de besluitvorming niet uit te sluiten.

Samengevat:

- 1.1 *Franstalige migratie vanuit vooral Brussel en internationale immigratie leiden in de Brede Vlaamse Rand tot een ongeziene omvolking en verdringing van de autochtone Vlaamse bevolking, die een steeds grotere omvang aanneemt. Het resultaat ervan is dat de Vlaamse autochtone bevolking in deze gemeenten tot een minderheid, en in de faciliteitengemeenten zelfs tot een zeer kleine minderheid herleid is en op termijn zelfs volledig dreigt te verdwijnen.*

¹⁴ IDEM, p. 79-83.

- 1.2 *Deze grootschalige omvolking heeft tot gevolg dat (im)migranten niet meer integreren in de Vlaamse gemeenschap, maar integendeel overgaan tot eigen gemeenschapsvorming en zelfs tot eigen taalkundig-politieke groepsvorming. In de Vlaamse zes randgemeenten zijn de gemeentebesturen daardoor al geruime tijd overgegaan in Franstalige handen en weerklinkt sporadisch ook de roep om deze Vlaamse gemeenten van Vlaanderen af te scheiden.*
- 1.3 *In de Brede Vlaamse Rand is het daarom voor de Vlaamse gemeenschap geen vijf voor twaalf, maar al een heel eind na twaalf en is er sprake van een heuse crisis- en noodsituatie voor de autochtone Vlaamse bevolking. Het naakte overleven van onze Vlaamse gemeenschap in een deel van ons kerngebied is er uitdrukkelijk aan de orde.*

© Gemeentehuis van Dilbeek - foto Van Westren, Wikimedia Commons

III. Op zoek naar de institutionele, politieke en juridische oorzaken van de omvolking in de Vlaamse Rand

De ongebreidelde instroom van anderstaligen in de Brede Vlaamse Rand wordt ongetwijfeld voor een deel veroorzaakt door enerzijds het lakse immigratiebeleid in dit land en anderzijds een stadsvlucht vanuit Brussel. Maar hij wordt ook aangestuurd door een aantal historisch gegroeide politieke en juridische oorzaken die het de Vlaamse overheid bemoeilijken om adequaat in te grijpen tegen de verfransing en omvolking in de BVR.

A. Geïstitutionaliseerd Franstalig imperialisme

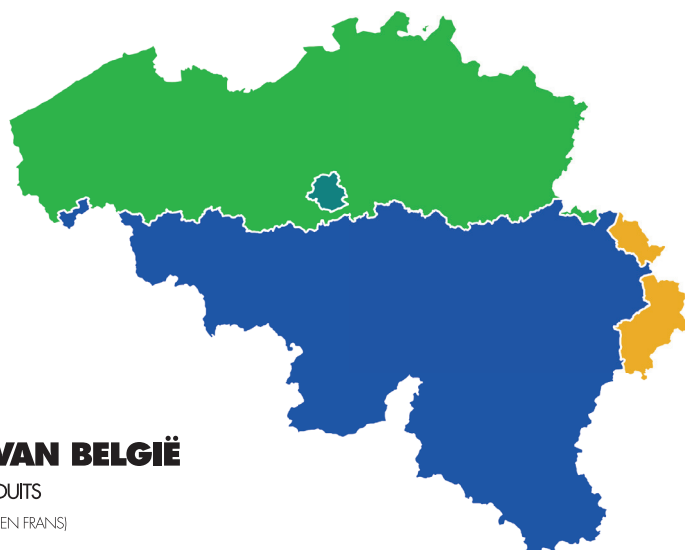
Een niet onbelangrijk element op dat vlak is te vinden in de Franstalige imperialistische politieke agenda, die voor een deel nog altijd vergrendeld zit in Belgische wetgeving.

1. De institutionele historische achtergrond

Toen België in 1830 werd opgericht, kreeg het door zijn stichters een voor die tijd liberale grondwet mee. Die Belgische grondwet negeerde gewoon het bestaan van een Vlaams en Waals volk en van hun aanwezigheid op een bepaald territorium (Vlaanderen en Wallonië) en bood er dan ook geen enkele juridische bescherming aan. Zij kende en kent enkel individuele burgers die bepaalde rechten toebedeeld kregen, alsook een abstract "Belgisch volk" (art. 79 en 80 GW; nu art. 90 en 91 in de gecoördineerde GW van 1994), dat evenwel niets anders is dan de opstelsom van individuele burgers, zonder enige etnisch-culturele connotatie. Dat laatste kon ook niet, omdat een Belgisch volk, in de zin van een etnisch-culturele entiteit, uiteraard niet bestaat.

De Belgische Grondwet kende overigens ook geen taalterritoria en taalgrenzen. Artikel 23 van de Belgische Grondwet (nu artikel 30 van de gecoördineerde GW) stelde immers (en stelt nog altijd) dat het gebruik van de in België gesproken talen vrij is en dat het taalgebruik enkel kan worden geregeld bij wet voor handelingen van het openbaar gezag en voor gerechtszaken. Deze liberale grondwetsbepaling biedt dus hoegenaamd geen bescherming voor het behoud van de taalintegriteit van een bepaald territorium. Als dusdanig reikt zij, in plaats van bescherming, integendeel juist alle juridische middelen aan om de taalintegriteit van territoria aan te tasten.

Om te beginnen beperkt dit grondwetsartikel de manoeuvreerruimte van de wetgever om taalregelingen uit te vaardigen en dus om eventueel beschermende taalmaatregelen op te leggen ten behoeve van etnisch-culturele groepen of territoria. Het enige wat de wetgever zou kunnen doen, is taalmaatregelen opleggen inzake het taalgebruik tussen de overheid en de burgers. Daarbuiten is het de wetgever absoluut verboden beschermende taalmaatregelen uit te vaardigen en heerst er volkomen taalvrijheid.

DE TAALGEBIEDEN VAN BELGIË

- NEDERLANDS ● FRANS ● DUIJS
- BRUSSEL-HOOFDSTAD (NEDERLANDS EN FRANS)

Bovendien werd die taalvrijheid aanvankelijk dermate geïnterpreteerd dat het ook de ambtenaren van de diverse administraties, zolang er hen geen beperkende taalregeling werd opgelegd, vrij stond de taal met de burgers te hanteren zoals hen dat beliefd. In de praktijk kwam dat er in de Franstalige Belgische staat op neer dat in zowat alle administraties in Vlaanderen het Frans als voertaal werd ingevoerd en de Vlaamse burger zich moest schikken naar het vaak Franstalige taalgebruik door de ambtenaren.

Het feit dat de Belgische Grondwet geen volkeren erkent en er bescherming aan biedt was geruime tijd evenwel niet meteen een probleem, ook niet voor wat de Vlaamse territoria in Brabant betreft. In pakweg de eerste 125 jaar van het bestaan van België waren zowel de interne migratie van anderstaligen als de immigratie naar Vlaams-Brabant immers van een eerder bescheiden omvang, zodat die geen noemenswaardige bedreiging vormden voor de integriteit van het Vlaamse karakter van de streek.

De liberale Belgische taalvrijheid daarentegen leidde op bestuurlijk vlak wel meteen tot grote problemen en zou dan ook al snel uitmonden in verzet vanuit de Vlaamse Beweging. Dat leverde in de 19e eeuw vanaf 1873 enkele bescheiden taalregelingen op voor wat de contacten tussen de burgers en de overheid betrof. Maar van echte taalterritoria en een taalgrens was nog lang geen sprake. Franstalig België wilde er niet van weten. Enerzijds hield het vast aan het feitelijk territorialiteitsprincipe voor Wallonië (enkel Frans in Wallonië), maar zag en behandelde het Vlaanderen als een tweetalig gebied met een uitgesproken dominantie voor het Frans in het bestuur.

Het is pas met de taalwet in bestuurszaken van 1921 dat het territorialiteitsprincipe wordt ingevoerd, maar op een zeer dubieuze en onbevredigende wijze. Voor het eerst gold weliswaar het beginsel dat voor het bestuur de streektaal de voertaal moest zijn, maar voornamelijk in Vlaams-Brabant werd dat beginsel al meteen terug op losse schroeven gezet. Om te beginnen maakte wat nu de provincie Vlaams-Brabant is nog deel uit van de tweetalige provincie Brabant. De administraties daarvan konden vrij hun (intern) taalgebruik regelen, wat in de praktijk nog steeds op het Frans neerkwam. Bovendien konden gemeenten van taalregime wisselen, wat de taalgrens zeer poreus en mobiel maakte ten koste van de Vlaamse taalintegriteit in onder meer Vlaams-Brabant.

Pas met de taalgrenswet van 8 november 1962 wordt de taalgrens echt vastgelegd. Voortaan is er een Nederlands taalgebied waar uitsluitend het Nederlands door de overheden mag worden gebruikt en een Frans taalgebied waar enkel het Frans aan de orde is. Maar

ook deze regeling is niet loepzuiver. De 19 Brusselse gemeenten worden definitief uit Vlaanderen weggesneden en krijgen (zoals voorheen ook al het geval was) een tweetalig statuut. En in Vlaams-Brabant worden in zes Vlaamse gemeenten (de randgemeenten) zogenaamde faciliteiten in het leven geroepen. Deze zes gemeenten liggen weliswaar officieel in het Nederlandse taalgebied, maar krijgen een hybride taalstatuut mee. Franstaligen die er wonen krijgen er het recht hun communicatie met de overheden in het Frans te voeren.

Met de eerste staatshervorming van 1970 wordt de taalgrens met de indeling van het land in taalgebieden voortaan ook grondwettelijk erkend en krijgt zij ook een institutionele betekenis (art. 3bis, nu art. 4 gec. GW), zij het nog steeds met de mogelijkheid om deze bij bijzondere wet te wijzigen. Maar feitelijk wordt zij hiermee gebetonneerd en definitief vastgelegd. Taalverplichtingen voor privépersonen worden daarmee evenwel niet beoogd. Bovendien worden de faciliteiten in de zes randgemeenten hiermee niet afgeschaft.

Met de derde staatshervorming in 1988 wordt de zogenaamde pacificatiewet uitgedokterd, een regeling waarbij onder meer het bestuur van de zes randgemeenten aan een speciale regeling wordt onderworpen, wat een forse inbreuk vormt op de territoriale integriteit van Vlaanderen.

Via de vierde staatshervorming van 1993 wordt dan weer een nieuwe stap vooruit gezet. De tot dan toe tweetalige provincie Brabant wordt gesplitst in de provincie Vlaams-Brabant en de provincie Waals-Brabant (in Brussel wordt het provinciale niveau afgeschaft). Deze splitsing wordt echter niet zuiver doorgetrokken doordat het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en het gerechtelijk arrondissement Brussel (met Halle-Vilvoorde) niet worden gesplitst.

De vijfde staatshervorming (2001) doet opnieuw fors afbreuk aan de territoriale integriteit van Vlaanderen door bij de regionalisering van de gemeente- en provinciewetgeving onder meer de zes randgemeenten daar in belangrijke mate van uit te sluiten.

De zesde staatshervorming van 2012-2014 ten slotte voegt een nieuw hoofdstuk toe aan het territoriale institutionele statuut van Vlaams-Brabant en de zes randgemeenten, maar voor Vlaanderen opnieuw meer in negatieve dan in positieve zin. Weliswaar wordt de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde gesplitst, maar op een onaanvaardbare wijze voor de zes randgemeenten. Ook de regeling voor het gerechtelijk arrondissement Brussel (met Halle-Vilvoorde) is hoogst onbevredigend en komt veeleer neer op een ontubbeling dan op een splitsing.

Er werden dus wel degelijk een aantal stappen vooruit gezet in de afbakening en consolidering van een Nederlands taalgebied in dit land, maar regelmatig ten koste van een zware prijs. Daardoor is ook nu nog onze territoriale integriteit nog lang niet verzekerd. De huidige stand van zaken op dat vlak bekijken we in het volgende hoofdstuk.

2. De huidige institutionele stand van zaken

Inbreuken op de territoriale integriteit van Vlaanderen doen zich momenteel nog altijd voor in Halle-Vilvoorde, vooral in de zes randgemeenten.

a) Halle-Vilvoorde

In Halle-Vilvoorde situeert het grootste pijnpunt zich in essentie op het vlak van de rechtsbedeling. Met de zesde staatshervorming werd voor het gerechtelijk arrondissement Brussel (waar Halle-Vilvoorde deel van uitmaakt) een zeer nadelige regeling uitgewerkt die een inbreuk uitmaakt op de territoriale integriteit van Vlaanderen. Het toenmalige gerechtelijk arrondissement werd enkel gesplitst op het vlak van het parket, maar niet op het vlak van de rechtbanken, die nog steeds gemeen zijn met Brussel. Het heeft tot gevolg dat Franstaligen in heel Halle-Vilvoorde nog steeds een beroep kunnen doen op Franstalige rechtsbedeling.

Verder werd, eveneens met de zesde staatshervorming, bepaald dat voor de aanduiding van de vier Franstalige gecoöpteerde senatoren ook de stemmen die de Franstalige partijen in Halle-Vilvoorde hebben behaald worden meegerekend voor de verdeling van deze zetels. Op zich is dit een veeleer symbolische maatregel, maar ook dergelijke symbolische maatregelen tasten de territoriale integriteit van Vlaanderen aan.

Eveneens met de zesde staatshervorming werd de *Hoofdstedelijke Gemeenschap van Brussel* in het leven geroepen, een vehikel dat bedoeld is om het Franstalig-Brusselse imperialisme uit te smeren over heel Vlaams-Brabant. Deze instelling is evenwel nog niet operationeel ingevolge het verzet tot op heden van de Vlaamse regering om hier uitvoering aan te geven. Als dusdanig is het momenteel veeleer een papieren tijger.

b) De zes randgemeenten

Deze zes gemeenten grenzend aan Brussel behoren grondwettelijk gezien weliswaar tot het Nederlandse taalgebied, maar hebben feitelijk een tweeslachtig en bijna tweetalig statuut omwille van de faciliteiten die er bestaan ten voordele van Franstalige inwoners. Die faciliteiten situeren zich juridisch voornamelijk op vijf vlakken: de reeds hiervoor vermelde gerechtelijke faciliteiten voor heel Halle-Vilvoorde, maar daarnaast ook nog inzake bestuur, op electoraal vlak, met betrekking tot het onderwijs en aangaande het leger.

(1) Bestuurlijk

De belangrijkste vorm van faciliteiten is deze op bestuurlijk vlak, ingevoerd in 1963. Zij laat toe dat Franstalige inwoners (niét: bestuurders) van de zes randgemeenten in hun contacten met de overheden het gebruik van het Frans kunnen vragen. Omwille van historische redenen bij de totstandkoming van de faciliteitenregeling is er sprake van 'kleine' faciliteiten en 'grote' faciliteiten.

De 'kleine' faciliteiten zijn geldig in de gemeenten Sint-Genesius-Rode en Wezembeek-Oppem. De 'grote' faciliteiten zijn toepasselijk in Drogenbos, Kraainem, Linkebeek en Wemmel.

De 'kleine' faciliteiten geven Franstalige inwoners van deze gemeenten het voorrecht om zich in hun communicatie met de overheden van het Frans te bedienen én door die overheden ook in het Frans te worden bediend. Dat geldt zowel voor de mondelinge als schriftelijke communicatie. Ook getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen kunnen zij in het Frans krijgen. Akten daarentegen moeten in het Nederlands worden opgesteld, al kan er wel een vertaling van worden gevraagd. De betrokken gemeenten moeten ook al hun berichten, mededelingen en formulieren bestemd voor het publiek in de twee talen opstellen.

Het verschil met de 'grote' faciliteiten situeert zich voornamelijk op het vlak van de akten. In gemeenten met 'grote' faciliteiten kunnen die namelijk al meteen in het Frans worden verkregen. In deze gemeenten moet het gemeentepersoneel dat in contact komt met het publiek ook tweetalig zijn, wat voor de twee andere gemeenten niet het geval is. Daar moet de dienst slechts zo georganiseerd worden dat er in het Frans kan worden geantwoord. Voor het overige zijn de taalvoorrechten dezelfde als in de gemeenten met 'kleine' faciliteiten.

Deze faciliteiten hebben niet alleen betrekking op de diensten van deze gemeenten zelf, maar ook op zowat alle andere overheidsdiensten, zij het provinciale, Vlaamse of federale.

Daarnaast heeft de federale bijzondere wetgever zich ook verregaand gemoeid met het bestuur van deze zes gemeenten, zowel wat gemeentebestuur als OCMW betreft. Dat geldt met name onder meer voor wat betreft de aanstelling van de bestuurders, de werking van het bestuur en de besluitvorming, het toezicht erop, de wijziging van de gemeentegrenzen, het samenvoegen van gemeenten en het instellen van agglomeraties. Op al deze vlakken hebben zij een afwijkende regeling van die van de andere Vlaamse gemeenten en OCMW's en zijn zij grotendeels onttrokken aan de zeggenschap van de Vlaamse overheid.

(2) Electoraal en politiek

Met de zesde staatshervorming werd het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde, één van de institutionele regelingen die nog haaks stonden op de territoriale integriteit van het Nederlandse taalgebied, gesplitst. Dit gebeurde echter alles behalve zuiver. De prijs die de Vlaamse meerderheidspartijen bereid waren daarvoor te betalen, bestond er immers in om voor de Kamerverkiezingen en de verkiezingen van het Europees Parlement een kieskanton Sint-Genesius-Rode in het leven te roepen. Dat nieuwe kieskanton, dat symbolisch niet toevallig zetelt in Sint-Genesius-Rode, omvat de zes randgemeenten. De inwoners van deze gemeenten krijgen hiermee het unieke voorrecht om voor deze verkiezingen in het kieskantoor van hun gemeente te kunnen kiezen ofwel voor de Vlaamse kieskring Vlaams-Brabant (waar hoofdzakelijk, maar niet uitsluitend, Vlaamse lijsten opkomen), ofwel voor de kieskring Brussel-Hoofdstad (waar zowel Franstalige als Vlaamse lijsten opkomen). Bij de jongste Kamerverkiezingen resulteerde dat erin dat 59,6% van de kiezers uit dit kieskanton voor lijsten koos uit de kieskring Brussel-Hoofdstad.

Veel eerder was er op het vlak van de gemeente- en OCMW-raadsverkiezingen door de federale wetgever al een bijzondere regeling getroffen waarmee deze zes gemeenten op dat vlak worden onttrokken aan de bevoegdheid van de Vlaamse regering en dus een afwijkende regeling hebben van de andere Vlaamse gemeenten en OCMW's.

(3) Gerechtig

Daar waar Franstaligen in de zes randgemeenten op dezelfde gerechtelijke faciliteiten een beroep kunnen doen die in de rest van Halle-Vilvoorde gelden, hebben zij daarnaast nog enkele extra faciliteiten op dat vlak.

Met de zesde staatshervorming hebben de Franstaligen immers ook bedongen dat het regelen van conflicten met betrekking tot administratieve geschillen in de zes randgemeenten voortaan voor de (tweetalige) algemene vergadering van de Raad van State moet gebeuren. Voorheen werden deze conflicten door Vlaamse kamers van de Raad van State afgehandeld. Deze op het eerste zicht vrij onbelangrijke wijziging heeft echter reeds verstreckende gevolgen gehad. Zij heeft geleid van een beperkende interpretatie van de faciliteiten (door de Vlaamse kamers) tot een zeer brede interpretatie ervan (door de tweetalige algemene vergadering). Zij heeft onder meer reeds geleid tot het onderuit halen van de omzendbrief-Peeters, tot het instellen van een taalregistratie en tot een beleid waarbij Franstaligen slechts om de vier jaar een aanvraag moeten indienen om in het Frans bediend te worden (zie verder).

Ook de benoeming van de (meestal Franstalige) burgemeesters in deze gemeenten, die in beginsel een bevoegdheid van de Vlaamse regering is, werd volledig uitgehold en onder Franstalige curatele gesteld door deze te onderwerpen aan een speciale procedure. Indien de Vlaamse regering de benoeming van voorgedragen kandidaat-burgemeesters in deze gemeenten weigert, kunnen deze daartegen sinds de zesde staatshervorming in beroep gaan bij de (tweetalige) algemene vergadering van de Raad van State om deze weigering er aan te vechten. Het is met andere woorden deze tweetalige algemene vergadering die finaal beslist over deze benoemingen en niet meer de Vlaamse regering.

(4) Onderwijs

Sinds de invoering van de faciliteiten in 1963 zijn er acht Franstalige lagere scholen in de zes randgemeenten. Er zijn wel voorwaarden aan verbonden om een kind daar school te laten lopen: het Frans moet de moedertaal van het kind zijn en het gezinshoofd zelf moet verblijven in de gemeente waar de school gevestigd is. Een taalinspectie, die onder de bevoegdheid van de federale overheid valt, dient te controleren of aan deze voorwaarden wordt voldaan.

De bedoeling van deze scholen was het de Franstalige kinderen gemakkelijker te maken om over te stappen naar het Nederlandstalig middelbaar onderwijs in Vlaanderen en aldus te integreren in de Vlaamse gemeenschap. Vandaar ook dat deze scholen verplicht zijn in de tweede graad van het lager onderwijs vier uur les Nederlands te geven en in de derde en vierde graad acht uur per week.

De toelagen en de omkadering van deze acht scholen worden geregeld in een protocol van 24 mei 1973. Het is de Vlaamse overheid die ingevolge dit protocol deze scholen moet financieren. Van 2001 tot 2018 moest Vlaanderen aldus 172 miljoen euro Vlaams geld ophoesten om haar eigen verfransing in deze gemeenten te bekostigen. Voor het schooljaar 2020-2021 alleen al ging het om een uitgave van niet minder dan 14.646.494 euro.

Het toppunt van al is evenwel dat Vlaanderen geen enkele zeggenschap in, of zicht heeft op het lesgebeuren zelf in deze scholen. Zij volgen immers het leerprogramma en de eindtermen van de Franse Gemeenschap en ook de schoolinspectie mag enkel door deze laatste worden uitgevoerd.

(5) Leger

Ook voor wat het leger ten slotte betreft zijn er voor militairen uit de zes randgemeenten faciliteiten voorzien, waarbij het hen vrij staat de opleiding in de taal van hun keuze te volgen.

3. De vergrendeling van de verfransing en de omvolking

Zoals in hoofdstuk II aangetoond is, werken de taalfaciliteiten in deze zes gemeenten absoluut niet integrerend, zoals oorspronkelijk de bedoeling was. Het mag integendeel duidelijk zijn dat zij niet alleen een flagrante inbreuk vormen op de territoriale en taalkundige integriteit van Vlaanderen, maar tevens van de zes randgemeenten (en bij uitbreiding van Halle-Vilvoorde) een aantrekkingspool voor Franstaligen vormen om zich er te vestigen. Als dusdanig zijn zij een krachtige motor voor de ont nederlandse van deze Vlaamse gemeenten.

Zowat alle faciliteiten die we hiervoor hebben opgesomd zijn bovendien juridisch twee- of zelfs drievoudig vergrendeld, zodat zij enkel nog met instemming van de Franstaligen kunnen worden gewijzigd of afgeschaft. Er is de vergrendeling bij bijzondere wet. Er zijn een aantal grendels in de Grondwet ingeschreven. En er is tenslotte ook nog het *standstill*-beginsel (art. 16bis BWHI) dat tot gevolg heeft dat Vlaanderen geen maatregelen mag nemen die strijdig zijn met de bestaande faciliteitenrechten voor de Franstaligen in de zes randgemeenten en Halle-Vilvoorde.

4. De geopolitieke achtergronden als verklaringgrond

Institutionele en juridische situaties staan niet op zich, maar zijn doorgaans politiek aangedreven. En dat is ook hier het geval. Deze politieke drijfveren zijn ruimschoots gekend.

De Belgische francofonie en de Brusselse machthebbers hebben de Vlaamse Rand steeds beschouwd als een overloopgebied voor (Franstalig) Brussel. Zij hebben als dusdanig nooit hun imperialistische aanspraken opgegeven om delen van de Vlaamse Rand, en in het bijzonder de zes randgemeenten, bij Brussel te voegen.

Maar de Belgische francofonie kijkt ook verder dan haar neus lang is. Het is geen geheim dat hun aanspraken op de zes randgemeenten eveneens zijn ingegeven door geopolitieke en politiek-strategische overwegingen in het licht van de aspiraties die in Vlaanderen leven omtrent een streven naar Vlaamse onafhankelijkheid. In geval Vlaanderen de afslag richting Vlaamse onafhankelijkheid zou nemen, kan de verfransing van de zes randgemeenten voor de Belgische francofonie van kapitaal belang zijn voor het verdere lot van Brussel en de al dan niet voortzetting van België als reststaat van het huidige land. Vooral de positie van Sint-Genesius-Rode is daarbij van cruciaal belang, aangezien dit de enige van de zes randgemeenten is die een verbinding tussen Brussel en Wallonië tot stand kan brengen, de zogenaamde corridor tussen Brussel en Wallonië.

Die corridor kan een doorslaggevende rol spelen hoe de bal verder zal rollen wanneer Vlaanderen beslist zijn eigen weg te gaan, los van België. Bij het uiteenvallen van landen houdt het internationaal recht immers helemaal niet van het ontstaan van enclaves, in dit geval Brussel dat volledig omgeven is door Vlaams grondgebied. Wanneer de corridor Brussel-Wallonië niet tot stand komt, vergroot dat de kansen voor Vlaanderen aanzienlijk in zijn aanspraken op Brussel. Wanneer Brussel en Wallonië evenwel de hand kunnen leggen op Sint-Genesius-Rode, is Brussel geen enclave meer en ligt de weg voor *Wallo-Brux* open om België als reststaat verder te zetten.

Dit laatste zou Vlaanderen in een weinig benijdenswaardige positie plaatsen. Indien Wallonië en Brussel België verder kunnen zetten wanneer Vlaanderen zijn soevereiniteit uitroept, dan kan Vlaanderen in een volgende fase zijn onafhankelijkheid enkel bereiken via secessie. Wallonië en Brussel kunnen daardoor aanspraak maken op een belangrijk deel van de Belgische erfenis en blijven als rest-België tevens lid van alle internationale organisaties waarvan dit land lid is. Vlaanderen daarentegen zal dit lidmaatschap overal opnieuw moeten aanvragen. Wanneer Wallonië en Brussel evenwel geen aanspraak kunnen maken op een voortzetting van België en dit land uiteenvalt, spreken we van een *dis-membratio*. In dat geval houdt de staat België op te bestaan en ontstaan er twee (of meer) nieuwe staten die op voet van gelijkwaardigheid de Belgische boedel kunnen verdelen.

De inzet is dus groot en kan Vlaanderen zwaar hypothekeren. Als Vlaanderen zijn toekomstige staatkundige aspiraties open en gaaf wil houden en we naar een ordelijke opdeling van België willen streven, dan hebben wij er dus alle belang bij om ook de situatie in de zes randgemeenten, en in het bijzonder in Sint-Genesius-Rode, snel ten goede te keren.

B. De vrijheid van vestiging als motor van de omvolking

Naast het Franstalige imperialisme is ook de vrijheid van vestiging een belangrijke aandrijfkraft voor de omvolking, zowel in Belgisch als in Europees verband.

1. In Belgisch staatsverband

Als vreemdeling een derde land bezoeken, laat staan zich er vestigen, doet men niet zomaar. Wie een ander land wil bezoeken, heeft daar doorgaans een visum voor nodig dat tijdelijk toegang tot dat land verschaft. Wie er langduriger wil verblijven, heeft daarvoor een verblijfsvergunning nodig. Voor ingezetenen van een land gelden dergelijke beperkingen op de mobiliteit in eigen land uiteraard niet. Inwoners van een land hebben in de regel het recht zich vrijelijk te verplaatsen over het hele grondgebied en zich overal te vestigen. Het verklaart waarom zoveel inwoners van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest (en in mindere mate uit Wallonië) zich ongehinderd in de Vlaamse Rand kunnen komen vestigen en er de autochtone bevolking kunnen verdringen. Deze vrijheid van vestiging is een grondrecht en vormt daardoor een ernstige hinderpaal voor de (Vlaamse) overheden om greep te krijgen op het omvolkingsfenomeen dat zich in de Vlaamse Rand voordoet.

2. Het vrij verkeer van personen van de EU

Niet alleen op Belgisch niveau bestaan er juridische hinderpalen om een afdoende bescherming te bieden voor de taalkundige en etnisch-culturele integriteit van de Brede Vlaamse Rand tegen ongebreidelde anderstalige (im)migratie. Ook op het niveau van de Europese Unie is dat het geval met de invoering van het vrij verkeer van personen. Dat wordt geregeld door richtlijn 2004/38/EG van 29 april 2004. Die geeft iedere EU-burger en zijn familie het recht om als werknemer of zelfstandige in andere lidstaten te verblijven voor zover hij over voldoende bestaansmiddelen beschikt en geen onredelijke belasting vormt voor het sociale bijstandstelsel. Dat verblijfsrecht geldt voor het hele grondgebied van het gastland. Er kunnen in dat verband dus geen territoriale beperkingen worden opgelegd, tenzij die ook voor eigen onderdanen van toepassing zijn. Wel kunnen daar op individuele basis, maar enkel omwille van het gedrag van een betrokkene, beperkingen op worden ingesteld om redenen van openbare orde, openbare veiligheid of volksgezondheid. Vanaf 5 jaar legaal verblijf is er bovendien een duurzaam verblijfsrecht verworven. Dit zijn dus zeer vergaande bepalingen waarmee de Brede Vlaamse Rand en bij uitbreiding heel Vlaanderen nagenoeg zonder beperkingen worden opengesteld voor immigratie vanuit de EU.

C. Het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel

Het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel neemt een belangrijke plaats in, zowel in de Belgische als in de internationale rechtsorde. Ook dat vormt regelmatig een belemmering

om doeltreffende maatregelen te nemen ter bescherming van de etnisch-culturele identiteit van de Brede Vlaamse Rand.

In de Belgische rechtsorde vindt het in de eerste plaats zijn uitdrukking in de artikelen 10 en 11 van de Belgische Grondwet. Artikel 10 stelt onder meer dat de Belgen gelijk zijn voor de wet en artikel 11 bepaalt onder andere dat het genot van de rechten en vrijheden die aan de Belgen zijn toegekend zonder discriminatie moet verzekerd worden. Krachtens artikel 142 van de Grondwet heeft het Grondwettelijk Hof een belangrijke taak gekregen om erover te waken dat wet- en decreetgeving geen inbreuk plegen op deze artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Indien het Hof van oordeel is dat dit het geval is, dan kan het deze wetgevende initiatieven vernietigen.

Deze beginselen hebben zonder twijfel hun intrinsieke waarde. Maar zij kunnen een belangrijke rem vormen op de Vlaamse manoeuvreerruimte om gepaste maatregelen te nemen ter bescherming en het Vlaams houden van de Brede Vlaamse Rand.

Het Grondwettelijk Hof vernietigde dan ook meer dan eens wet- en decreetgeving waarvan het meent dat het strijdig is met deze artikelen 10 en 11 van de Grondwet. Dat is onder meer gebeurd met boek 5 'wonen in eigen streek' van het Grond- en pandendecreet (zie verder).¹⁵

Maar het Grondwettelijk Hof doet dat allemaal niet erg consequent en wijkt daar in een aantal, voornamelijk communautair getinte, aangelegenheden op zuiver politieke gronden van af. Men mag daarbij niet vergeten dat dit Hof een op partijpolitieke basis samengesteld rechtcollege is, waarin uitsluitend rechters zetelen die door de traditionele politieke partijen worden aangesteld en waarvan zes van de twaalf leden bovendien voormalige parlementsleden uit de traditionele partijen zijn. Ook in de adviespraktijk van de Raad van State worden dergelijke politieke redeneringen om het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel opzij te schuiven regelmatig aanvaard.

Zo werd het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel reeds meermaals niet relevant bevonden omwille van een *"gemaakt onderscheid [dat] zijn verantwoording vindt in het nagestreefde doel - de beveiliging van een hoger openbaar belang - in zoverre althans de genomen maatregelen redelijkerwijze kunnen worden aangezien als niet onevenredig met het door de wetgever nagestreefde doel."*¹⁶ Een variant daarop van de Raad van State, afdeling wetgeving, luidt als volgt: *"Waar een evenwicht wordt nagestreefd binnen de federale staat, te realiseren door middel van een complex geheel van regels, kan een bepaalde beperking van grondrechten of een bepaald verschil in behandeling tussen categorieën personen zijn verantwoording vinden in het met de hele hervorming nagestreefde doel"*.¹⁷ Het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel werd ook al meer dan eens terzijde geschoven in het kader van *"het streven om een evenwicht te verwezenlijken tussen de belangen van de verschillende gemeenschappen en gewesten binnen de Belgische staat"* of variante formuleringen daarop.¹⁸ Een andere variant waarvoor het gelijkheidsbeginsel in het verleden al heeft moeten wijken betreft *"bijzondere modaliteiten om de gewettigde belangen van de Nederlandstaligen en Franstaligen in de vroegere provincie Brabant"*¹⁹ te vrijwaren.

15 GH, nr. 144/2013 van 7.11.2013, randnr. B.5.4.

16 GH, arresten 18/90, B.9.2; 26/90, 7.B.2 en 35/2003, B.13.3.

17 RvS, adviezen 51.195/AV, 51.214/AV tot en met 51.216/AV, 52.268/AV tot en met 52.273/AV.

18 GH, arresten 26/90, 6.B7; 90/94, B.5.8; 35/2003, B.16.6; 36/2003, B.7; 35/2004, B.4.1; 96/2004, B.12.3; 103/2004, B.11.3; 78/2005, B.22.3; 17/2007, B.7.2 en B.14.

19 GH, arresten 73/2003, B.9.7 en 72/2014, B.13.2.

Het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel, zoals geïnterpreteerd door de hoogste rechtscolleges, is dus erg relatief in de Belgische rechtsorde en wordt vlot opzijgeschoven op basis van zuiver (Belgische) politieke motiveringen. Zij werden ook reeds meermaals door de Belgische regering ingeroepen inzake communautaire geschillen voor de rechter en werden daarbij ook gevalideerd door de beide rechtscolleges. Het betreft onder meer de zogenaamde pacificatiewet van 9 augustus 1988 die speciale regelingen invoert voor de zes randgemeenten, Voeren en Komen-Waasten wat de gemeente- en OCMW-raden betreft, de regeling voor de verkiezingen voor het Europees parlement waarbij inwoners van de gemeenten Voeren en Heuvelland in een ander taalgebied kunnen gaan stemmen (1989), de overdracht van bevoegdheden tijdens de vijfde staatshervorming inzake plaatselijke besturen, maar niet voor wat de faciliteitengemeenten betreft (2001), of de splitsing van het parket van het gerechtelijk arrondissement Brussel en de ontubbeling van de zetel ervan (2012).

Dit is natuurlijk politiek geïnspireerde Belgische rechtspraak en er mag worden verwacht dat deze activistische Belgische rechtscolleges minder inschikkelijk zullen zijn wanneer het om onze Vlaamse belangen gaat. Het zijn evenwel precedentes die de Vlaamse regering er niet mogen van weerhouden zich er desgevallend op te beroepen ter verantwoording van beschermende maatregelen in de Brede Vlaamse Rand wanneer het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel in het geding is.

Komt daar ook nog bij dat deze beginselen niet absoluut zijn. Het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel sluit niet uit dat er een verschil in behandeling kan worden ingevoerd voor bepaalde categorieën van personen, op voorwaarde dat het criterium voor een verschillende behandeling objectief en redelijk kan worden gerechtvaardigd. Daarbij wordt rekening gehouden met de beoogde doelstelling. Vanuit die optiek is al meermaals 'positieve discriminatie' in wet- en regelgeving gegoten en ook via rechterlijke toetsing goed bevonden.

D. Besluiten

De (im)migratiestromen richting de Brede Vlaamse Rand zijn niet alleen het gevolg van 'natuurlijke' (im)migratiebewegingen, maar worden ook eminent aangestuurd vanuit francofoon België met een duidelijke politieke agenda. De Franstalige partijen hebben hun aloude imperialistische aanspraken op Vlaams grondgebied rond Brussel immers nooit opgegeven en zijn nog steeds uit op de verovering van stukken Vlaams grondgebied in de Brede Vlaamse Rand. Dat houdt ook verband met Franstalige strategische overwegingen in geval van het uiteenvallen van België, met name om in dat geval hun aanspraken op Brussel te kunnen versterken via de creatie van een corridor naar Wallonië langs de Vlaamse randgemeente Sint-Genesius-Rode. Het is mee daarom dat zij nog altijd weigeren de bestuurlijke, territoriale en taalkundige integriteit van Vlaanderen te erkennen en ernaar te handelen. De Franstalige politieke partijen plegen daarmee in feite een flagrante inbreuk op de federale loyaliteit die in een federale staat verwacht mag worden en die bovendien verankerd is in artikel 143 van de Grondwet.

Dat Franstalige imperialisme vertaalt zich in de praktijk in tal van op Belgisch niveau vergrendelde wetgeving onder diverse vormen van faciliteiten voor Franstaligen in de Brede Vlaamse Rand, waar de Franstalige partijen hardnekkig aan vasthouden en die de Vlaamse overheid in een aantal opzichten verhindert om doeltreffend weerwerk te bieden

tegen de omvolking in de Brede Vlaamse Rand. Het zijn deze faciliteiten die een magneet vormen voor migratie van Franstalige Belgen richting de Brede Vlaamse Rand, de faciliteitengemeenten in het bijzonder, en die tegelijkertijd de integratie van deze (im)migranten in de Vlaamse samenleving verhinderen. Het uit zich ook in door de Franstalige politieke partijen aangestuurde electorale Franstalige frontvorming in de zes randgemeenten en in een aantal andere gemeenten van de Vlaamse Rand. In de zes randgemeenten heeft dit geleid tot een effectieve Franstalige politieke machtsovername, van waaruit actief verzet wordt georganiseerd tegen de integratie van (im)migranten in de Vlaamse gemeenschap.

Daarnaast verhinderen ook een aantal rechten dat de Vlaamse overheid adequaat zou kunnen optreden tegen de aan de gang zijnde omvolking in de Brede Vlaamse Rand.

Samengevat:

- 2.1 *De omvolking in de Vlaamse Rand, en in de zes randgemeenten in het bijzonder, wordt al decennia mee aangestuurd door een nog steeds onverholven Franstalig imperialisme. Nog altijd willen de Franstalige partijen de bestuurlijke, territoriale en taalkundige integriteit van Vlaanderen niet aanvaarden en blijven zij uit op de verovering van Vlaams grondgebied rond Brussel. Dat uit zich institutioneel in tal van bij bijzondere wet vergrendelde faciliteiten op bestuurlijk, gerechtelijk, onderwijs- en andere vlakken, waar de Franstaligen hardnekkig aan blijven vasthouden.*
- 2.2 *Geopolitieke strategische overwegingen van de hoogste orde, met name in geval van de opdeling van België, spelen daarbij een rol, in het bijzonder wat de gemeente Sint-Genesius-Rode betreft. Deze Vlaamse gemeente vormt een buffer tussen Brussel en Wallonië en zou in geval van annexatie bij Brussel een corridor met Wallonië tot stand kunnen brengen. Dat zou in geval van een ordelijke opdeling van België de aanspraken van Vlaanderen op Brussel verzwakken en die van Wallonië versterken. Het is derhalve ook vanuit die optiek in het belang van Vlaanderen deze situatie snel ten goede te keren.*
- 2.3 *De vrijheid van vestiging alsook het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel zijn waardevolle fundamenten van onze samenleving, maar zijn de facto een vrijgeleide voor een ongebreidelde migratie van Franstalige Belgen richting de Brede Vlaamse Rand. Het vrij verkeer van personen binnen de Europese Unie biedt eveneens een vrijbrief voor een ongeremde immigratie naar de Brede Vlaamse Rand.*

IV. Internationaal statuut van de anderstaligen in Vlaams-Brabant: geen minderheid/ minderheden²⁰

Een aspect dat in deze brochure eveneens kort moet worden belicht, is het internationaalrechtelijke statuut van de Franstaligen (en anderstaligen) in de Vlaamse Rand. De internationale gemeenschap is de jongste decennia immers erg gevoelig geworden voor de nationale minderhedenproblematiek. De Franstaligen hebben dan ook bij herhaling getracht de internationale gemeenschap hiermee voor hun kar te spannen. Onder meer via de Raad van Europa en via allerlei mensenrechteninstanties zoals het Universeel Periodiek Onderzoek inzake Mensenrechten van de Verenigde Naties proberen de francofone imperialisten de (Grond)wettelijk vastgelegde eentaligheid van Vlaanderen te doen springen. Dat is helaas niet helemaal zonder succes gebleven.

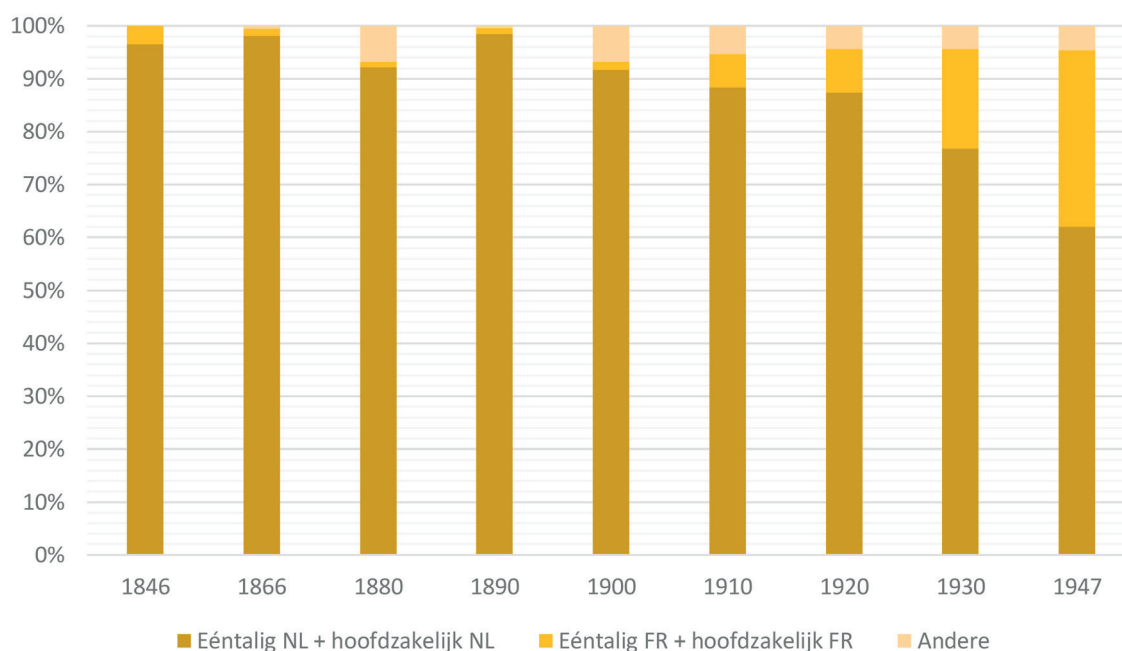
Vooraf het Minderhedenverdrag (voluit: Kaderverdrag ter bescherming van de nationale minderheden) van 10 november 1994 hebben de Franstaligen in hun voordeel weten uit te buiten. Dit verdrag bevat geen definitie van wat een nationale minderheid is en laat de staten tot op zekere hoogte zelf vrij om dat te bepalen. Het Franstalige imperialisme is er evenwel in geslaagd diverse zendingen vanuit de Raad van Europa naar Vlaanderen uit te lokken met als doel de Franstaligen in Vlaanderen en in de zes randgemeenten te doen erkennen als een nationale minderheid, met alle taalrechten die daaraan verbonden zijn. Ten gevolge daarvan zijn inmiddels al door diverse instellingen van de Raad van Europa (Commissie van Venetië, Raadgevend Comité, Parlementaire Vergadering) meerdere resoluties en aanbevelingen aangenomen die ten nadele van Vlaanderen zijn uitgevallen. Zo is daarin al meermaals geopperd dat de Franstaligen in héél Vlaanderen als een nationale minderheid moeten worden beschouwd. Maar ook inzake de zes randgemeenten werd Vlaanderen door deze instanties al meermaals op de vingers getikt. Die resoluties en aanbevelingen hebben weliswaar geen bindend karakter, maar zij zetten wel een bepaalde toon die Vlaanderen internationaal ten onrechte in een slecht daglicht plaatsen. Daar tegenover staan weliswaar eerdere arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens die de Belgische taalwetgeving en dus de eentaligheid van Vlaanderen niet strijdig achten met deze rechten en voor Vlaanderen dus wel gunstig uitvallen.

In dit licht is het dus van belang te benadrukken dat de Franstaligen (en anderstaligen) in Vlaanderen, maar inzonderheid in de Brede Vlaamse Rand en vooral in de zes randgemeenten géén nationale (of regionale) minderheid zijn in de zin zoals het internationaal recht dat verstaat en bijgevolg ook geen aanspraak kunnen maken op de waarborgen die het internationaal recht ter zake biedt. Twee argumenten lijken ons daarvoor van doorslaggevend belang te zijn.

Ten eerste moet worden benadrukt dat de actuele grote aanwezigheid van Frans- en anderstaligen een fenomeen is ten gevolge van recente (im)migratie, zodat er geen sprake van kan zijn dat we hier met een minderheid te doen zouden hebben die hier "van

²⁰ VELAERS Jan, Het Kaderverdrag tot bescherming van de nationale minderheden: een 'non possumus' voor Vlaanderen?, in: *Taaleisen juridisch getoetst*, Wolters Kluwer, 2009, p. 103-158.

oudsher" gevestigd is, een belangrijke voorwaarde om van een nationale minderheid te kunnen spreken. Om van dit laatste te kunnen spreken, wordt ervan uitgegaan dat er langdurige, duurzame banden moeten bestaan van die minderheid met de regio waar ze gevestigd is. In dat verband is sprake van een aanwezigheid van 100 jaar. Dat is niet het geval voor wat de Brede Vlaamse Rand, en ook niet wat de zes randgemeenten betreft. Grafiek 13 geeft voor de zes randgemeenten een overzicht van de verhoudingen tussen enerzijds de eentalig Nederlandstaligen en de tweetaligen die hoofdzakelijk Ne-

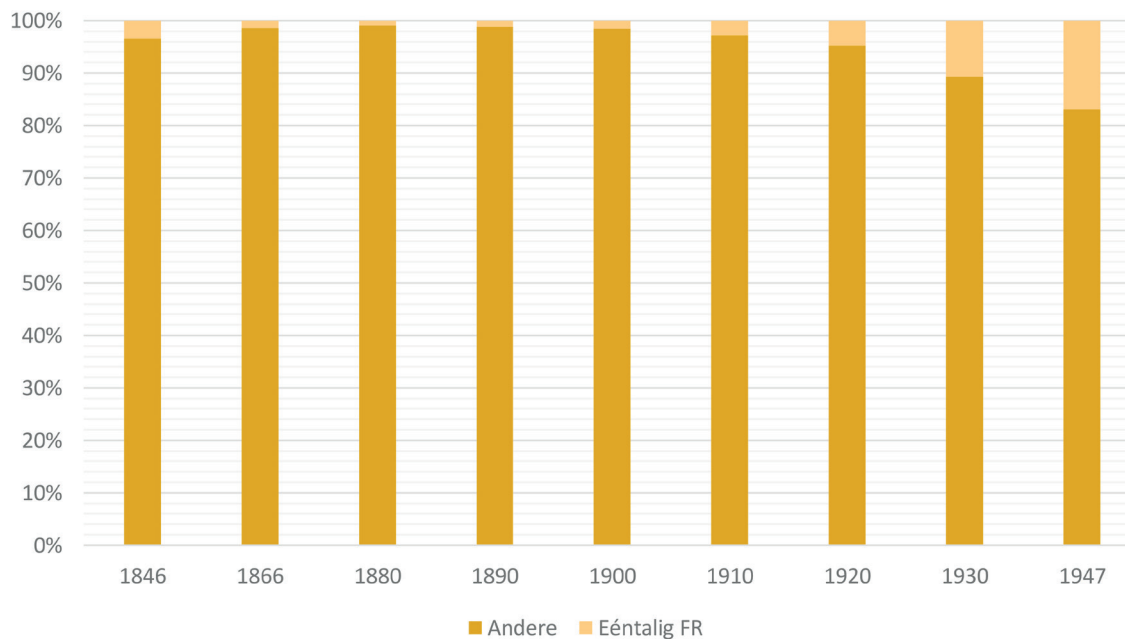

Grafiek 13, procentuele verhouding tussen de Nederlandstaligen, Franstaligen en anderen volgens de talentellingen in de zes randgemeenten, 1846-1947.

derlands gebruiken en anderzijds de Franstaligen en de tweetaligen die hoofdzakelijk Frans gebruiken zoals dat volgens de talentellingen van 1846 tot 1947 werd geregistreerd. Grafiek 14 zet de eentalig Franstaligen uit tegenover de Nederlandstaligen en de meer- en anderstaligen.²¹ Daarbij moet men er rekening mee houden dat de talentelling van 1947, die in volle repressieperiode plaatsgreep, flink werd gemanipuleerd ten nadele van het Nederlands. De resultaten zijn duidelijk: heel de 19e eeuw door stelden de Franstaligen in de zes randgemeenten niets voor. In de eerste helft van de 20e eeuw is er weliswaar een gestadige toename van Franstalige immigratie, maar zelfs in 1947, toen de resultaten zwaar werden gemanipuleerd, bedroeg het aantal eentalig Franstaligen in deze gemeenten niet meer dan 17%.

Ten tweede, en in het verlengde daarvan, moet ook worden gewezen op het zeer grote bevolkingsverloop in deze gemeenten, vooral in de zes randgemeenten. We hebben hier slechts in beperkte mate te doen met een 'sedentaire', honkvaste bevolking, om het zo te stellen. Elk jaar vertrekken onevenredig veel inwoners uit deze gemeenten en komen er ook onevenredig veel nieuwe inwoners uit andere taalgebieden bij, zoals we eerder al hebben aangetoond (zie deel II.C).

21 Bron: <https://www.docu.vlaamserand.be> op basis van officiële resultaten van de talentellingen.

Grafiek 14, procentuele verhouding tussen de ééntalig Franstaligen enerzijds en de Nederlandstaligen en meertaligen ('andere') anderzijds volgens de talentellingen in de zes randgemeenten, 1846-1947.

Samengevat kunnen we stellen dat de Franstalige migranten in de Brede Vlaamse Rand zich niet kunnen beroepen op het statuut van minderheid, zoals dat volgens het internationaal recht wordt opgevat. In dat opzicht staat Vlaanderen bijgevolg niets in de weg om deze Franstaligen een aantal verplichtingen op te leggen om zich te integreren in de Vlaamse gemeenschap.

Samengevat:

- 3.1 *De Frans- en anderstaligen in de Brede Vlaamse Rand en in de zes randgemeenten in het bijzonder zijn géén minderheid die daar van oudsher aanwezig is. Hun aanwezigheid is integendeel het gevolg van recente (im)migratie en van Franstalig imperialisme. Zij kunnen derhalve geen aanspraak maken op het statuut van minderheid of op welke minderheidsrechten dan ook en dienen zich te integreren in de Vlaamse gemeenschap.*

V. De Vlaamse overheden niet bij machte de situatie te keren

Vanuit diverse Vlaamse overheidsniveaus worden al geruime tijd pogingen ondernomen om een antwoord te bieden op de grootschalige immigratie in de Brede Vlaamse Rand. Die antwoorden zijn evenwel erg zwak, zowel omwille van een aantal externe factoren die we hiervoor hebben opgesomd, als omwille van interne factoren. Het resultaat is dat de intussen bijzonder dramatische situatie in de BVR niet gekeerd wordt. In wat hieronder volgt overlopen we het beleid van deze overheden en duiden we er de zwakke punten van aan.

A. De Vlaamse regering

Het is pas in het begin van de jaren '90 van vorige eeuw dat de Vlaamse regering zich bewust wordt van de verdringingsproblemen in de Vlaamse Rand. Op 9 november 1994 keurt zij in dat verband een nota goed waarin de 'Vlaamse Rand' officieel gedefinieerd wordt. De bedoeling is om in 19 gemeenten rond Brussel "de Nederlandse taal en cultuur veilig te stellen en te bevorderen". In navolging daarvan wordt in juni 1995 voor het eerst in een Vlaamse regeringsverklaring aandacht besteed aan de Vlaamse Rand. Men wil er de "problematiek van de toenemende internationalisering" en de "sociale verdringing van de autochtone bevolking" mee aanpakken. Hierop keurt de Vlaamse regering op 26 juni 1996 het 'Actieplan van de Vlaamse regering voor de Vlaamse Rand rond Brussel' goed. In alle daaropvolgende Vlaamse regeringsakkoorden is de Vlaamse Rand voortaan een vast onderdeel. Zoals de cijfers evenwel ten overvloede aantonen, brengt dit beleid geen zoden aan de dijk. In dit onderdeel gaan we na waaraan dat te wijten is.

1. Visie en strategie: een eenzijdige en ondoeltreffende inclusiviteitsvisie inzake de instroom van anderstaligen

Een eerste reden voor het falend Randbeleid is dat de regerende partijen de Randproblematiek steeds louter als een taalprobleem hebben opgevat en dat vooral "met positieve maatregelen" hebben willen aanpakken. Hun beleid is dan ook nagenoeg uitsluitend ingegeven vanuit een eenzijdige taalkundige inclusiviteitsvisie. Het is er met andere woorden in essentie op gericht om de toevloed van anderstaligen te integreren in de Vlaamse samenleving via de promotie van het Nederlands. Dat gebeurt voornamelijk door een onthaal-, integratie- en communicatiebeleid, in essentie gericht op buitenlanders, en het aanbieden en promoten van taallessen Nederlands dat gericht is op alle anderstaligen.

Het Vlaams Belang is op zich ook voorstander van zulk een beleid. Maar er zijn grenzen aan de mogelijkheden van zo'n inclusiviteitsbeleid. Eens de instroom een grotere omvang aanneemt, brengt een inclusiviteitsbeleid geen soelaas meer. De massale instroom van anderstaligen leidt dan tot een verdringing van de etnisch-culturele autochtone bevolking en finaal tot een grootschalige omvolking in plaats van tot integratie. In die omstandighe-

den is de Randproblematiek niet langer louter een taal- en integratieprobleem, maar ook een etnisch-cultureel probleem. Op dat moment moet het beleid het geweer van schouder veranderen door voortaan voornamelijk in te zetten op het afremmen van de instroom van anderstaligen. Dat hebben de Vlaamse regeringspartijen echter nooit onder ogen willen zien en zij hebben dan ook nooit dergelijke maatregelen overwogen, laat staan genomen.

2. Een zwak bestuurlijk kader

In bestuurlijk opzicht werd de Randproblematiek lange tijd en tot op heden erg stiefmoederlijk behandeld. Het is pas sinds 2014 dat er in de schoot van de Vlaamse Regering een minister wordt aangeduid die in zijn titulatuur ook de bevoegdheid over de Vlaamse Rand draagt. Maar deze minister krijgt daarnaast ook nog andere, zware materiële bevoegdheidspakketten in zijn ministerportefeuille die qua budget en beleidsmatig veel zwaarder wegen dan zijn bevoegdheden over de Rand. Het zijn dan ook de eersten die de meeste aandacht van de betrokken minister opeisen, terwijl de Randproblematiek slechts als een bijkomstige bevoegdheid wordt opgevolgd. Daarmee gepaard bestaat er ook geen administratie, die naam waardig, die uitsluitend de Randproblematiek opvolgt. Onder de regering-Bourgeois werd de Randproblematiek opgevolgd door welgeteld één kabinetsmedewerker en twee ambtenaren uit de administratie. Wellicht ook niet ideaal is dat het Randbeleid is opgevat als een horizontale bevoegdheid. De minister bevoegd voor het Randbeleid moet daardoor over de diverse beleidsdomeinen heen in essentie vaak samenwerken met andere, functioneel bevoegde ministers om concrete maatregelen uit te werken of gedaan te krijgen. Ten slotte wordt het Randbeleid ook erg versnipperd gevoerd doordat diverse delen ervan worden uitbesteed aan externe organen.

3. Gebrek aan ambitie: een totaal ontoereikend budget

Tot de vorige legislatuur werden er op in de Vlaamse begroting geen specifieke budgettaire middelen uitgetrokken voor een Vlaams Randbeleid. Voor de maatregelen die de minister bevoegd voor het Randbeleid wenste te nemen, was hij in financieel opzicht volledig afhankelijk van gelden uit begrotingsposten die zijn collega's-vakministers beheerden en daarvoor ter beschikking wilden stellen. Pas in 2020 wordt er voor het eerst een specifieke begrotingspost in de Vlaamse begroting opgenomen waarover de minister bevoegd voor de Vlaamse Rand autonoom kan beschikken, het Vlaamse Randfonds. Dit fonds is voorzien voor de periode 2020-2024 en bedraagt voor die vijf jaar in totaal 26 miljoen euro, of 5,2 miljoen euro per jaar. Het is dus geen structureel budget voor Randbeleid, maar een tijdelijke impulssubsidie gedurende vijf jaar. In antwoord op een schriftelijke parlementaire vraag meldt de minister bevoegd voor de Vlaamse Rand dat er in 2022 een bedrag van 8,7 miljoen euro wordt uitgegeven voor het Vlaamse Randbeleid. Op een totale Vlaamse uitgavenbegroting van jaarlijks pakweg 53 miljard euro is dat natuurlijk een belachelijk klein bedrag (0,016% van de Vlaamse begroting) en totaal ontoereikend om de koe bij de horens te kunnen vatten, zoals het gebrek aan resultaten ook aantoonde. Bovendien blijkt zelfs dat de weinige budgettaire middelen die voor het Randbeleid worden vrijgemaakt, niet eens optimaal worden gebruikt. Zo werd van de voormelde 26 miljoen in de periode 2020-2022 (drie van de vijf voorziene jaren) slechts 8 miljoen effectief uitgegeven aan projecten die tot doel hebben het Vlaams en groen karakter te vrijwaren.

4. De Nederlandse taal en cultuur in de Vlaamse Rand versterken

Inhoudelijk berust het Vlaamse Randbeleid hoofdzakelijk op twee pijlers, waarvan het bevorderen van de Nederlandse taal en cultuur de eerste pijler is. Zij moeten “de bindende kracht” vormen voor de integratie van de talrijke (im)migranten in de Vlaamse Rand. Dit gebeurt hoofdzakelijk via de vzw De Rand. Die is onder meer verantwoordelijk voor het beheer van zeven gemeenschapscentra (in elk van de zes randgemeenten en in Overijse) en de ondersteuning van het Nederlandstalig verenigingsleven. Op cultureel vlak wordt verder ook de subsidiëring van het FelixArt museum in Drogenbos als randbeleid beschouwd. Verder wordt er ingezet op het promoten van taallessen Nederlands voor anderstaligen. Voor een beperkte groep buitenlanders is dat verplicht via het inburgeringsdecreet. Andere anderstaligen (Franstalige Brusselaars, Walen, EU’ers) tracht men daarvoor vrijwillig te lokken met drie Randuitcheques van elk 7 euro, waarmee ze deelname aan activiteiten in de culturele centra kunnen betalen. Het blijkt echter dat die amper worden gebruikt.²² Ook een communicatief luik past in dit kader via onder meer gemeenschapskranten, de Randkrant en Ring-TV.

Op zich is er met al deze initiatieven niets mis. Alleen missen zij aan overtuigingskracht en effectiviteit. Grote groepen anderstaligen worden met deze doorgaans vrijblijvende initiatieven niet geleid naar Nederlandse taallessen en al zeker niet naar integratie in de Vlaamse gemeenschap. Ook bij de effectiviteit van het communicatiebeleid kunnen vraagtekens worden geplaatst. Het voornaamste bezwaar tegen dit alles is echter dat het in niets bijdraagt om een halt toe te roepen aan de etnisch-culturele en taalkundige omvolking die in de Vlaamse Rand plaatsgrijpt.

5. De woonregie: een druppel op een hete plaat

Een tweede belangrijke pijler van het Randbeleid wordt gevormd door een zekere woonregie, waarbij in de eerste plaats Vlabinvest een cruciale rol speelt. Vlabinvest wordt in 1992 opgericht met als doel een sociaal grondbeleid te voeren met het oog op het behoud van het Vlaams karakter van de Rand. In feite is het erop gericht betaalbare woningen aan te bieden aan autochtonen uit de Rand met een gemiddeld inkomen die geen betaalbare woning meer kunnen vinden door de sterk gestegen woningprijzen ten gevolge van de (im)migratie van kapitaalcrachtige inwijkelingen. Aanvankelijk is het werkingsgebied van Vlabinvest beperkt tot de zes randgemeenten en nog drie andere gemeenten. In 2005 wordt dat werkingsgebied uitgebreid naar 39 gemeenten. Vandaag krijgt Vlabinvest een subsidie van 696.000 euro voor zijn eigen werking en 3,8 miljoen euro voor het verstrekken van leningen aan projecten. Het heeft voorkeurecht en kan tot onteigening overgaan. Vlabinvest hanteert dit instrument vooral door zelf (of via andere openbare actoren) woningen te bouwen en dan te verhuren/verkopen.

Vlabinvest kan evenwel om diverse redenen geen succes worden genoemd. In 29 jaar tijd (1993-2021) realiseert het nauwelijks 1.484 woningen. Dat zijn gemiddeld 51 woningen per jaar of 1,3 woningen per gemeente per jaar! Op een totaal woningbestand

²² Vlaams Parlement, schriftelijke vraag nr. 134 van 6 november 2020 van Klaas Sloopmans aan de minister van de Vlaamse Rand.

van 293.675 woningen in het werkingsgebied (2022, 39 gemeenten) is dat niet meer dan een druppel op en hete plaat. Hoofdoorzaken voor die mislukking zijn: onvoldoende bestuurskracht en financiële middelen. Verder is de focus op woonprojecten met een sociaal karakter te beperkend. Ook de toewijzingscriteria voor de gerealiseerde woningen schieten voor een deel hun doel voorbij doordat het taalcriterium (Nederlands) niet eens een bindende voorwaarde is. En het door Vlabinvest voornamelijk gehanteerde instrument, de bouw van nieuwe woonegelegenheden, is erg tijdrovend, financieel erg kostelijk en daardoor weinig efficiënt.

Daarnaast wordt in 2009 in het decreet van 27 maart 2009 betreffende het grond- en pandenbeleid een boek 5 opgenomen met als titel 'wonen in eigen streek' (WIES). Het heeft eveneens tot doel inwoners van een aantal geselecteerde gemeenten waar de vastgoedprijzen ingevolge (im)migratiedruk hoog zijn, de mogelijkheid te geven om lokaal toch nog te kunnen blijven wonen. Gronden gelegen in woonuitbreidingsgebieden in die gemeenten kunnen, onder bepaalde voorwaarden, enkel worden verkocht aan inwoners uit die gemeenten (of aangrenzende gemeenten) die een band hebben met die gemeenten. In tegenstelling tot Vlabinvest, is deze maatregel niet aan bepaalde inkomensgrenzen gebonden.

Dit onderdeel van het decreet wordt echter al meteen door een aantal franskiljons aangevochten voor het Grondwettelijk Hof en, na een prejudiciële vraag aan het Europees Hof van Justitie, in 2013 ook vernietigd. Pas eind 2022 komt de Vlaamse regering met een nieuw voorontwerp van decreet om hier opnieuw werk van te maken (maar nu wel gebonden aan bepaalde inkomensgrenzen). De voorwaarden van WIES zijn evenwel zo beperkend dat hun mogelijke impact op het keren van de demografische omvolking van de Brede Vlaamse Rand wellicht zeer marginaal zal zijn. Zo behelst het alleen verkavelingsprojecten met minstens vijf woonegelegenheden en wordt de budgettaire verantwoordelijkheid volledig bij de plaatselijke besturen gelegd. Komt daarbij dat de inkomensgrenzen zo laag worden gelegd dat de Vlaamse middenklasse - die we vandaag net in de Vlaamse Rand willen houden - hier niet door wordt gevat, waardoor deze maatregel zijn doel volledig voorbijschiet.

6. De toevloed van anderstaligen in het onderwijs

Met uitzondering van de Franstalige scholen in de zes randgemeenten is Vlaanderen volledig bevoegd voor het onderwijsbeleid in de Vlaamse Rand. In deel II.B. hebben we gezien hoe dramatisch de evolutie in het Nederlandstalig onderwijs aldaar is. Specifieke maatregelen voor de BVR dringen zich daarom op. Op 16 februari 2022 keurde het Vlaams Parlement reeds enkele aanpassingen aan de inschrijvingsregels in de scholen van de Vlaamse Rand goed. Dit is een kleine stap in de goede richting, maar nog absoluut onvoldoende.

7. Een gebrek aan een aanklampend taalbeleid

Krachtens artikel 129, § 1 van de Grondwet is de Vlaamse Gemeenschap, bij uitsluiting van de federale wetgever, bevoegd voor het regelen van het taalgebruik in onder meer

bestuurszaken en in het bedrijfsleven, met uitsluiting evenwel van de zes randgemeenten (en Brussel). Deze bevoegdheid strekt zich ook uit tot de materiële bevoegdheden van de federale staat, althans voor zover het gemeenten betreft in het eentalig Nederlandse taalgebied.

Met deze bevoegdheid heeft de Vlaamse overheid de jongste decennia evenwel zo goed als niets gedaan om via taalwetgevingsbeleid een voor (im)migranten aanklampend taalbeleid te voeren in de Brede Vlaamse Rand. Nochtans zijn er op dat vlak uitdagingen genoeg om aan te gaan. Op bestuurlijk vlak kan onder mee genoteerd worden: gemeenteadministraties die het anderstaligen gemakkelijk maken in hun eigen taal; postkantoren en postbodes waar Nederlandsonkundigen de dienst uitmaken; MUG-interventieploegen die geen Nederlands kennen... Ook op het vlak van het bedrijfsleven wordt de Vlaamse regelgeving regelmatig met voeten getreden. De Vlaamse sociale inspectie, die bevoegd is om daartegen op te treden, doet evenwel geen enkele controle op dat vlak, tenzij in de marge van andere controles. In die omstandigheden is het aantal vastgestelde overtredingen onbeduidend en zijn de sanctioneringen dienovereenkomstig. Zo werden in 2021 (over heel Vlaanderen!) slechts 26 taalinspecties uitgevoerd.²³

De Vlaamse overheid wordt dus door niets of niemand gehinderd om dit beleidsinstrument aan te wenden voor een aanklampend taalbeleid in de Brede Vlaamse Rand. Maar ze doet er absoluut niets mee.

8. Handhavingsbeleid: geen stok achter de deur

Hiervoor zagen we al dat de Vlaamse beleidsmakers een "*positief beleid*" willen voeren dat nagenoeg volkomen vrijblijvend is, gebaseerd op vrijwilligheid en beloning. Voor zover er al sprake zou kunnen zijn van enige verplichting en sanctionering, is deze laatste een lachertje. Veel indruk maakt dat niet op anderstalige inwijkelingen. Een voorbeeld hiervan is de sanctionering voor anderstaligen in de sociale huisvesting die niet voldoen aan de zeer beperkte taalverplichtingen die de Vlaamse overheid in dat verband oplegt.

9. Machteloos weerwoord tegen de faciliteiten in de Vlaamse Rand

a) De bestuurlijke territoriale integriteit

De zes randgemeenten even buiten beschouwing gelaten, werd de bestuurlijke integriteit van Vlaams-Brabant met de zesde staatshervorming aangetast door het in de steigers zetten van de Hoofdstedelijke Gemeenschap van Brussel. De bijzondere wetgever heeft evenwel bepaald dat zijn werking geregeld moet worden via een samenwerkingsakkoord tussen de gewesten. Tot op heden heeft de Vlaamse regering daartoe evenwel de boot afgehouden, waardoor deze instelling tot op heden niet operationeel is.

²³ 50969 (vlaanderen.be), p. 40.

b) De gerechtelijke faciliteiten

Op dit vlak kunnen we helaas zeer kort zijn. De Vlaamse regering heeft ter zake tot op heden helemaal niets gedaan om deze in te perken. De verklaring ervoor is ook heel eenvoudig. Justitie is nog grotendeels een federale bevoegdheid. Meer bepaald heeft de Vlaamse overheid geen enkele bevoegdheid op de vlakken waar er gerechtelijke faciliteiten bestaan. De Vlaamse regering heeft met andere woorden geen juridische instrumenten om hierin op te treden.

10. Machteloosheid om het Franstalig imperialisme in de zes randgemeenten aan te pakken

a) De bestuurlijke faciliteiten

De faciliteitenregeling is een federale regeling, gebetonneerd bij bijzondere wet. Toch hebben diverse Vlaamse regeringen wel degelijk pogingen ondernomen om deze bestuurlijke faciliteiten tot een minimum te beperken. Op 16 december 1997 vaardigt Vlaams minister van Binnenlands Bestuur Leo Peeters de zogenaamde omzendbrief-Peeters uit. Hij legt de zes randgemeenten een beperkende interpretatie van de federale taalregeling op die er kort gezegd op neerkomt dat een Franstalige inwoner, wanneer hij in het Frans bediend wil worden, daartoe telkens opnieuw een aanvraag moet indienen. Tot dan toe was het de regel dat wanneer hij daartoe éénmaal een aanvraag had gedaan, dat voor eens en altijd en voor alles een automatisme was. Daar komt nu dus een einde aan. De omzendbrief legt nog op dat burgemeesters, schepenen en gemeenteraadsleden in de zes randgemeenten in de uitoefening van hun functies uitsluitend het Nederlands mogen gebruiken. Deze omzendbrief wordt op 7 oktober 1997 voorafgegaan door de omzendbrief-Van den Brande en op 3 februari 1998 vervolgd door de omzendbrief-Martens, die dezelfde principes opleggen voor respectievelijk de diensten van de Vlaamse regering en de OCMW-diensten van de zes randgemeenten.

Het Franstalige imperialisme steigert natuurlijk tegen deze inperking van haar privileges en trekt naar de Raad van State en het Grondwettelijk Hof. Aanvankelijk zonder succes. De eerste valideert in 2004 (en later in 2008) de omzendbrieven als wettig. De omzendbrief-Keulen van 8 juli 2005 van de Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur bevestigt dan ook de voorgaande omzendbrieven en benadrukt dat faciliteiten uitdovend zijn. Het Grondwettelijk Hof van zijn kant bevestigt in 2008 de wettigheid van de regeling omtrent het verplichte gebruik van het Nederlands door de bestuurders van deze gemeenten.

Een kentering in negatieve zin wordt evenwel ingezet met de zesde staatshervorming. De lamentabele Vlaamse onderhandelaars stemmen er dan mee in juridische geschillen in de zes randgemeenten voortaan over te hevelen van de Nederlandstalige kamers van de Raad van State naar de tweetalige en paritair (evenveel Nederlandstalige als Franstalige rechters) samengestelde algemene vergadering van de Raad van State en dat is een cruciale *gamechanger*. Deze algemene vergadering verwerpt in een aantal activistische arresten voortaan immers de visie van de Vlaamse regering (en de Vlaamse kamers van de Raad van State) zoals uitgedrukt in de omzendbrieven en stelt totaal willekeurig dat eens een Franstalige een aanvraag heeft gedaan om in het Frans te worden behandeld, hij gedurende vier jaar alles in het Frans kan krijgen en hij daarna deze vraag telkens opnieuw voor vier jaar kan verlengen.

Ook tegen de Vlaamsvrijdige colleges van burgemeester en schepenen in de zes randgemeenten binden diverse Vlaamse regeringen de strijd aan. De benoeming van de burgemeesters en de voogdij over de plaatselijke besturen is een bevoegdheid van de Vlaamse overheid, ook in de zes randgemeenten, en daar wordt regelmatig gebruik van gemaakt. Het zou ons in dit kader te ver voeren daar een overzicht van te geven, we beperken ons dan ook tot de belangrijkste krachtlijnen. De Vlaamse regering zendt, meestal via de provinciegouverneur, regelmatig een regeringscommissaris naar de gemeenteraden wanneer er aanwijzingen zijn dat er Frans zou worden gesproken door de bestuurders. Eveneens via de provinciegouverneur worden meermaals besluiten van het college van burgemeester en schepenen vernietigd die strijdig zijn met de taalwet zoals de Vlaamse regering dat ziet. Onder meer gemeentebesluiten inzake de verzending van kiesbrieven, die door de Franstalige gemeentebesturen aan Franstalige inwoners automatisch in het Frans gebeurt, worden meermaals door de Vlaamse regering vernietigd. Een standpunt dat in 2008 door de Raad van State wordt bijgetreden en dat aanleiding is voor de omzendbrief-Bourgeois van 7 mei 2010, waarin bevestigd wordt dat gemeenten geen registers mogen bijhouden over de taal-aanhoorigheid van hun inwoners. De Vlaamse regering weigert ook Franstalige burgemeesters in deze gemeenten te benoemen die zich niet aan de taalwet houden. Zij kijkt er ook op toe wanneer deze Franstalige gemeentebesturen de Vlaamse decreetgeving boycotten, bijvoorbeeld wanneer die weigeren een Nederlandstalige bibliotheek in te richten.

Ook op dat vlak is de zesde staatshervorming evenwel nefast doordat de algemene vergadering van de Raad van State de kaart van het Franstalige imperialisme trekt. Incivieke Franstalige burgemeesters, waarvan de benoeming door de Vlaamse regering is geweigerd, worden voortaan toch benoemd en het aanleggen van taalregisters wordt door dezelfde juridische instantie sindsdien wettig bevonden.

Hoewel de Vlaamse regering tot op de dag van vandaag vasthoudt aan de voormelde omzendbrieven, zijn zij de facto dode letter geworden. De faciliteiten worden opnieuw ruim toegepast. Drie oorzaken liggen daarvan aan de basis. Er is in de eerste plaats natuurlijk het agressieve Franstalige imperialisme en de weigering zich te integreren in de Vlaamse gemeenschap. Verder speelt de onverschilligheid van de Vlaamse onderhandelars tijdens de zesde staatshervorming een belangrijke rol. Ten slotte moet ook het rechterlijk activisme van de Belgische rechtscollages worden onderstreept.

De Vlaamse overheid wordt bovendien door de francofonie ook internationaal onder druk gezet om het Franstalige imperialisme in de Rand ongestoord zijn gang te laten gaan. Met name Franstaligen die in de Raad van Europa zetelen, mobiliseren deze instelling daartoe meermaals en met succes.

b) Het Franstalig onderwijs in de zes randgemeenten

Hiervoor (deel III.B.2.d) hebben we de regeling uiteengezet waardoor Franstalig lager onderwijs kan worden verstrekt in de zes randgemeenten. Vlaanderen betaalt zich blauw aan zijn eigen verfransing en heeft bovendien zo goed als geen enkele zeggenschap over deze Franstalige scholen. Nochtans is het een basisstelregel dat wie betaalt, ook bepaalt.

Onder impuls van het Vlaams Parlement, dat die situatie ongrondwettig vond, startte de Vlaamse regering over dit laatste onderhandelingen op met de Franse Gemeenschap. Tien jaar onderhandelen leidde evenwel tot niets. In 2007 keurde het Vlaams Parlement daarom unaniem een decreet goed. Dat strekte ertoe deze Franstalige scholen te onder-

werpen aan de Vlaamse onderwijsdecreetgeving, onder meer inzake ontwikkelingsdoelen en eindtermen, leerplan, onderwijsinspectie en de Centra voor Leerlingenbegeleiding. De overwegend Franstalige gemeentebesturen van de zes randgemeenten, de Franse Gemeenschap en enkele honderden niet-geïntegreerde ouders uit deze gemeenten trokken evenwel naar het Grondwettelijk Hof dat een deel van het decreet vernietigde. Het resultaat is onder meer dat de onderwijsinspectie nog steeds door de Franse Gemeenschap wordt gedaan en dat deze scholen nog altijd de ontwikkelingsdoelen en eindtermen van de Frans Gemeenschap kunnen blijven volgen.

Daarnaast moet ook worden vastgesteld dat, hoewel de wet bepaalt dat enkel Franstalige leerlingen uit de zes randgemeenten zelf in deze Franstalige scholen les mogen volgen, deze bepaling ruimschoots wordt overtreden. Uit diverse gegevens²⁴ blijkt immers dat ook anderstaligen en leerlingen woonachtig in andere gemeenten in deze scholen worden ingeschreven. De federale taalinspectie doet met andere woorden niet wat ze moet doen. De Vlaamse regering heeft op dat vlak tot op heden nog geen enkel initiatief genomen om in dat verband orde op zaken te stellen.

Besluitend kan gesteld worden dat de Vlaamse overheid op dit vlak grotendeels gefaald heeft. Dat komt voor een stuk omdat zij botst op Belgische wetgeving waar ze geen vat op heeft. Belgisch rechterlijk activisme speelt hier ook een rol in. Maar er is ook koudwatervrees om hier daadkrachtig in op te treden. Enerzijds legt de Vlaamse regering zich neer bij het rechterlijk activisme van het Grondwettelijk Hof. Anderzijds ondergaat zij ook lijdzaam een aantal wantoestanden en wordt er niet eens gereageerd op onwettige toestanden (zoals de falende taalinspectie).

c) De electorale faciliteiten en de legerfaciliteiten

De Vlaamse regering heeft op deze vlakken niets ondernomen om deze in te perken of op te heffen. Zij botst hier op haar volledige onbevoegdheid ter zake. Voor wat de electorale faciliteiten betreft is er het bijkomende gegeven dat deze gebetonneerd zijn in de Belgische Grondwet.

B. De provincie Vlaams-Brabant

De splitsing van de unitaire provincie Brabant in 1994 in een provincie Vlaams-Brabant en een provincie Waals-Brabant zorgde ervoor dat het Vlaams-Brabantse provinciebestuur voortaan initiatieven kon nemen ter bevordering van het Vlaamse karakter van haar grondgebied.

Dat was van bij het begin dan ook een aandachtspunt voor de bestendige deputatie. Maar al die jaren bleef dat toch een erg magere beestje, met welgeteld één medewerker en een beperkt budget. Dat volstaat om subsidiedossiers in orde te brengen, maar niet veel meer dan dat.

Beleidsmatig werd ook hier de focus gelegd op de integratie van anderstaligen, maar nooit op beperking van de inwijking. Zo kwam er een jaarlijkse campagne om Nederlands te leren. De eerste deputatie (1995-2000) zorgde ook voor een studie over de vernederlandsing van het straatbeeld²⁵, maar daar werd verder niet veel meer mee gedaan.

24 Vlaams Parlement, schriftelijke vraag nr. 944 van 26 augustus 2021 van Jan Laeremans tot de minister van Onderwijs.

25 Marc BOES en Kristof ABBELOOS, *Vernederlandsing van het straatbeeld en verfijning van de bestuurstaalwetgeving*, Leuven, Provincie Vlaams-Brabant, 1999, 124 p.

Verder werden initiatieven die eerder door de Vlaamse regering waren genomen mee vanuit de provincie financieel ondersteund (onder meer vzw De Rand).

Het Vlaams Belang zette vanuit de provincieraad, soms met succes, een aantal aspecten van de verfransing en vervreemding op de politieke agenda, maar de deputatie zelf nam eigenlijk zo goed als geen eigen initiatieven om hiertegen een vuist te maken.

Vlabinvest, in 1994 door de Vlaamse overheid opgericht met als doel betaalbare woningen te voorzien voor die Vlamingen die uit de boot vielen voor sociale woningen maar wel het slachtoffer waren van de sociale verdringing door de hoge woningprijzen in Vlaams-Brabant, werd vanaf 2015 overgeheveld naar de provincie. Sindsdien begint dit agentschap wat beter te functioneren, maar met amper 7 personeelsleden en een veel te beperkt budget blijven ook nu de resultaten nog veel te beperkt. Zo financierde Vlabinvest in 2021 slechts 58 wooneenheden, wat niet meer is dan een druppel op een hete plaat.

De provincie Vlaams-Brabant doet dus wel wat voor het behoud van het Vlaams karakter van de streek, maar het blijft veel te beperkt en het beleid is weinig assertief. Men ondergaat de omvolking gedwee en probeert de gevolgen ervan wat te verzachten.

C. Gemeentelijke maatregelen

Ook de gemeentebesturen in de BVR waar de Franstalige imperialisten het nog niet voor het zeggen hebben, zoeken naar maatregelen om het Nederlandstalige karakter van hun gemeente te bewaren. Bij wijze van voorbeeld kan verwezen worden naar volgende maatregelen:

- het sluiten van een convenant met projectontwikkelaars om woningen voor een deel toe te kennen aan personen met een band met de gemeente (Sint-Pieters-Leeuw, Beersel...);
- in een marktreglement vastleggen dat marktkramers schriftelijk enkel, en mondeling bij voorkeur in het Nederlands dienen te communiceren (Asse...);
- een reglement opstellen waarbij men bereid moet zijn Nederlands te leveren en een band moet hebben met de gemeente om een sociale kavel te kunnen kopen (Zaventem...);
- in de schoolreglementen (van gemeentescholen) bepalen dat het Nederlands de voertaal naar de ouders toe is (Sint-Pieters-Leeuw...);
- in reglementen voor het gebruik van gemeentelijke infrastructuur, zoals sport- en culturele infrastructuur, opnemen dat organisaties er enkel Nederlands mogen gebruiken (Beersel...).

Er zijn ongetwijfeld nog andere voorbeelden aan te halen. Deze maatregelen zijn niet onverdienlijk, maar de bevoegdheden en middelen van de gemeenten zijn doorgaans dermate beperkt dat ook zij daarmee geen efficiënt weerwerk kunnen bieden tegen de oprukkende verfransing en omvolking.

D. Besluiten

Het Randbeleid van de Vlaamse regering is al jaren door de feiten totaal achterhaald en is daardoor nooit in staat gebleken om de Rand Vlaams te houden. Een grotendeels vrijblijvend taal-, cultuur- en integratiebeleid kan het Vlaams en Nederlands karakter van de Rand niet verzekeren. De woonregie via Vlabinvest is veel te weinig ambitieus om enig effect te kunnen ressorteren bij gebrek aan financiële middelen omdat de Vlaamse Regering die er niet voor wil uittrekken. En de enige, zeer bescheiden poging om de instroom van anderstaligen een klein beetje af te remmen via Wonen in Eigen Streek, strandt jammerlijk op rechterlijk activisme en dwarsboming door Franstalige instanties. Dit laatste is ook de reden waarom men er maar niet in slaagt het Franstalige imperialisme in de zes randgemeenten de baas te kunnen. De Vlaamse overheden, het ene niveau al meer dan het andere, worden in het voeren van een efficiënt BVR-beleid ook sterk afgeremd doordat zij vaak botsen op de grenzen van hun eigen bevoegdheden, waardoor zij niet over de nodige efficiënte beleidsinstrumenten beschikken om de Brede Vlaamse Rand demografisch en etnisch-cultureel Vlaams te houden. Wil het Vlaamse Randbeleid enig effect sorteren, dan is het dringend aan een actualisering toe en zal er daarbij uit een heel ander vaatje getapt moeten worden dan tot nog toe het geval is geweest.

Samengevat:

- 4.1 *Door haar eenzijdige en intussen al lang door de feiten achterhaalde inclusiviteitsvisie op de massale instroom van anderstaligen in de Brede Vlaamse Rand miskent de Vlaamse overheid de omvolkingsproblematiek die daar plaatsgrijpt en is haar beleid om de streek Nederlandstalig te houden ook gedoemd om te mislukken. De beperkte instrumenten en middelen die zij inzet, staan ook geenszins in verhouding tot de gigantische etnisch-culturele uitdagingen die zich in de Brede Vlaamse Rand stellen. Het ontbreekt de Vlaamse overheid tot op heden dan ook totaal aan ambitie om de Brede Vlaamse Randproblematiek op een kordate en doeltreffende wijze aan te pakken.*
- 4.2 *In de strijd tegen het Franstalige imperialisme in de zes randgemeenten worden de inspanningen van de Vlaamse regering dan weer vakkundig gedwarsboomd door de op Belgisch niveau vergrendelde wetgeving en door anti-Vlaamse rechtspraak van activistische Belgische rechtscolleges.*
- 4.3 *Ook de grenzen van de eigen Vlaamse bevoegdheden dragen er in belangrijke mate toe bij dat het Vlaamse overheidsniveau niet bij machte is de omvolking in de Brede Vlaamse Rand te keren.*

VI. Een nieuw juridisch instrument als uitweg: de noodtoestand²⁶

De taalstrijd die de Vlamingen in België hebben gevoerd, heeft zonder twijfel belangrijke resultaten opgeleverd voor het overleven van het Vlaamse volk als taalkundige en etnisch-culturele entiteit. Hij heeft evenwel niet kunnen verhinderen dat grote delen van de Brede Vlaamse Rand de jongste decennia ten prooi zijn gevallen aan een grootschalige omvolking. Dit was, zoals we hiervoor hebben vastgesteld, niet alleen het gevolg van het ontbreken van juridisch beschermende maatregelen om dat te voorkomen, maar ook omwille van een aantal politieke en juridische maatregelen die deze omvolking juist in de hand hebben gewerkt en nog steeds werken. Er zijn in de gangbare rechtsorde van dit land, maar ook in de internationale rechtsorde, inderdaad een aantal juridische struikelblokken die het momenteel moeilijk of zelfs onmogelijk maken dat de Vlaamse overheid, indien de politieke wil daartoe aanwezig zou zijn, adequaat kan optreden om de bevolkingsvervanging van autochtonen een halt toe te roepen (zie delen III en V). Er bestaat in de internationale rechtsorde evenwel ook een juridisch instrument om deze juridische moeilijkheden in geval van absolute noodzaak te overklassen: de noodtoestand.

A. Wat is een noodtoestand?

Een noodtoestand is een situatie waarbij een overheid een aantal maatregelen afkondigt die strijdig zijn met een of meer wettelijke of Grondwettelijke bepalingen of met internationale verplichtingen die werden aangegaan.

Men maakt daarbij vooreerst een onderscheid tussen een feitelijke noodtoestand en een juridische noodtoestand. Het eerste is een zich voordoende crisissituatie die van een dergelijke omvang is dat zij niet door een overheid kan worden beheerst binnen het bestaande wettelijke of Grondwettelijke kader. Het tweede heeft betrekking op het feit dat een overheid ook op juridisch vlak effectief de noodtoestand uitroept om zo deze feitelijke noodtoestand te lijf te gaan met een aantal maatregelen die afwijken van het wettelijk, Grondwettelijk of internationaal kader.

Tevens is er sprake van objectief staatsnoodrecht en subjectief staatsnoodrecht. Het eerste heeft betrekking op bestaande rechtsregels die bepalen onder welke omstandigheden, door wie en op welk ogenblik een noodtoestand kan worden afgekondigd. Omdat deze bestaande regels, uitgevaardigd in normale tijden, niet altijd een antwoord bieden op de feitelijke noodtoestand die zich voordoet, is het een overheid op basis van het subjectief staatsnoodrecht toch geoorloofd om, binnen zekere perken, bestaande rechtsregels terzijde te schuiven om de feitelijke noodtoestand onder controle te kunnen krijgen.

Om van een crisissituatie te spreken die een noodtoestand verrechtvaardigt, kan het gaan om de handhaving van de openbare orde, maar ook om een bedreiging van alle vitale

²⁶ VAN HAEGENBORGH Geert en VERRIJDT Willem, De noodtoestand in het Belgische publiekrecht, in: *Preadviezen 2016*, Den Haag, Boom juridisch, 2016, p. 12-85; LOOF Jan-Peter, Noodtoestanden in het Nederlandse publiekrecht, in: *Preadviezen 2016*, Den Haag, Boom juridisch, 2016, p. 87-132.

belangen. Voor wat dit laatste betreft moet er sprake zijn van een zodanige bedreiging van de samenleving, dat er sprake is van een – potentiële – maatschappelijke onttriching. Ter zake worden onder meer de territoriale integriteit van een land vernoemd, alsook de sociale en politieke stabiliteit. Deze laatste kan “in het geding zijn als veranderingen optreden in de demografisch opbouw van de samenleving” (Loof).

De juridische noodtoestand heeft in de praktijk doorgaans betrekking op twee aspecten. Het kan gaan om maatregelen die betrekking hebben op de werking van de instellingen. En het kan gaan om afwijkingen van de grondrechten en de rechtsbescherming die de burgers in normale tijden genieten.

B. De noodtoestand in de Belgische rechtsorde

De Belgische Grondwet vermeldt het begrip noodtoestand niet en voorziet ook niet om in bepaalde crisissituaties bepaalde grondwettelijke regels of grondrechten op te schorten. Artikel 187 van de Belgische Grondwet stelt integendeel dat deze noch geheel, noch ten dele kan worden geschorst. Volgens een bepaalde rechtspraak en rechtsleer verzet dat zich tegen het invoeren van een noodtoestand. Er bestaat dus geen objectief staatsnoodrecht in België.

Wel wordt door de rechtsleer een onderscheid gemaakt tussen *schorsen* en *beperken* van bepaalde grondrechten. In het eerste geval worden bepaalde rechten tijdelijk buiten toepassing geplaatst en kunnen zij niet door de rechter worden getoetst; in het tweede geval blijven de grondrechten van toepassing, maar wordt een maatregel genomen die er op het eerste zicht niet mee verenigbaar is. In dit geval is rechterlijke toetsing wel nog aan de orde. Een beperking van bepaalde grondrechten wordt, in tegenstelling tot de schorsing, door de rechtsleer niet problematisch geacht in de Belgische rechtsorde.

Nochtans relateert een bepaalde rechtsleer het verbod grondrechten te schorsen, onder meer ten tijde van de staat van beleg, in oorlogstijd, in geval van overmacht, wanneer de onafhankelijkheid van het land in gevaar is. In al deze gevallen van een werkelijke crisissituatie paste de rechterlijke macht de evenredigheidstoets met zeer grote terughoudendheid toe. Zij was met andere woorden zeer soepel in de beoordeling daarvan: zij stelde dat een en ander weliswaar in strijd is met artikel 187 van de Grondwet, maar zocht en vond allerlei spitsvondige juridische redeneringen om een en ander toch door de vingers te zien. In haar rechtspraak verbond de Raad van State vier voorwaarden om staatsnoodrecht toe te passen: 1) er moet een noodzakelijkheid van de afwijking blijken; 2) het mag slechts betrekking hebben op een welbepaald doel (in het concrete geval: het verzekeren van het voortbestaan van de Belgische staat); 3) de afwijking moet tijdelijk zijn; 4) alleen de wetgevende macht kan de maatregel nemen. Hoe dan ook werden, voor maatregelen die niet pasten binnen het strikte grondwettelijke kader, steeds creatieve verantwoordingen gezocht en met de nodige rekkelijkheid ook gevonden aan de hand van (andere) grondwettelijke principes.

Er werden in de loop van de Belgische geschiedenis dan ook verschillende ‘creatieve technieken’ aangewend om een vorm van noodtoestand te creëren waarbij bepaalde grondrechten buiten werking werden gesteld. Vernoemd worden: besluitwetten, buitengewone machtenwetten, oneigenlijke besluitwetten, bijzondere machtenwetten.

Ook tijdens de recente coronacrisis werden een aantal maatregelen genomen die sterk op gespannen voet staan met een aantal grondwettelijk verankerde rechten en vrijheden, die

uiteindelijk allen werden geconsacreerd door de hoogste rechtscolleges, in casu de Raad van State en voor een deel instemming kregen van de rechtsleer.²⁷

C. Internationaalrechtelijk statuut van de noodtoestand

In tegenstelling tot het Belgisch recht bevatten enkele belangrijke internationale en Europese mensenrechtenverdragen een uitdrukkelijke noodrechtbepaling waarmee een formeel kader wordt verschaft om aan ernstige crisissen het hoofd te kunnen bieden.

Artikel 15 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) behandelt uitdrukkelijk de noodtoestand. Het stelt dat van het EVRM kan worden afgeweken in tijden van oorlog of in geval van *“enig andere algemene noodtoestand die het bestaan van het land bedreigt”*. In dat geval kan een verdragsluitende partij maatregelen nemen die afwijken van de verplichtingen aangaande met het verdrag, *“voor zover de ernst van de situatie deze maatregelen strikt vereist”* en ze niet strijdig zijn met andere verplichtingen uit het internationaal recht. De secretaris-generaal van de Raad van Europa moet daarvan op gemotiveerde wijze op de hoogte worden gebracht, alsook wanneer die maatregelen ophouden. Afwijkingen op het recht op leven, verbod op foltering en slavernij en bestrafing zonder wettelijke basis zijn daarbij evenwel niet toegelaten.

Verder is er artikel F van het Herziene Europees Sociaal Handvest dat een gelijkaardige bepaling als artikel 15 van het EVRM bevat, met dien verstande dat de daarin vermelde restricties hier niet worden hernomen.

Ook het internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR) stelt in artikel 4 dat *“bij een algemene noodtoestand die een bedreiging vormt voor het bestaan van het volk”* er kan worden afgeweken van de bepalingen van dat verdrag. Deze noodtoestand moet officieel afgekondigd zijn. De maatregelen mogen niet verder gaan dan de toestand vereist, niet in strijd zijn met andere internationale verplichtingen, en *“geen discriminatie uitsluitend op grond van ras, huidskleur, geslacht, taal, godsdienst of maatschappelijke afkomst inhouden”*. (Merk op dat nationaliteit of woonplaats in deze lijst niet vermeld worden.) Ook hiermee mag niet worden afgeweken van een aantal beginselen uit het verdrag: het recht op leven, verbod op foltering, slavernij en dienstbaarheid, gevangenzetting wegens niet nakomen van contractuele verplichtingen, veroordeling voor niet door de wet strafbaar gestelde feiten, de erkenning als persoon voor de wet, de vrijheid van denken, geweten en godsdienst.

Het noodtoestandsrecht is dus ook in deze bepalingen aan strikte beperkingen onderworpen:

1. Het moet gaan om zeer ernstige feiten die de ganse bevolking of een groot deel ervan treffen en de samenleving zelf bedreigen; zij moet actueel en imminent zijn.
2. De noodtoestand moet formeel worden uitgeroepen en het verdragsorgaan moet ervan op de hoogte worden gebracht (maar de organen stellen zich ter zake erg soepel op).

²⁷ Voor dit laatste: VELAERS Jan, Constitutionele lessen uit de Covid-19-crisis, in: *Tijdschrift voor Bestuurswetenschappen en Publiekrecht*, 2021, september, p. 532-552. Het is een typisch staaltje van constitutionele en juridische loodgie terij om de vergaande inperkingen van de vrijheden en de forse bevoegdheidsoverschrijdingen van de federale overheid ten nadele van de deelstaten tijdens de coronacrisis juridisch te trachten in te dekken.

3. Aan bepaalde (opgesomde) grondrechten mag niet worden geraakt.
4. Het moet strikt beperkt zijn tot wat de situatie vereist, dat wil zeggen dat de normale mogelijkheden en beperkingsclausules ontoereikend zijn om aan de noodtoestand iets te verhelpen. De maatregelen moeten evenredig zijn en de grondrechten mogen niet volledig buiten werking worden gesteld. Er wordt op dat vlak echter wel een ruime appreciatiemarge gegeven.
5. De overige internationaalrechtelijke verplichtingen blijven geëerbiedigd.
6. De noodtoestand moet ook tijdelijk zijn.

Er bestaat ook enige rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM). Hoewel daarbij sprake is dat er een noodsituatie bij de hele bevolking moet zijn, gaat de rechtsleer ervan uit dat een crisissituatie ook geografisch beperkt kan zijn tot een deel van het land. In de praktijk laat het EHRM overigens een zeer ruime appreciatiemarge aan de overheden omtrent de vraag of er nu al dan niet sprake is van een noodtoestand. Wel kijkt het EHRM nauwer toe op de toets van de proportionaliteit, met name of de getroffen maatregelen in verhouding staan en noodzakelijk zijn om de crisissituatie meester te kunnen worden.

D. Toepasselijk voor de Brede Vlaamse Rand?

Rest de vraag of de mogelijkheden die in door België ondertekende internationale verdragen worden geboden om de noodtoestand in te roepen effectief kunnen worden toegepast gelet op artikel 187 van de Grondwet. De rechtsleer is verdeeld over deze vraag.²⁸ Volgens Van Haegenborgh en Verrijdt is dat niet het geval. Ergec is daarentegen de tegenovergestelde mening toegedaan. Ook Vuye en Wouters delen deze laatste mening: *“De leer van de noodwetgeving is een typevoorbeeld van hoe men een ongrondwettelijkheid omzeilt via een subtiële juridische redenering. Maar ook hier geldt dat staatsrecht niet alleen de tekst is van de Grondwet, maar ook wat men er allemaal mee heeft gedaan. Dit cassatiearrest is dan ook een precedent, dat vatbaar is voor herhaling. Zo kan men in België een wetgeving invoeren over de noodtoestand, zonder voorafgaand artikel 187 van de Grondwet te wijzigen.”*²⁹

Bovendien moet men in dit verband in rekening brengen dat volgens de recentere rechtspraak van het Hof van Cassatie en de Raad van State het verdrag, als norm van de internationale rechtsorde, primeert op de Grondwet als norm van de nationale rechtsorde. Zelfs als verdragen of verdragsbepalingen strijdig zijn met de Grondwet, hebben deze toch rechtskracht in België. Daar bestaan verschillende flagrante voorbeelden van.³⁰ Aangezien België zich verbonden heeft het EVRM en het IVBPR na te leven, kan bijgevolg worden geargumenteed dat de staatsnoodbepalingen van deze verdragen kracht van wet hebben in België, ondanks artikel 187 van de Grondwet.

28 VAN HAEGENBORGH en VERRIJDT, *a.w.*, p. 39-40.

29 VUYE Hendrik en WOUTERS Veerle, *Sleutels tot ontgrendeling. Uitdagingen aan de Vlaamse meerderheid*, Z.p., 2017, p. 136-137.

30 VUYE en WOUTERS, *a.w.*, p. 151-155.

Een andere vraag die zich stelt is of Vlaanderen, als deelstaat van België, zelf een noodtoestand zou kunnen uitroepen over zijn grondgebied of over een deel ervan. Vanuit de Belgische wettelijke en Grondwettelijke context valt hier niet meteen een positief of negatief antwoord op te geven, gelet op het voorgaande. Kijken we evenwel naar de internationale context, dan lijkt ook dat antwoord veeleer positief te zijn. In diverse landen waar de noodtoestand een wettelijke of Grondwettelijke basis heeft, wordt ook aan deelentiteiten deze bevoegdheid toegekend en is ze ook al meermaals toegepast geweest. In de Verenigde Staten, een federaal land, kan de *state of emergency* worden uitgeroepen op nationaal niveau. Maar ook gouverneurs van de deelstaten hebben dat recht op hun grondgebied, en zelfs burgemeesters kunnen dat doen. In Frankrijk, een unitaire staat, bestaat onder meer de *état d'urgence*, die op nationaal niveau kan worden uitgeroepen, maar ook op het niveau van de departementen door de prefecten. Ook in Nederland hebben zowel het nationale niveau als het gemeentelijke niveau bepaalde noodbevoegdheden. Weliswaar is dit in deze landen allemaal geregeld via objectief staatsnoodrecht, wat in België niet het geval is.

De vraag of Vlaanderen als deelstaat zich op het noodrecht kan beroepen is, voor wat België betreft, dus onuitgegeven en derhalve tot op heden ook niet beantwoord. Het toepassen van een noodtoestand door deelstaten is immers tot nog toe onbekend terrein in de Belgische rechtsorde. Maar Vlaanderen heeft in alle geval een aantal sterke argumenten om zich op het instrument van de noodtoestand alvast internationaalrechtelijk te kunnen beroepen. België is een federaal land waar de deelstaten nevensgeschikt zijn aan het federale niveau en waar er geen onderschikking is van de eersten aan de laatste. Meer zelfs, de Belgische deelstaten hebben, ieder binnen hun bevoegdheidsdomeinen, vergaande volheid van bevoegdheid om internationale betrekkingen aan te gaan en verdragen af te sluiten. Hun exclusieve verdragsbevoegdheid is zelfs een unicum in de wereld. Wanneer elders deelstaten in federale landen waar er een hiërarchie tussen het federale en het

deelstaatniveau bestaat (Verenigde Staten), of zelfs ondergeschikte besturen (Frankrijk, Nederland) internationaalrechtelijk een beroep op de noodtoestand kunnen doen, zien wij niet meteen in waarom Vlaanderen daar internationaalrechtelijk niet eveneens aanspraak op zou kunnen maken.

Uit het bovenstaande moge in alle geval wel duidelijk zijn, dat, naast enkele leidende juridische principes, de toepassing van de noodtoestand in de regel een erg politiek karakter heeft. Dat geldt ook voor de consacrerings ervan door de hoogste rechtscolleges.

Wij schuiven in alle geval als stelling naar voor dat, in het licht van de vergaande etnisch-culturele omvolking die de jongste decennia in de Brede Vlaamse Rand heeft plaatsgegrepen en die nog steeds aan de gang is, de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement, als democratisch verkozen organen van de Vlaamse volksgemeenschap, gerechtigd zijn om dit juridische instrument, binnen de perken die internationaalrechtelijk van toepassing zijn, in te zetten voor zover het noodzakelijk is om de taalkundige en etnisch-culturele eigenheid van een deel van zijn grondgebied te vrijwaren.

Samengevat:

- 5.1 *De omvolking en de blijvende instroom van (im)migranten in de Brede Vlaamse Rand zijn reeds dermate gevorderd en bedreigen er reeds dermate het naakte overleven van de autochtone Vlaamse bevolking, dat de Vlaamse overheid gelegitimeerd en gerechtigd is waar nodig gebruik te maken van het instrument van de noodtoestand om de vitale belangen van de Vlaamse volksgemeenschap in de Brede Vlaamse Rand te verzekeren.*

VII. Maatregelen om demografisch en etnisch-cultureel te overleven: noodplan voor de Brede Vlaamse Rand

Het Vlaams Belang heeft, in tegenstelling tot de traditionele Vlaamse partijen, niet de intentie de etnisch-culturele teloorgang van de Brede Vlaamse Rand zomaar met lede ogen te aanzien en verder te ondergaan. Wij hebben integendeel de ambitie om de catastrofale etnisch-culturele situatie in de Brede Vlaamse Rand vooralsnog te keren en recht te trekken. Wij laten onze mensen daar niet in de steek en laten ons dit kerngebied van ons Vlaams grondgebied niet vervreemden. De krachtlijnen van hoe we dat denken te kunnen verwezenlijken, zetten we uiteen in wat hieronder volgt: het noodplan voor de Brede Vlaamse Rand.

A. Onze ambities, visie en strategie

In tegenstelling tot het beleid dat tot op heden werd gevoerd, en dat er uitsluitend op gericht was en is om de ontnederlandsing tegen te gaan via integratie van de toestroom van anderstaligen op grond van louter een inclusiviteitsvisie, liggen de ambities van het Vlaams Belang in de Brede Vlaamse Rand een stuk hoger. Voor ons moeten anderstaligen inderdaad geïntegreerd worden in onze Vlaamse samenleving, maar moeten we er ook, en wel in de eerste plaats, voor zorgen dat er nog een substantiële Vlaamse samenleving blijft bestaan in de Brede Vlaamse Rand. Het is met andere woorden ook onze ambitie om een halt toe te roepen aan de etnisch-culturele omvolking waarvan de Brede Vlaamse Rand momenteel in ijftempo het slachtoffer is.

Om dat te bereiken schuiven we zes strategische doelstellingen (SD) naar voor. Vooreerst moet er een sterk bestuurlijk beleidskader worden uitgetekend om een sterk Randbeleid te kunnen voeren (SD 1). Essentieel is de omvolking tegen te gaan door nieuwe (im)migratie naar deze gemeenten een halt toe te roepen (SD 2 en 3). Ook zijn er maatregelen nodig om de etnisch-culturele vernederlandsing te ondersteunen (SD 4). Voor de reeds aanwezige (im)migranten is er een versterkt inclusiviteitsbeleid nodig (SD 5). Ten slotte moet er ook aandacht zijn voor het ruimtelijk ordeningsbeleid om het groene karakter van de Brede Vlaamse Rand te behouden (SD 6).

Om deze zes strategische doelstellingen in de praktijk te kunnen realiseren, formuleren we een heel pakket aan mogelijke operationele doelstellingen (OD). **We benadrukken daarbij dat de opgesomde operationele doelstellingen potentiële pistes zijn die verkend worden en waarvan een deel nader onderzocht moet worden op zijn haalbaarheid en dienstbaarheid om bij te dragen tot de verwezenlijking van de vooropgestelde strategische doelstellingen.** Een aantal geformuleerde operationele doelstellingen zijn overigens – verdergaande of minder vergaande - alternatieven voor andere geformuleerde operationele doelstellingen en sluiten elkaar soms wederzijds uit of maken elkaar overbodig.

In beginsel wordt er beleidsmatig wel voor geopteerd om de realisatie van de strategische doelstellingen zo veel mogelijk via reguliere wet- en regelgeving na te streven. Het is evenwel duidelijk dat een aantal noodzakelijke maatregelen niet via deze weg kunnen worden

verwezenlijkt, maar dat daarvoor op noodwetgevingsmaatregelen een beroep zal moeten worden gedaan, zoals uiteengezet in deel VI. We wensen deze evenwel zo beperkt mogelijk te houden. Zo zal er wat ons betreft in principe alvast geen sprake zijn van het schorsen van grondrechten, maar enkel van het tijdelijk beperken ervan, in essentie met betrekking tot nieuwe (im)migratie.

Het beleid dat we voorstellen wordt ook gekenmerkt door een gediversifieerde aanpak, en wel in twee opzichten. In de eerste plaats kiezen we voor een aanpak in functie van de ernst van de problematiek, maar ook in functie van het statuut van de gemeenten. Zo opteren we voor een andere aanpak voor de zes randgemeenten, met bijzondere aandacht voor Sint-Genesius-Rode omwille van zijn geostrategisch belang, dan voor de andere gemeenten van de Brede Vlaamse Rand. En voor wat deze laatste gemeenten betreft willen we ook een verschillende aanpak voor enerzijds gemeenten waar de autochtone verdringing zich sterk manifesteert (noodplangemeenten) en anderzijds gemeenten waar dat vooralsnog minder het geval is (signaalgemeenten). Ten tweede moet het ook de bedoeling zijn dat er een soepel beleid wordt toegepast al naargelang de omstandigheden. Zoals hiervoor al gesteld, kan dat impliceren dat niet alle operationele doelstellingen die hieronder geformuleerd worden effectief ten uitvoer hoeven te worden gebracht. Wanneer het doel met minder vergaande maatregelen kan worden bereikt, zijn meer ingrijpende maatregelen uiteraard zonder voorwerp.

B. Rol van de diverse beleidsniveaus

Maatregelen om het tij in de Brede Vlaamse Rand te keren kunnen theoretisch gezien vanuit diverse institutionele niveaus worden genomen: het Belgische, het Vlaamse, het provinciale en het gemeentelijke. In de praktijk komen niet al deze niveaus daarvoor echter in aanmerking.

Het Belgische bestuursniveau moet om diverse redenen in de praktijk als een niet-operationeel niveau worden beschouwd. De maatregelen die daar zouden kunnen worden genomen, hebben de Vlamingen immers niet in eigen handen, maar ze hangen mee af van de goedkeuring van de Franstaligen. Die zullen zich niet haasten om daaraan hun medewerking te verlenen; zij zullen er integendeel alles aan doen om die te dwarsbomen, zoals ze dat in het verleden altijd al hebben gedaan.

Om te beginnen kunnen wijzigingen van de Grondwet juridisch slechts worden verwezenlijkt wanneer daarvoor een tweederdemeerderheid in Kamer en Senaat voorhanden is. Zij vereisen derhalve niet alleen een ruime instemming langs Nederlandstalige kant, maar minstens ook de instemming van een aantal Franstalige partijen. Dat dit politiek staat te gebeuren, is uitgesloten aangezien het Franstalige imperialisme ten aanzien van Vlaanderen nog altijd springlevend is en de Franstaligen er in die optiek geen belang bij hebben dit goed te keuren.

Verder moeten wijzigingen aan de instellingen gebeuren bij bijzondere wet. Net zoals de vorige categorie maatregelen zijn de hieronder vallende maatregelen politiek nog moeilijker te realiseren. Een wijziging van bijzondere wetten vereist immers niet alleen een tweederdemeerderheid in Kamer en Senaat, maar daarbovenop ook nog eens een meerderheid in de Nederlandse en de Franse taalgroep aldaar.

Tevens kunnen sommige maatregelen bij gewone wet, die enkel een gewone meerderheid in de Kamer (en soms ook in de Senaat) vereisen, worden doorgevoerd. In theorie zouden de Vlamingen hier hun meerderheid in de Kamer kunnen uitspelen zonder daarvoor rekening te moeten houden met de Franstaligen. In de praktijk is de kans evenwel bijzonder

klein dat dit ook zal gebeuren. Om te beginnen speelt voor (Vlaamse) meerderheidspartijen de regeringsdiscipline, wat impliceert dat stemmingen van de ene taalgroep tegen een andere zo goed als nooit gebeuren. Verder is het uiterst betwifelbaar dat de linkse en links-liberale Vlaamse partijen de hieronder voorgestelde maatregelen genegen zullen zijn. Wanneer linkse en links-liberale Vlaamse partijen, samen met de Franstalige partijen onderstaande maatregelen afwijzen, is er geen parlementaire meerderheid meer voor.

Ten slotte is er nog de alarmprocedure, waarmee een taalgroep met een drievierdenmeerderheid de stemming van wetsvoorstellen kan blokkeren.

We kunnen er bijgevolg niet op rekenen dat de voorstellen die onder de bevoegdheden van het federale niveau vallen, zeker niet op korte of middellange termijn, juridisch gerealiseerd kunnen worden en een bijdrage zouden kunnen leveren tot een omkering van de omvolking in de Brede Vlaamse Rand. Toch willen we ze hieronder vermelden als politiek potentieel na te streven doelstellingen.

Een tweede niveau is het Vlaamse bestuursniveau. In voorgaande hoofdstukken hebben we vastgesteld dat het de Vlaamse beleidsmakers zowel aan de nodige juridische instrumenten, maar ook aan de nodige daadkracht en ambitie ontbreekt om een krachtadig beleid te voeren dat erop gericht is de Brede Vlaamse Rand Vlaams te houden, met de nefaste gevolgen die dat heeft voor de ontvlaamsing van deze historisch Vlaamse streek. De kern van het probleem is dat Vlaanderen niet kan verhinderen dat deze regio wordt overspoeld enerzijds door een Franstalige migratie vanuit voornamelijk Brussel en in mindere mate Wallonië en anderzijds door een internationale immigratie. Tegelijkertijd gaat dit gepaard met een verdringing van de autochtone bevolking. Toch zal het dit niveau bij uitstek moeten zijn dat voor een ommekeer in de Brede Vlaamse Rand zal moeten zorgen, want dit is het niveau waar de Vlamingen het zelf voor het zeggen hebben en waar zij de democratische legitimiteit hebben om de integriteit van hun grondgebied te vrijwaren. Het is ook hier dat de V-partijen een grote electorale vertegenwoordiging hebben die ze mogelijk kunnen omzetten in door het Vlaams Parlement democratisch gedragen maatregelen. Vooralsnog zal dat moeten gebeuren door steun te verwerven bij minstens één traditionele partij. Indien de electorale resultaten in 2024 meevallen, opent dit evenwel perspectieven om dat op eigen kracht te doen. Het komt er dus voornamelijk op aan Vlaanderen de nodige juridische instrumenten te geven opdat het wél adequaat op deze fenomenen zou kunnen inwerken.

Een derde en vierde niveau zijn de provincie Vlaams-Brabant en de diverse Vlaams-Brabantse gemeenten. Zij beschikken slechts over een beperkt aantal juridische instrumenten om het tij in de Brede Vlaamse Rand te keren. Hun rol zal dan ook voornamelijk ondersteunend zijn.

C. Onze strategische doelstellingen en mogelijke operationele doelstellingen

1. SD 1. Een sterk bestuurlijk beleidskader en beleidsinstrumentarium uitwerken

Het bestuurlijke beleidskader waarmee de jongste Vlaamse regeringen de BVR-problematiek hebben aangepakt is bijzonder zwak. Het Vlaams Belang pleit er dan ook voor om dat fors uit te bouwen, wat onder meer via onderstaande operationele doelstellingen zou kunnen gebeuren. We formuleren eerst twee operationele doelstellingen op het federale niveau, hoewel de kans op realisatie ervan uiterst minimaal is.

a) OD 1. De erkenning van de volksgemeenschappen in de Grondwet (FEDERAAL)

We leggen in de Grondwet de grondgebieden van de volkeren in dit land vast en bieden de volkeren die er leven de mogelijkheid om beschermende maatregelen uit te vaardigen teneinde de integriteit van hun grondgebied, hun taal en hun etnisch-culturele integriteit te handhaven.

Meer bepaald vervangen we artikel 4, derde lid van de Grondwet en voegen er een vierde lid aan toe als volgt:

'Het Nederlandse taalgebied en het tweetalige gebied Brussel-hoofdstad vormen het grondgebied van het Vlaamse volk, het Franstalige taalgebied vormt het grondgebied van het Waalse volk en het Duitstalige taalgebied vormt het grondgebied van de Duitstalige Gemeenschap.

De regeringen van de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest en de Duitstalige Gemeenschap regelen bij decreet de beschermingsmaatregelen om de integriteit van hun respectieve taal-, grond- en volksgebieden te handhaven.'

Uiteraard worden daarbij de mensenrechten en de burgerlijke rechten en vrijheden gerespecteerd.

b) OD 2. De institutionele homogenisering van het Nederlandse taalgebied (FEDERAAL)

Zoals we hiervoor hebben uiteengezet wordt de territoriale en taalkundige integriteit van het Nederlandse taalgebied door diverse Belgische regelgeving op verschillende vlakken geschonden, vooral in de faciliteitengemeenten en in Halle-Vilvoorde. Het Vlaams Belang heeft reeds diverse voorstellen geformuleerd om deze inbreuken op ons grond- en taalgebied op te heffen ten einde van Vlaanderen institutioneel en territoriaal effectief een homogeen Nederlands taalgebied te maken. Tevens willen wij de mogelijkheden van de Vlaamse (en federale) overheid om taalregulerend op te treden uitbreiden. Wij willen aldus:

- een wijziging of opheffing van artikel 63, § 4, 2e en 3e lid, artikel 129, § 2, eerste streepje, artikel 157bis, artikel 160, derde lid en artikel 168bis van de Grondwet in verband met faciliteitenregelingen;³¹
- een wijziging van artikel 30 van de Grondwet om de wet- en decreetgever meer mogelijkheden te bieden om het gebruik der talen te regelen ten einde het Nederlands beter te beschermen;³²
- een opheffing van de bestuurlijke faciliteiten in de zes randgemeenten;³³
- een opheffing van de electorale faciliteiten in de zes randgemeenten;³⁴

31 <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/1053/55K1053001.pdf> Artikel 63, § 4, 2e en 3e lid betreft de kieskring Sint-Genesius-Rode inzake de Kamerverkiezingen; artikel 129, § 2, eerste streepje betreft het taalgebruik in bestuurszaken, onderwijs en sociale betrekkingen in de faciliteitengemeenten; artikel 157bis betreft het gerechtelijk arrondissement Brussel; artikel 160, derde lid betreft de regeling van conflicten in de zes randgemeenten door de algemene vergadering van de Raad van State en artikel 168bis betreft de verkiezingen voor het Europees Parlement inzake de kieskring Sint-Genesius-Rode.

32 <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/1660/55K1660001.pdf>

33 <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/0941/55K0941001.pdf>. Een ander voorstel behandelt de taalgrensgemeenten.

34 <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/0687/55K0687001.pdf>

- een opheffing van de onderwijsfaciliteiten in de zes randgemeenten;³⁵
- een opheffing van de faciliteiten inzake het leger;
- de oprichting van een volwaardig gerechtelijk arrondissement Halle-Vilvoorde, zonder faciliteiten voor anderstaligen;
- de opheffing van de Hoofdstedelijke Gemeenschap van Brussel.

c) OD 3. Een Vlaams minister met als hoofdbevoegdheid de Brede Vlaamse Rand (VLAAMS)

De Brede Vlaamse Randproblematiek is voor het Vlaams Belang politiek een zeer belangrijk beleidsthema. Zij verdient in onze optiek dan ook de volle aandacht van de Vlaamse regering. Daarom willen wij dat deze problematiek, zonder dat daarvoor een extra ministerpost bij wordt gecreëerd, in de schoot van de Vlaamse regering wordt opgevolgd door een minister die in hoofdzaak voor deze beleidsmaterie bevoegd is. Hij mag dus geen andere zware materiële beleidsmateries in zijn portefeuille hebben die zijn aandacht zouden kunnen opeisen. Op die manier willen we bekomen dat zijn politieke en beleidsmatige aandacht in essentie op de Randproblematiek gericht is en dat het BVR-beleid permanent wordt opgevolgd en zo de nodige dynamiek krijgt. Zijn taken zijn divers.

Zoals nu reeds het geval is, krijgt hij voor het reguliere beleid transversale bevoegdheden. Het BVR-beleid moet immers op diverse beleidsdomeinen worden gevoerd en opgevolgd. Voor elk beleidsdomein dat relevant is voor het BVR-beleid voeren we, naar analogie met de Brusseltoets, verplicht de Randtoets in om na te gaan wat de effecten zijn van (nieuwe) Vlaamse decreet- en regelgeving op de BVR en de aldaar nagestreefde strategische doelstellingen en in hoeverre deze daar desgevallend (beter) kan op worden afgestemd. De BVR- of Randtoets wordt door elke vakminister voor zijn beleidsdomein(en) doorgevoerd, maar zij rapporteren daarover aan de minister van de Brede Vlaamse Rand die daarover een toezichtfunctie heeft en in geval hij dat noodzakelijk vindt dossiers naar de ministerraad kan overhevelen voor verder overleg en besluitvorming. Zulk een BVR-toets zou in een aantal gevallen zeker het verschil kunnen maken. Een voorbeeld hiervan zou het gemeentefonds kunnen zijn, waar de zes randgemeenten maar bekaaid vanaf komen, wat geremedieerd zou kunnen worden door er een centrumregio van te maken. De Randtoets wordt derhalve in het Vlaamse regeerakkoord opgenomen en hij is, waar hij relevant is, een verplicht onderdeel van de beleidsbrieven en de beleidsnota's van de diverse ministers. De minister voor de BVR kan ook dossiers met betrekking tot bestaande wetgeving die niet of slecht zijn afgestemd op het BVR-beleid aanhangig maken bij de vakministers en desgevallend op de ministerraad brengen. Hij is dus in algemene zin verantwoordelijk voor de coördinatie van het regulier BVR-beleid.

Daarnaast is het zijn taak de extra financiële middelen die buiten het reguliere beleid voor het BVR-beleid zijn toegewezen op een efficiënte wijze te besteden. Dat doet hij via de uitwerking, aansturing en permanente evaluatie van de diverse operationele doelstellingen in functie van de strategische doelstellingen. Hij werkt in dat verband ook hier waar nodig samen met andere vakministers, en werkt in nauw overleg met de ministerraad desgevallend noodplanwetgeving (zie OD 10) uit ter realisatie van deze doelstellingen.

³⁵ <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/1307/55K1307001.pdf>

d) OD 4. Een slagkrachtige administratie voor de opvolging van het BVR-beleid (VLAAMS)

Momenteel wordt het Randbeleid vanuit de Vlaamse administratie in de schoot van het Agentschap Binnenlands Bestuur opgevolgd en gecoördineerd door het 'team Vlaamse Rand'. De strategische doelstellingen alsook de voorgaande operationele doelstelling die we naar voor schuiven impliceren dat dit team moet worden versterkt en uitgebouwd tot een kleine maar volwaardige en slagkrachtige administratie, de administratie 'Brede Vlaamse Rand', die de problematiek en het beleid op dat vlak op de voet kan volgen en ondersteunen. Deze blijft bij voorkeur ingebed in het Agentschap Binnenlands Bestuur. Het huidige coördinatieplatform 'Stand van de Rand', een overlegorgaan dat bestaat uit voornamelijk ambtenaren van diverse Vlaamse administraties in het kader van een transversaal Randbeleid heeft zeker zijn nut. Het dient permanent aangestuurd te worden vanuit de administratie 'Brede Vlaamse Rand', waarbij verbindingambtenaren tussen de diverse betrokken administraties worden aangesteld.

e) OD 5. Voldoende financiële middelen voor een efficiënt BVR-beleid: de BVR-norm (VLAAMS)

De Vlaamse overheid verbindt zich er nu reeds toe om voor bepaalde specifieke (strijd) gebieden extra politieke en financiële inspanningen te leveren. Dat is met name voor Brussel het geval, waar al enige tijd de zogenaamde Brusselnorm en Brusseltoets in voege zijn. De Brusselnorm komt erop neer dat de doelgroep van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel op 300.000 personen wordt gesteld, wat ongeveer 5% van de Vlaamse bevolking uitmaakt. In dat verband engageert de Vlaamse overheid zich ertoe minimaal 5% van de uitgaven van de Vlaamse Gemeenschap in Brussel te verrichten. Het betreft hier dus een mechanisme waarbij in Brussel per capita hogere uitgaven worden verricht dan in de rest van Vlaanderen, wat is ingegeven vanuit de terechte bekommernis de Vlaamse aanwezigheid in Brussel te handhaven en zo mogelijk te verstevigen. Het betreft hier dus een opschaling van de reguliere uitgaven ten voordele van de Brusselse Vlamingen. De Brusseltoets is het instrument waarmee gecontroleerd wordt of deze doelstelling in de praktijk wordt verwezenlijkt.

Ook voor de Vlaamse Rand wordt momenteel een extra inspanning geleverd door de Vlaamse regering. We wezen reeds op de 8,7 miljoen euro die de Vlaamse regering in het kader van het Randbeleid in 2022 uitgaf. Het is evenwel duidelijk dat in het licht van de gigantische omvang van de problematiek deze extra inspanningen uiterst schraal zijn en fors moeten worden opgetrokken als men enig resultaat wil boeken. Het Vlaams Belang stelt daarom de invoering van een 'Brede Vlaamse Rand'-norm (BVR-norm) voor, waarbij de Vlaamse overheid zich engageert om elk jaar structureel een minimaal deel van de Vlaamse begroting te besteden aan de BVR-problematiek, bovenop de reguliere uitgaven in Halle-Vilvoorde. Deze extra begrotingsinspanning dient dus uitsluitend te gaan naar maatregelen in het kader van de zes strategische doelstellingen die we hebben geformuleerd. Het Vlaams Belang stelt voor minstens 1% van de Vlaamse begroting (actueel ca. 530 miljoen euro) op jaarbasis te besteden aan het BVR-beleid.

Bijkomend dient, voor wat de reguliere werking betreft het aandeel dat de gemeenten van Halle-Vilvoorde uit het Gemeentefonds krijgen, te worden opgetrokken door van de regio een centrumregio te maken.

f) OD 6. Een instrument uitwerken om de taalkundige en etnisch-culturele stand van zaken te meten: het dynamisch Randkadaster (VLAAMS)

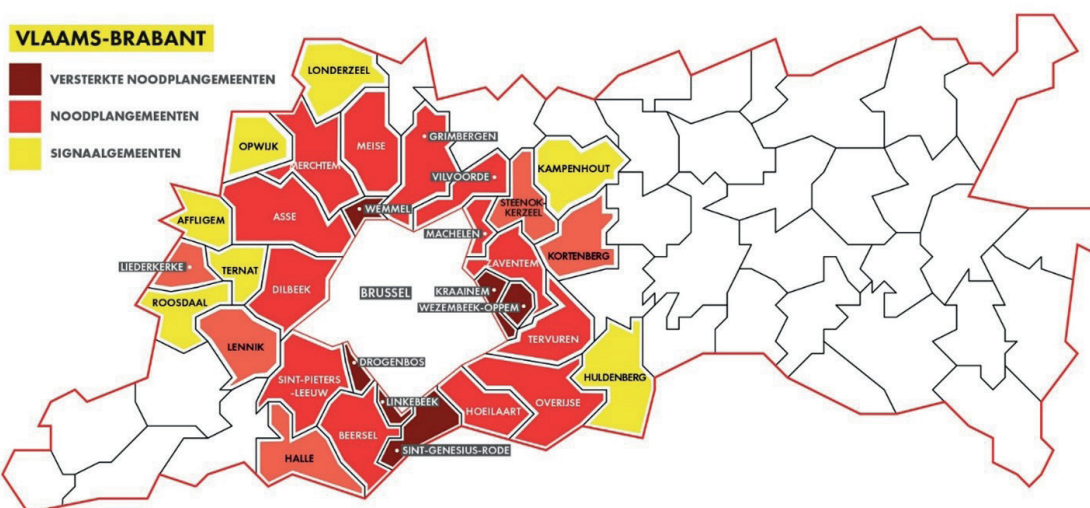
Zoals we eerder al stelden werd de huidige perimeter van het werkingsgebied van de Vlaamse Rand (nu 19 gemeenten) in 1994 door de Vlaamse regering vastgelegd. Inmiddels stelt de Randproblematiek zich evenwel veel scherper en is zij ook verder uitgedeind naar heel wat meer gemeenten dan toen het geval was, zodat deze perimeter na bijna 30 jaar door de feiten achterhaald is. Vandaar dat zich de nood voordoet dit werkingsgebied aan te passen aan de huidige realiteit.

Om een efficiënt beleid te kunnen voeren, lijkt het ons ook noodzakelijk te zijn een ge-diversifieerd beleid te voeren in functie van de ernst van de ontnederlandsing. Zoals we eerder hebben vastgesteld doen de verfransing en vervreemding zich immers niet in alle gemeenten even intensief voor. In gemeenten die hiervan in mindere mate het slachtoffer zijn, lijkt het aangewezen maatregelen te nemen die minder vergaand zijn dan in gemeenten waar deze fenomenen zich sterker voordoen. We bepleiten dus een beperkte categorisering van gemeenten in functie van de situatie op het terrein. Wij hanteren daarvoor drie categorieën:

- de eerste categorie zijn de zes randgemeenten die we omwille van hun specifiek taalstatuut en de vergaande ontnederlandsing 'versterkte noodplangemeenten' noemen. Zij moeten het voorwerp zijn van een aantal noodmaatregelen en een aantal andere specifieke maatregelen om er de situatie recht te kunnen trekken.
- een tweede categorie zijn gemeenten waar het aandeel van de Nederlandstaligen minder dan 60% bedraagt. Deze gemeenten noemen we 'noodplangemeenten'. Ook hier voorzien we noodmaatregelen.
- Een derde categorie bestaat uit gemeenten waar de autochtone bevolking nog tussen de 60% en 75% uitmaakt. Deze gemeenten noemen we 'signaalgemeenten'. Hier voorzien we geen noodplanmaatregelen, maar wel een aantal andere specifieke maatregelen.

Als hoofdparameter om gemeenten in deze categorieën onder te brengen gebruiken we in eerste instantie het aandeel van de Nederlandstaligen in elke gemeente op basis van de cijfers van Kind en Gezin 'taal tussen moeder en kind'.³⁶ Deze geeft wellicht het meest precieze beeld weer over hoe groot de aanwezigheid van Vlamingen in de diverse gemeenten nog is. Ter verificatie en aanvulling van deze parameter valideren we deze resultaten via een tweede parameter, waar de nadruk meer ligt op de vervreemding, met name de parameter 'herkomst van de inwoners'.³⁷

We hebben deze oefening inmiddels gemaakt op basis van de cijfers voor het jaar 2021. Dit resulteert in een uitbreiding van de huidige 19 gemeenten van de Vlaamse Rand tot 31 gemeenten: de zes randgemeenten (versterkte noodplangemeenten), 18 noodplangemeenten en 7 signaalgemeenten. Deze 31 gemeenten samen noemen we de 'Brede Vlaamse Rand' die volgens ons het nieuwe werkingsgebied moeten uitmaken van (gediversifieerde) maatregelen ter vrijwaring van het Vlaams karakter van Vlaams-Brabant.

Kaart 5: geografische situering van de gemeenten van de Brede Vlaamse Rand volgens categorie

Aangezien de situatie op het terrein snel evolueert, is het voor een efficiënte beleidsvoering naar ons oordeel ook noodzakelijk dit werkingsgebied op regelmatige basis te herevalueren. Vandaar dat we voorstellen dat deze oefening tot categorisering van gemeenten om de vijf jaar wordt gemaakt, meer bepaald binnen zes maanden na elke nieuwe legislatuur van het Vlaams Parlement. Op die wijze kan elke nieuwe meerderheid haar beleid voor de hele legislatuur aanpassen in functie van de meest actuele realiteit op het terrein. Daarom ook noemen we dit meetinstrument het 'dynamisch Randkadaster'.

36 <https://www.opgroeien.be/cijfers-en-publicaties>

37 <https://provincies.incijfers.be/databank> Voor deze parameter nemen we als selectiecriteria een aanwezigheid van vreemdelingen van meer dan 20%.

g) OD 7. Een Kenniscentrum Brede Vlaamse Rand (VLAAMS)

Er bestaan reeds diverse instrumenten die kennis vergaren over de Randproblematiek, maar ze zijn vrij versnipperd. Er zijn onder meer het Documentatiecentrum Vlaamse Rand (team Vlaamse Rand ABB), BRIO-taalbarometer (VUB), Cijferboek de Rand (Statistiek Vlaanderen ABB), Provincies in cijfers (de Vlaamse provincies), Steunpunt data & analyse (provincie Vlaams Brabant)... We stroomlijnen en integreren zo veel mogelijk deze verschillende initiatieven en sturen ze aan vanuit de administratie 'Brede Vlaamse Rand' en de bevoegde minister. Het Kenniscentrum actualiseert onder meer op regelmatige basis het dynamisch Randkadaster. Het ondersteunt de minister met wetenschappelijke kennis in het kader van de realisatie en evaluatie van de strategische en operationele doelstellingen.

h) OD 8. Oprichten van een Vlaamse taalinspectie (VLAAMS)

Vlaanderen is krachtens artikel 129 van de Grondwet bevoegd voor het gebruik van de talen in bestuurszaken, onderwijs en de sociale betrekkingen tussen werkgever en werknemer, alsmede de door de wet voorgeschreven akten en bescheiden van ondernemingen, maar maakt daar nauwelijks gebruik van. We activeren dit instrument, specifiek met het oog op de Brede Vlaamse Rand. In dat verband richten we een eigen taalinspectie op die actief op het terrein controles uitvoert op de naleving van de taalwetgeving en handhavend optreedt. We komen er verder in de tekst nog op terug.

i) OD 9. De Vlaamse diplomatie werk laten maken van een assertieve opvolging van de Brede Vlaamse Randproblematiek in de internationale diplomatie (VLAAMS)

De francophonie is in een aantal internationale organisaties zoals de Raad van Europa en de Verenigde Naties erg actief om internationale steun te zoeken en te verwerven voor haar imperialistische agenda in de Vlaamse Rand. We geven de opdracht aan onze Vlaamse diplomatie om dit actief op te volgen en ter zake het nodige weerwerk te ontwikkelen.

j) OD 10. De noodtoestand als juridisch instrument inschakelen om bepaalde beleidsdaden te kunnen realiseren in (delen van) de BVR (VLAAMS)

Noodmaatregelen zijn gelegitimeerd en noodzakelijk wanneer algemene of specifieke rechtsbeginselen in de weg staan om aan een bepaalde noodsituatie het hoofd te kunnen bieden. Gelet op de vergaande verdringing van de autochtone Vlaamse bevolking in de BVR en een aantal juridische beperkingen om daar beleidsmatig een adequaat antwoord op te kunnen geven, kan er sprake zijn van een noodtoestand en is het gelegitimeerd het gebruik van dit uitzonderlijke instrument in overweging te nemen. Naar ons oordeel geeft dit de Vlaamse regering het recht om subjectief noodrecht op een aantal specifieke vlakken toe te passen. Dit zal per definitie niet verder gaan dan vereist (evenredigheidsbeginsel) en tijdelijk van aard zijn. Het is aan de Vlaamse minister bevoegd voor de BVR om

vast te stellen op welke vlakken dit noodrecht toegepast moet worden en dit beleidsmatig en decretaal uit te werken. Hij doet dit uiteraard, gelet op het uitzonderlijke karakter ervan, in nauw overleg met de voltallige Vlaamse regering.

2. SD 2. De omvolking door nieuwe immigratie van buitenlanders tegengaan

Verskillende beleidsmaatregelen kunnen de instroom van buitenlanders afremmen of zelfs volledig stoppen. We sommen hieronder, zonder daar meteen een keuze in te maken of exhaustief te zijn, een aantal potentiële mogelijkheden op, gaande van een volledig vestigingsverbod, tot minder vergaande alternatieven. Welke maatregelen worden weerhouden, hangt onder meer af van politieke keuzes, juridische mogelijkheden, het al dan niet inschakelen van noodwetgeving, maar kan en dient best ook te variëren al naargelang het gaat om versterkte noodplangemeenten, noodplangemeenten en signaalgemeenten. Welke maatregelen men ook weerhoudt, het is belangrijk dat zij doelmatig zijn en goed op elkaar worden afgestemd. Een permanente monitoring is derhalve aangewezen.

a) OD 1. Invoeren van een vestigingsverbod voor vreemdelingen in de BVR (FEDERAAL)

In België heeft geruime tijd wetgeving bestaan die het mogelijk maakte vreemdelingen te verbieden zich in bepaalde gemeenten te vestigen wanneer men van oordeel was dat de aangroei van de vreemde bevolking te groot werd. Dat was onder meer zo in de wet van 28 maart 1952 op de vreemdelingenpolitie (artikel 2, B). Bij de vervanging van deze wet door de vreemdelingenwet van 1980 werd deze bepaling aanvankelijk niet hernomen, maar in 1984 toch weer opnieuw ingevoerd (de 'wet-Gol'). Zij werd als dusdanig in de jaren '80 van vorige eeuw ook enkele keren toegepast. De paarse regering-Verhofstadt II hief deze bepaling in 2003 echter op.

Het Vlaams Belang wil dat dit opnieuw wordt ingevoerd. In het wetsvoorstel dat het Vlaams Belang daartoe in de Kamer heeft ingediend³⁸ wordt aan de gemeenten de mogelijkheid geboden om een vestigingsstop voor vreemdelingen in te voeren wanneer de aangroei van de vreemdelingenbevolking dermate groot is dat dit noodzakelijk is voor het algemeen belang. Tevens krijgt, naast de betrokken gemeenten ieder voor zich, ook de minister bevoegd voor Asiel en Migratie de bevoegdheid om voor bepaalde plaatsen een dergelijk verbod op te leggen.

38 <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/2507/55K2507001.pdf>

b) OD 2. Vestigingsverbod in de BVR voor buitenlanders (eventueel enkel derdelanders) (VLAAMS)

De verblijfswetgeving is nog steeds een residuaire federale bevoegdheid. Zoals eerder gesteld, moeten we vanuit het federale niveau niet meteen realisaties ten behoeve van de BVR verwachten. Onderzocht kan worden hoe Vlaanderen hier via nooddecreetgeving plaatsvervangend kan optreden om zulk een vestigingsstop in de BVR vooralsnog in te voeren. Een alternatieve variant zou erin kunnen bestaan enkel een vestigingsstop in te voeren voor buitenlanders die niet in de BVR zelf zijn tewerkgesteld.

c) OD 3. Verbod kopen of huren woningen door buitenlanders in de BVR (FEDERAAL en/of VLAAMS)

In diverse perfect democratische landen bestaan er regelingen waarbij aan buitenlanders beperkingen of zelfs verbod wordt opgelegd om (bepaalde) onroerende goederen (woongelegenheden) te verwerven. In Zwitserland is er de wet-Koller. Zij onderwerpt de aankoop van bepaalde woningen door buitenlanders aan een toestemming van de overheid en legt bovendien een maximaal quotum op aan dit soort woningen dat door buitenlanders kan worden gekocht (1440 per jaar). Dat quotum wordt verdeeld over de diverse kantons. Aldus zijn er bepaalde kantons waar geen enkele van dergelijke woningen door buitenlanders kan worden gekocht. In Nieuw Zeeland is het (met uitzondering voor Australiërs of Singaporezen) onmogelijk om als buitenlander een woning te kopen wanneer men er student is, er een visum voor werk, een reeks andere visa of helemaal geen visum heeft. Alleen buitenlanders die een 'residence class visum' hebben kunnen bemachtigen, kunnen er een huis kopen, maar zulk een visum is aan diverse voorwaarden gekoppeld. Ook in Australië bestaan er beperkingen op de aankoop van woningen door niet-ingezetenen. Zij kunnen alleen nieuwe woningen, bestaande woningen voor herontwikkeling of leegstaande grondblokken voor ontwikkeling aankopen.

Er bestaan dus in diverse landen regelingen waar beperkingen bestaan op de aankoop van woningen door buitenlanders, zowel buitenlanders zonder verblijfsvergunning als buitenlanders met verblijfsvergunning. Onderzocht kan worden in hoeverre een regeling inzake verbod tot aankoop van een woning in de Brede Vlaamse Rand, meer bepaald in de zes randgemeenten, dienstig zou kunnen zijn en zou kunnen worden ingevoerd, zij het voor derdelanders, zij het desgevallend ook voor EU-ingezetenen die het Nederlands niet machtig zijn.

Op het vlak van de bevoegdheidsverdelingen is dit een complexere aangelegenheid. Het eigendomsrecht en de eigendomsoverdracht, evenals het verbintenissen- en contractenrecht zijn in België vooralsnog residuaire federale bevoegdheden. Maar de gewesten kunnen ter zake wel accessoire bevoegdheden uitoefenen, ofwel door een ruime interpretatie te geven aan hun eigen bevoegdheden, ofwel door een beroep te doen op hun impliciete bevoegdheden (artikel 10 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen) en volgens het beginsel *lex specialis derogat legi generali*³⁹ bepaalde maatregelen nemen indien het om hun eigen aangelegenheden gaat. Huisvesting is effectief een Vlaamse be-

39 Een wet die voorrang heeft op de algemene wetgeving.

voegdheid, al hoort de koop/verkoop van woonegelegenheden daar als dusdanig dus niet bij en blijft dit federaal. Voor huur/verhuur daarentegen is de Vlaamse bevoegdheid in dit opzicht ruimer. Nagegaan kan worden in hoeverre het Vlaamse bestuursniveau hier kan optreden om desgevallend verkoop of verhuur van goederen aan buitenlanders in de BVR te verbieden als eventueel (minder vergaand) alternatief voor OD 1 en 2.

d) OD 4. De woningmarkt van overheidswege domineren (VLAAMS)

Naast een verbod op het kopen of huren van woningen door buitenlanders, zijn er nog andere mogelijkheden om de woningmarkt in de BVR, of bepaalde delen ervan, te domineren en zodoende haar te sturen in de richting van een vernederlandsing van de BVR en de toegang voor anderstaligen tot de woningmarkt in de BVR te beperken. Maar wellicht zijn inzake immigratiebeperking andere hier vernoemde instrumenten meer aangewezen, zodat we er hier niet verder op ingaan. Mogelijk is het beheersen van overheidswege van de woningmarkt wel dienstiger wat EU-ingezetenen betreft, die mogelijk met andere beleidsinstrumenten (juridisch) moeilijker te weren zijn. We komen op dit instrument nog terug in SD 3, OD 5 en SD 4, OD 1.

e) OD 5. Inburgeringsbeleid verstrengen (VLAAMS)

Vlaanderen is bevoegd voor de integratie van inwijkelingen. Die bevoegdheid is volgens de adviespraktijk van de Raad van State erg ruim. Vlaanderen kan in dat verband verplichtingen opleggen, zoals een verplicht inburgeringstraject (dat nu al bestaat), het kan de niet naleving ervan strafbaar stellen, het kan ter zake zelfs verboden invoeren.

Het huidige inburgeringsbeleid van de Vlaamse regering is bijzonder vrijblijvend en sanctionering is nauwelijks aan de orde. Het Vlaams Belang is in zijn algemeenheid dan ook al veel langer voorstander om het beleid ter zake aan te scherpen.

De noodzaak daartoe is vooral in de BVR sterk aan de orde. Het inburgeringsbeleid is er immers op gericht inwijkelingen in te passen in de Vlaamse samenleving. In de BVR is de Vlaamse aanwezigheid intussen evenwel erg beperkt geworden, waardoor een inpassing in de praktijk veel moeilijker verloopt. Deze omstandigheid kan verantwoorden dat er in de BVR hogere inburgeringsvereisten worden gesteld en strenger wordt gesanctioneerd dan in de rest van Vlaanderen. Dit heeft een dubbel effect: enerzijds zullen inwijkelingen die daarin slagen beter geïntegreerd zijn, anderzijds zal dit een ontradend effect hebben op inwijkelingen die deze inspanningen niet willen leveren om zich in de BVR te vestigen en zal dit de inwijkingdruk verminderen. Onderzocht kan worden in hoeverre het niet nakomen of het niet succesvol afronden van een verstrengde inburgeringsplicht in de BVR kan gesanctioneerd worden met een niet-inschrijving in de bevolkingsregisters.

Het idee is ook al geopperd om de inburgeringsplicht in het buitenland te laten vervullen alvorens toegang tot het Belgische grondgebied te verkrijgen. Dit laatste is evenwel een federale bevoegdheid, maar nagegaan kan worden in hoeverre dit op Vlaams niveau zou kunnen worden geregeld als een accessorium van het inburgeringsbeleid.

f) OD 6. Toekennen arbeidskaarten (derdelanders) afhankelijk maken van vestigingsvoorwaarden (VLAAMS)

Alle landen kennen regelingen inzake arbeidsmigratie. In België zijn de gewesten daarvoor voornamelijk bevoegd. Het Vlaamse Gewest is dan ook bevoegd voor de regelgeving, de toepassing, de controle alsook de handhaving inzake de tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. Het betreft zowel werknemers als zelfstandige beroepsactiviteiten. Vlaanderen is in dat verband onder meer bevoegd voor de vaststelling van contingenten. Onderzocht kan worden in hoeverre deze bevoegdheid gebruikt kan worden om arbeidsimmigratie richting de BVR in te perken of aan voorwaarden (van bijvoorbeeld niet vestiging in de BVR) te verbinden.

Het territorialiteitsbeginsel impliceert in beginsel dat een werkvergunning verkregen in een gewest in beginsel geen recht verleent tot werk en vrije vestiging in een ander gewest, wat evenwel op losse schroeven wordt gezet door de Belgische economische unie, althans wat werknemers betreft. Voor zover dat nodig zou worden geacht, zou noodwetgeving hieraan evenwel iets kunnen verhelpen. Voor buitenlandse zelfstandigen die al in een ander gewest werkzaam zijn, kunnen om dwingende redenen van algemeen belang wel vestigingsbeperkingen in Vlaanderen worden opgelegd. Het Vlaamse Gewest is overigens, naast arbeidsmigratie, ook nog bevoegd voor de vestigingsvoorwaarden van bedrijven in het algemeen, wat een aanknopingspunt kan zijn om ter zake de instroom in de BVR te beperken.

g) OD 7. Beperkingen invoeren op de toegang van buitenlandse studenten (VLAAMS)

In België zijn het de gemeenschappen die bevoegd zijn om de toegang van buitenlandse studenten tot het onderwijs te regelen. De Vlaamse Gemeenschap is in dat verband exclusief bevoegd om studietoelagen uit te reiken. Hoewel de impact hiervan op de vervreemding in de BVR wellicht marginaal zal zijn, kan eventueel worden nagegaan in hoeverre deze bevoegdheid gebruikt kan worden om de instroom van buitenlanders op dit gebied in de BVR te beperken of aan (vestigings)voorwaarden te verbinden.

h) OD 8. Verwijdering van EU'ers die een belasting vormen voor de sociale zekerheid (FEDERAAL)

In de Europese Unie bestaat er een vrij verkeer van werknemers, maar dat levert geen onbeperkt verblijfsrecht op voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie. Zo kan er een einde worden gemaakt aan het verblijfsrecht van EU-burgers in dit land die een onevenredige belasting uitmaken van het sociaal bijstandssysteem. Er bestaan mogelijkheden om dit systeem strikter en efficiënter toe te passen. Het kan, zij het wellicht eerder marginaal, helpen om de druk op de BVR te verminderen.

3. SD 3. De omvolking door nieuwe migratie van Franstalige en allochtone Belgen tegengaan

Er zijn diverse maatregelen denkbaar om de inwijking vanuit Brussel en Wallonië in de BVR af te remmen. Andermaal sommen we een aantal ervan op, waarvan sommige als alternatief voor andere beleidsingrepen kunnen dienen of er aanvullend op kunnen zijn, zonder dat we daarbij onmiddellijk een keuze naar voor schuiven.

a) OD 1. Instroom van Belgen met een dubbele nationaliteit of een allochtone achtergrond via het inburgeringsbeleid beperken (VLAAMS)

Het verwerven van de Belgische nationaliteit is in dit land zoals bekend een lachertje. Reeds na vijf jaar permanente aanwezigheid, het bewijs leveren van de kennis van een landstaal (niveau A2 ('overlevingsniveau'), dat wil zeggen het tweede laagste niveau op een schaal van zes) en nog enkele andere onbeduidende formaliteiten, kan men al Belg worden. Veel van die nieuwe Belgen behouden evenwel ook nog hun oorspronkelijke nationaliteit en zijn in de praktijk ook helemaal niet ingeburgerd.

Hiervoor (SD 2, OD 5) wezen we reeds op de mogelijkheden van een verstrengd inburgeringsbeleid om de instroom van vreemdelingen in de BVR te beperken door strengere inburgeringsvoorwaarden te stellen. Dezelfde principes kunnen ook worden toegepast voor vreemdelingen met de Belgische nationaliteit. De Raad van State heeft in het verleden immers reeds gesteld dat de inburgeringsplicht eveneens van toepassing kan worden verklaard op allochtonen die over de Belgische nationaliteit beschikken, onder meer op migranten van de tweede of zelfs de derde generatie. Aangezien veel van de uit het Brusselse instromende allochtone Belgen in de BVR de Belgische nationaliteit hebben verworven op basis van een al dan niet rudimentaire kennis van het Frans, kan het opleggen van een kennis van het Nederlands via een verstrengd inburgeringsbeleid reeds een forse rem vormen op een verdere instroom van deze groep in de BVR. Het voldoen aan de (verstrengde) inburgeringsvoorwaarden zou eventueel gekoppeld kunnen worden aan de inschrijving in de bevolkingsregisters.

b) OD 2. Verplicht inburgeringsbeleid voor Franstalige Belgen (VLAAMS)

De Raad van State heeft eveneens al gesteld dat het begrip inwijkelingen een evolutief begrip is en heeft er in dat verband al een ruime invulling aan gegeven. Zo achtte hij het een bevoegdheid van de Vlaamse gemeenschap om het inburgeringsbeleid ook toepasselijk te verklaren op autochtone voyageurs, met andere woorden op personen met de Belgische nationaliteit zonder migratieachtergrond. Ook in het buitenland geboren Belgen worden volgens de Raad van State beschouwd als inwijkelingen. Feitelijk is er daarmee nauwelijks een verschil met Belgische migranten vanuit een ander taalgebied met een andere taal dan het Nederlands. Nagetrokken kan dus worden in hoeverre een verstrengd en verplicht inburgeringsbeleid ook toepasselijk kan worden verklaard op Franstalige Belgen die zich in de BVR vestigen om hun integratie in de Vlaamse Gemeenschap te bevorderen. Het kan in alle geval ook hier ontradend werken om de instroom in de BVR af te remmen, zeker als men de lat hiervoor hoog legt en dat koppelt aan een kordaat sanctionerings- en handhavingsbeleid en/of aan een inschrijving in de bevolkingsregisters.

c) OD 3. Nederlandse taalkennis opleggen voorafgaand aan de inschrijving in het bevolkingsregister (VLAAMS)

Artikel 30 van de Grondwet stelt de taalvrijheid in, behalve wat het taalgebruik inzake de contacten van de particulier met de overheid betreft. Die kan bij wet worden geregeld en daar geldt dus geen taalvrijheid. Krachtens artikel 129 van de Grondwet is het Vlaanderen dat op zijn grondgebied bevoegd is voor het gebruik van de talen in bestuurszaken (met uitzondering van de faciliteitengemeenten). De rechtspraak stelt dat uit de bevoegdheid om het taalgebruik te regelen volgt dat ook de taalkennis van particulieren bij wet of decreet kan worden geregeld. De overheid kan ook bepalen welk niveau van taalkennis vereist is. Het is overeenkomstig de rechtspraak tevens mogelijk om taalkennis (maar niet het taalgebruik) aan particulieren op te leggen in aangelegenheden waar het grondwettelijk recht van taalvrijheid wél geldt (art. 30 GW), voor zover dit ten nauwste verbonden is met een materiële bevoegdheid van een overheid.

De Vlaamse overheid maakt van deze laatste mogelijkheid nu reeds gebruik, met name onder meer voor de toekenning van sociale woningen en in het kader van het vestigingsbeleid (van ondernemingen). In het kader van het BVR-beleid kan de Vlaamse overheid binnen haar bevoegdheden inzake wonen en inburgering (dat, zoals we hiervoor zagen, ook op Belgen betrekking kan hebben), bepaalde taalkennisverplichtingen opleggen aan Franstalige (autochtone en allochtone) Belgen die zich in Vlaanderen wensen te vestigen. Op basis van de inschrijving in de bevolkingsregisters kan daar op een efficiënte wijze controle op worden uitgevoerd. Dit laatste is weliswaar een federale bevoegdheid, maar via de uitoefening van haar impliciete bevoegdheden (artikel 10 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen) kan de Vlaamse overheid dat bevoegdheidsdomein in deze aangelegenheid betreden.

d) OD 4. De culturele en taalkundige loyauiteitsverklaring (VLAAMS)

Op 16 januari 2017 werd de wet op de zogenaamde nieuwkomersverklaring in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd.⁴⁰ Deze wet koppelt het verblijf van bepaalde categorieën (nieuwe) immigranten aan de ondertekening van een nieuwkomersverklaring. Daarin moeten zij zich ertoe engageren de fundamentele waarden en normen van onze samenleving te begrijpen en ernaar te handelen. Het behoort tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen om deze normen en waarden vast te stellen. De federale overheid is, in het kader van haar bevoegdheid omtrent de toegang tot het grondgebied, bevoegd om deze verklaring in te voeren, de naleving ervan na te trekken en desgevallend te sanctioneren door het verblijfsrecht te beëindigen.

Deze wet vertoont veel grote gaten en zwakheden en is bovendien nog altijd dode letter bij gebrek aan samenwerkingsakkoord met de Gemeenschappen en uitvoeringsbesluiten. Maar zij kan wel als inspiratie dienen voor de gebeurlijke invoering op Vlaams niveau van een culturele en taalkundige loyauiteitsverklaring voor nieuwe migranten vanuit Franstalig België. De kerngedachte van deze verklaring kan erin bestaan dat de Franstalige migrant te kennen geeft, begrijpt en ernaar zal handelen dat de BVR tot het Nederlandse taalgebied en de Vlaamse cultuurkring behoort. Zulk een ondertekening zal wellicht vooral een symbolische betekenis hebben en de ondertekenaar tot weinig concreets engageren of verplichten. Allicht zal dit dan ook weinig effect hebben op de instroom in de BVR. Een gebeurlijke weigering tot ondertekening zou evenwel tot gevolgen moeten leiden. Nagegaan kan worden hoe de handhaving hiervan desgevallend kan worden afgedwongen, zij het via het instrument van de inschrijving in het bevolkingsregister, zij het via het verlenen van allerlei vergunningen op het Vlaamse beleidsniveau.

e) OD 5. De woningmarkt van overheidswege sturen en domineren (VLAAMS)

We vermeldden dit reeds onder SD 2, OD 4. Vanuit haar bevoegdheid wonen kan de Vlaamse overheid ingrijpen in het woonbeleid en in de woningmarkt. In de BVR doet ze dat ook al enkele decennia op een zeer bescheiden schaal via Vlabinvest en kortstondig ook via 'wonen in eigen streek'. Dit instrument kan evenwel veel krachtiger worden ingezet om de situatie in de BVR (mee) recht te trekken. Het Vlaamse woonbeleid moet in de BVR twee doelstellingen nastreven: enerzijds de woningmarkt zoveel mogelijk onaantrekkelijk maken en afschermen voor anderstaligen, anderzijds de toeleiding van Vlamingen tot de woningmarkt stimuleren. In deze OD behandelen we het eerste aspect; in SD 4, OD 1 komt het tweede aspect aan bod.

Een eerste maatregel die zeker moet worden genomen in het kader van de afscherming van de woningmarkt in de BVR voor anderstaligen, is een einde maken aan het aanzuigeffect dat zij op Franstaligen uitoefent ingevolge de *registratierechten*. In Vlaanderen is er een verlaagd tarief van kracht voor de enige eigen woning. Dat bedroeg tot eind 2019 7%, tot eind 2021 6% en vanaf 2022 3%. In Brussel en Wallonië is dat momenteel 12,5%. Het is vanuit die optiek voordeliger, ook voor Franstaligen, zeker als ze uit het Brusselse

⁴⁰ Wet van 8 december 2016 tot invoering van een algemene verblijfsvoorwaarde in de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

komen, om een woning in Vlaanderen en in de Brede Vlaamse Rand te kopen dan in de twee andere gewesten. Deze regeling dreigt dus een magneet te worden voor voornamelijk Franstalige Brusselaars om zich in de Rand te vestigen. Om daaraan iets te verhelpen, kan voor de Brede Vlaamse Rand gedacht worden aan het aanrekenen van een registratierecht voor inwoners uit een ander gewest aan het tarief dat in dat gewest van kracht is.

Verder zijn een aantal maatregelen mogelijk waarmee het woningareaal in de BVR minder aantrekkelijk wordt gemaakt voor anderstaligen, door (bijkomende) taalkundige en/of etnisch-culturele voorwaarden te koppelen aan een aantal tegemoetkomingen die de Vlaamse overheid momenteel inzake wonen aanbiedt.

Inzake het *sociaal woonbeleid* worden reeds enkele beperkingen op dat vlak (voor heel Vlaanderen) opgelegd. De Vlaamse Codex Wonen van 2021 voorziet nu reeds in artikel 6.20, eerste lid, 5° en 6° dat de huurder van een sociale woning over een taalvaardigheid moet beschikken van niveau A1 van het Europees Referentiekader (het laagste van zes niveaus) en nieuwe huurders vanaf 1 januari 2023 het niveau A2. De Vlaamse regering bepaalt vanaf wanneer de huurder daaraan moet voldoen (met name momenteel na één jaar en nieuwe huurders vanaf 1 januari 2023 na 2 jaar). Het 6° slaat specifiek op de faciliteitengemeenten, maar feitelijk is dat dezelfde regeling als diegene die in de rest van Vlaanderen van kracht is. Deze taalverplichting, zoals ze nu in voege is, heeft dus weinig om het lijf en wordt bovendien zeer slecht toegepast. Zij kan op diverse vlakken worden aangescherpt, bijvoorbeeld door het vereiste taalkennisseniveau op te trekken en te eisen dat eraan wordt voldaan voordat men in aanmerking kan komen voor een sociale woning.

De Vlaamse overheid verstrekt ook *renovatiepremies*, *huurpremies* en *huursubsidies*. Onderzocht kan worden of daar geen taalkennisvoorwaarden aan verbonden kunnen worden in de BVR.

Een derde soort maatregelen zet in op een actieve overheersing en sturing van de woningmarkt. Aangezien die sturing vooral gericht is op het faciliteren van wonen voor de Vlaamse bevolking en het aantrekken van nieuwe Vlaamse inwoners naar de BVR, behandelen we dit in SD 4, OD 1.

4. SD 4. De etnisch-culturele vernederlandsing bevorderen

Een kernstuk van het BVR-beleid moet erin bestaan dat Vlamingen in de BVR opnieuw een ruime meerderheid van de daar aanwezige bevolking gaan uitmaken.

a) OD 1. Een gestuurd woonbeleid gericht op de vernederlandsing van de streek (VLAAMS)

Zoals al eerder vermeld zijn enkele Vlaamse overheden of door hen aangestuurde organisaties op dat vlak al een paar decennia actief, maar op een uiterst bescheiden niveau en met resultaten die zich niet vertalen in een zichtbare verbetering van de situatie in de Vlaamse Rand. Vlabinvest is inderdaad geen succes te noemen en 'wonen in eigen streek' is nauwelijks uit de startblokken geraakt.

Nieuwbouw van woningen en appartementen is zowat het enige segment dat al enkele decennia met beperkt succes door Vlabinvest en een aantal partners wordt toegepast. Voor zover dit segment verder dienstbaar kan zijn in het BVR-beleid, moeten de toewijzingscriteria in alle geval verder worden aangescherpt zodat deze woningen voortaan enkel nog toegewezen kunnen worden aan Vlamingen.

Wil men echter van het woonbeleid als beleidsinstrument ter vernederlandsing van de BVR succesvol gebruik maken, dan zal men het ook over een andere boeg moeten gooien. In de eerste plaats is het mogelijk een aantal tot op heden nog niet of nauwelijks ingeschakelde beleidsinstrumenten op het vlak van wonen te activeren in het kader van een BVR-beleid.

Er kan om te beginnen worden ingespeeld op de *koopwoningmarkt*. Jaarlijks wordt een aantal woningen in de BVR verkocht. In Sint-Genesius-Rode waren het er in 2021 227 (2,9% van de woningen), in de vijf andere randgemeenten 674 (2,9%), in de noodplangemeenten 5.233 (2,6%) en in de signaalgemeenten 927 (2,2%). Er kan, enigszins naar analogie met wat Vlabinvest al doet via hoofdzakelijk nieuwbouw, in (delen van) de BVR een beroep worden gedaan op een voorkeepsrecht voor de Vlaamse overheid of een door haar gemachtigde instelling, om op (delen van) de vastgoedmarkt woningen aan te kopen en door te verkopen of te verhuren aan kopers met een etnisch-cultureel Vlaams profiel. Daarvoor zullen uiteraard een aantal modaliteiten moeten worden bepaald (bij doorverkoop bvb. koppelen aan een aantal jaren bewoning; terugkeepsrecht in bepaalde gevallen...). Via een rollend huisvestingsfonds zou op die wijze een deel van de eigendomswoningen voortaan naar Vlamingen kunnen worden gedirigeerd in plaats van naar anderstaligen.

Verder kan er worden ingespeeld op de *huurmarkt* in de BVR. Een belangrijk deel van het woningareaal bestaat immers uit huurwoningen. In Sint-Genesius-Rode is dat 25% van het woningbestand, in de vijf andere randgemeenten ligt dat tussen 29% en 45%, in de noodplangemeenten tussen 20% en 37% en in de signaalgemeenten tussen 16% en 25%. Dat is dus een heel belangrijk segment van het woningareaal dat op dit ogenblik op geen enkele wijze wordt bespeeld in het kader van een BVR-woningbeleid (behalve misschien in zéér beperkte mate via Vlabinvest).

Er kan worden nagedacht en onderzocht of ook dit woningsegment kan worden aanbeoord in het kader van de etnisch-culturele vernederlandsing van de BVR. Dat zou bijvoorbeeld kunnen door, naar analogie met het voorkeepsrecht, een nieuwe rechtsfiguur

in het leven te roepen onder de vorm van het voorhuurrecht. Het zou er op neer kunnen komen dat een Vlaamse (al dan niet semi-)overheidsinstelling het recht zou hebben om woningen die vrij komen op de huurmarkt met voorrang te huren (aan de prijs die de verhuurder vraagt) en deze onder te verhuren aan huurders met een etnisch-cultureel Vlaams profiel. Momenteel bestaat er in Vlaanderen overigens reeds iets dat min of meer analoog is, maar dan met sociale oogmerken: de sociale verhuur via sociale verhuurkantoren. Weliswaar is hier geen sprake van voorhuurrecht en gebeurt dit door de eigenaars op vrijwillige basis, maar een aantal andere kenmerken ervan (doorverhuur enz.) zijn wel gelijkaardig aan wat hier beoogd zou kunnen worden. Om potentiële huurders aan te trekken, kan eventueel ook het instrument van de *huurpremie* of *huursubsidie* daar onder bepaalde voorwaarden aan gekoppeld worden.

Een ander instrument dat zich potentieel aandient, is een *verhuis- en vestigingspremie*. Verhuis- en vestigingspremies zijn niet nieuw. Onder meer de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), de Vlaamse bestuurlijke instelling voor de Brusselse Vlamingen, heeft in het verleden al een verhuispremie voor VGC-ambtenaren die zich vanuit het Vlaams Gewest in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest vestigen in het leven geroepen. Op Vlaams niveau is zulk een premie nooit ingevoerd. Het idee kan gebeurlijk hernomen worden in het kader van een vernederlandsingsbeleid in de BVR, niet alleen voor ambtenaren, maar voor een ruimere groep Vlamingen die verhuist naar (bepaalde delen van) de Rand. Gelet op het grote aantal verhuisbewegingen zal het wel noodzakelijk zijn hier beperkende voorwaarden aan te koppelen en de maatregel selectief toe te passen.

Een vernederlandsingsbeleid van de BVR via het woonbeleid biedt dus nog tal van perspectieven, maar het is budgettair doorgaans wel een erg dure aangelegenheid. Vanuit die optiek verdient het wellicht aanbeveling de gebeurlijke inspanningen dienaangaande in essentie te concentreren op de versterkte noodplangemeenten en, omwille van zijn geopolitiek strategisch belang, op Sint-Genesius-Rode in het bijzonder. Het is eveneens aangewezen zich in de eerste plaats te richten op het domineren van de goedkopere segmenten van de woningmarkt. Indien men van een of meer van deze instrumenten gebruik wil maken, dan zullen die uiteraard ook steeds goed op elkaar moeten worden afgestemd, onder meer door na te gaan in hoeverre het opportuun is ze al dan niet combineerbaar met elkaar te stellen.

In dit verband zal ook de rol en het statuut van Vlabinvest moeten worden heroverwogen. Zoals eerder gesteld is dit momenteel een provinciale instelling. Om een gecoördineerd BVR-woonbeleid te voeren lijkt het aangewezen deze instelling opnieuw op te nemen binnen de administratieve structuren van de Vlaamse overheid. Het is in dat verband eveneens wenselijk dat zowel de Vlaamse minister bevoegd voor het BVR-beleid als de Vlaamse minister van Wonen dit beleid in gezamenlijk overleg uittekenen. Een inbedding in de administratie van het huidige Agentschap Wonen in Vlaanderen ligt wellicht voor de hand. Verbindingsambtenaren vanuit de administratie van de minister bevoegd voor de Vlaamse Rand zijn daarbij dan wel een absolute noodzaak.

Ten slotte zal zulk een beleid eveneens gepaard moeten gaan met *promotiecampagnes* om Vlaamse gezinnen warm te maken voor een verhuis richting de Brede Vlaamse Rand, meer in het bijzonder richting de versterkte noodplangemeenten. Een aantal stimuli, waarvan hiervoor er een aantal zijn aangehaald, kunnen daarbij als smeermiddel dienen.

b) OD 2. Versterken van de socio-culturele identiteit van de BVR (VLAAMS)

Het versterken van de socio-culturele identiteit kan gecatalogeerd worden als een 'zachte' maatregel in het kader van een Vlaams Randbeleid. Op dit vlak is de Vlaamse overheid dan ook al geruime tijd (met beperkt succes) actief.

Op *cultureel vlak* wordt die rol vooral ingevuld door De Rand, een vzw die voornamelijk aangestuurd wordt door de Vlaamse regering. Statutair kreeg zij duidelijke doelstellingen mee in het kader van het Randbeleid als documentatiecentrum, sociaal-cultureel steunpunt, integratiepunt voor anderstaligen en het behartigen van de Vlaamse belangen. Belangrijkste realisatie is het beheren van Vlaamse gemeenschapscentra in de versterkte noodplangemeenten en in Jezus-Eik ten behoeve van het Vlaamse verenigingsleven. Ook worden diverse initiatieven ontrolld om te trachten anderstaligen op vrijwillige basis in het Vlaamse verenigingsleven en in de Vlaamse samenleving te integreren. Op cultureel vlak wordt ook het FeliXArt Museum in Drogenbos in het kader van het Randbeleid gesubsidieerd.

De ondersteuning van het plaatselijke Vlaamse socio-culturele leven dient zonder twijfel een verdere pijler te blijven van het Randbeleid. Nagetrokken moet worden in hoeverre dit verder opengetrokken dient te worden naar (bepaalde) andere gemeenten in de BVR en of de vzw De Rand daartoe het meest geëigende instrument is. Tevens moet onderzocht worden in hoeverre het FeliXArt Museum thuishoort onder de noemer van het BVR-beleid en niet beter meer wordt ingekapseld in het departement Cultuur van de Vlaamse overheid, zij het nog steeds mee onder voogdij van de Vlaamse minister bevoegd voor de Rand.

Inzake *media* worden een aantal initiatieven verondersteld in te spelen op de Randproblematiek. Wat *geschreven media* betreft, is er vooral de RandKrant en de Gemeenschapskranten, die worden uitgegeven via de vzw De Rand met gelden van de Vlaamse overheid en de provincie Vlaams-Brabant. De RandKrant verschijnt negen keer per jaar en wordt telkens beurtelings in een helft van de Rand gratis verspreid. De berichtgeving gebeurt evenwel via een onafhankelijke redactie. Op *audiovisueel vlak* is er vooral *Ring-tv* (vzw Regionale Televisie Vlaams-Brabant, Halle-Vilvoorde), de regionale omroep erkend door de Vlaamse overheid om regionaal nieuws te verspreiden voor de regio Halle-Vilvoorde.

Deze organisaties hebben doorgaans de statutaire vorm van een vzw en worden hoofdzakelijk bestuurd door politici van de diverse politieke partijen (maar zonder het Vlaams Belang). In hun statutaire doelstellingen zijn soms bepalingen opgenomen die kaderen in het ondersteunen van het Vlaams karakter van de Rand (vzw De Rand), maar dat is niet eens altijd zo (Ring-tv). Zij worden door de Vlaamse regering wel als partners beschouwd voor communicatie omtrent het Randbeleid en in dat verband van de nodige subsidies voorzien.

Deze regionale media blijven best verder ingeschakeld voor het Brede Vlaamse Randbeleid, maar men kan zich wel vragen stellen over de doeltreffendheid van een aantal van deze communicatie-instrumenten en de modaliteiten volgens dewelke ze werken. Een globale evaluatie van hun huidig statuut, structuur, werking, financiering en aansturing voor het BVR-beleid dringt zich derhalve op via een audit. Daaruit dienen de nodige beleidsmaatregelen voort te vloeien voor het verbeteren van de aansturing van het communicatiebeleid om aldus de doelstellingen van het BVR-beleid via deze media beter tot hun recht te laten komen. Tevens dient onderzocht te worden in hoeverre nieuwe mediaontwikkelingen, onder meer op het vlak van sociale media, het Randbeleid actiever kunnen ondersteunen. Een grotere stroomlijning van de berichtgeving over de diverse mediakanalen

heen, gedeeltelijk mee aangestuurd vanuit de Vlaamse overheid, dringt zich wellicht ook op. Een communicatiecel binnen de Vlaamse administratie 'Brede Vlaamse Rand' is in dat opzicht aangewezen. Tevens moet worden bekeken of een organisatorische integratie van deze verschillende mediaspelers een meerwaarde kan opleveren.

Een ander actieterrein waarop de Vlaamse overheid actief is, is *sport en ontspanning*. Kroonjuweel daarvan is jarenlang De Gordel geweest, een evenement dat sportieve ontspanning op een geslaagde wijze wist te koppelen aan bewustmaking omtrent de Vlaamse Randproblematiek. De jongste jaren hebben een aantal ongelukkige beleidsingrepen aan deze succesformule evenwel een einde gemaakt. De Gordel wordt momenteel georganiseerd in een samenwerkingsverband tussen vzw De Rand, Flanders Classics en de provincie Vlaams-Brabant. Nagegaan moet worden op welke wijze dit evenement gedynamiseerd kan worden en opnieuw kan aanknopen bij de succesformules van het verleden. Een actiever betrekken van Sport Vlaanderen kan hiervoor een optie zijn.

c) OD 3. Onderwijs: voorrangsbeleid voor Vlaamse leerlingen (VLAAMS)

Onze onderwijsinstellingen in de Brede Vlaamse Rand worden overspoeld door anderstaligen. Dit fenomeen brengt problemen met zich mee voor de inschrijving van leerlingen uit de autochtone Vlaamse bevolking in de onderwijsinstelling van hun keuze. Deze gang van zaken is uiteraard vooral het gevolg van de omvolking die er plaatsgrijpt. Als men hierop ten gronde wil ingrijpen, zal er dus in de eerste plaats vanuit dat aspect moeten worden opgetreden, waarvoor we naar andere strategische en operationele doelstellingen verwijzen. Toch kunnen er vanuit het onderwijsbeleid zelf ook enkele maatregelen worden genomen om hier in de goede richting sturend op te treden. Op 16 februari 2022 keurde het Vlaams Parlement reeds, specifiek ten behoeve van een deel van de Vlaamse Rand, een aanpassing van de inschrijvingsregels in de scholen goed. Deze aanpassing is een kleine stap in de goede richting, maar nog absoluut onvoldoende. Onderzocht kan worden op welke wijze er bij de inschrijving in de onderwijsinstellingen van de BVR een absolute voorrang kan worden gegeven aan leerlingen van de autochtone Vlaamse bevolking.

d) OD 4. De ondergeschikte besturen en het middenveld als partners voor het Brede Vlaamse Randbeleid (VLAAMS)

Deze operationele doelstelling maakt reeds in belangrijke mate deel uit van het randbeleid van de jongste Vlaamse regeringen en ligt ook voor de hand. De Vlaamse overheid betreft deze organisaties voornamelijk in het Randbeleid via een subsidieaanbod. Dit instrument kan worden gehandhaafd, maar moet, wat de openbare besturen betreft, wel (meer) worden afgestemd op de strategische doelstellingen die we voor ogen hebben. De subsidies verstrekt vanuit het BVR-beleid moeten immers in de eerste plaats dienen als flankerende steun op het plaatselijke niveau voor de vooropgezette BVR-doelstellingen. Voor het plaatselijke verenigingsleven daarentegen dient de nadruk voornamelijk te liggen op de ondersteuning van het Vlaamse sociaal-culturele weefsel in de BVR. Tegelijk is een administratieve vereenvoudiging en een meer structurele subsidiestroom aangewezen om dit instrument doelmatig in te zetten.

Regelmatig bovenlokaal overleg met de lokale besturen en het middenveld, aangestuurd en gecoördineerd vanuit de Vlaamse administratie 'Brede Vlaamse Rand', is evenzeer aangewezen. Dat gebeurt onder meer met de Conferentie van de Vlaamse mandatarissen van de zes randgemeenten voor wat de versterkte noodplangemeenten betreft. Bekeken moet worden in hoeverre het Toekomstforum Halle-Vilvoorde hiervoor dienstig kan zijn voor wat de rest van de BVR-gemeenten betreft.

5. SD 5. Het inclusiviteitsbeleid voor reeds residerende anderstaligen dwingender maken

De integratie van de reeds aanwezige anderstaligen in de BVR kan veel kortader dan nu het geval is. Onderstaande operationele doelstellingen zouden daar gebeurlijk kunnen toe bijdragen.

a) OD 1. Inburgeringsbeleid (VLAAMS)

De Vlaamse overheid neemt in de BVR reeds een aantal maatregelen in het kader van het inburgeringsbeleid, voor sommigen verplicht, maar voor velen vooral op basis van vrijwilligheid. De vzw De Rand doet onder meer van alles op het vlak van taalpromotie. Het aanbod is gratis en wordt onder meer beloond met initiatieven zoals de Randuitcheques. Die krijgen anderstaligen als ze (met of zonder succes) een Nederlandse taalcursus volgen. Daarmee kunnen ze dan culturele voorstellingen in de Rand (gratis) bijwonen. In het nuttige effect van dergelijke vrijwillige en vrijblijvende maatregelen geloven we maar in zeer beperkte mate.

Volgens het Vlaams Belang is het meer dan tijd om over te schakelen op meer dwingende maatregelen om reeds (langer) aanwezige anderstaligen in de Brede Vlaamse Rand te integreren. In SD 2, OD 5 en SD 3, OD 2 hebben we reeds gewezen op de mogelijkheden van

het inburgeringsbeleid als beleidsinstrument op dat vlak. Het kan ook, wellicht in aangepaste vorm, toegepast worden voor reeds residerende anderstaligen in de Brede Vlaamse Rand.

b) OD 2. Een aanklampend taalbeleid (VLAAMS)

Krachtens artikel 129, § 1 van de Grondwet is de Vlaamse Gemeenschap bevoegd voor het gebruik van de talen in bestuurszaken, inzake het onderwijs en inzake de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en de werknemers, met uitzondering weliswaar van de zes randgemeenten. Hoewel deze bevoegdheid heel Vlaanderen aanbelangt en het BVR-beleid dus een stuk te buiten gaat, wil het Vlaams Belang dat van deze bevoegdheid in de Brede Vlaamse Rand maximaal gebruik wordt gemaakt om een aanklampend taalbeleid te voeren ten aanzien van anderstaligen en voor de beteugeling van taalwantoestanden.

Vlaamse taalregelingen zijn op dit ogenblik versnipperd over tal van wetten, decreten en besluiten. Nagegaan kan worden in hoeverre het aangewezen is deze regelgeving te bundelen in een overzichtelijk Vlaams taaldecreet. In alle geval trekken we systematisch na of de bestaande Vlaamse taalregelingen op de gebieden waar Vlaanderen bevoegd voor is via decretale weg kunnen en moeten worden aangescherpt met het oog op een scherper taalbeleid in de BVR. We kijken ook na of de Vlaamse overheid nog niet gebruikte bevoegdheden inzake het regelen van het taalgebruik kan inschakelen in het BVR-beleid.

Verder willen we dat er een effectieve en efficiënte inspectie plaatsgrijpt in de Brede Vlaamse Rand voor wat taalaangelegenheden betreft. Zoals eerder al gemeld richten we daartoe een volwaardige Vlaamse taalinspectiedienst op. Deze kan geïnspireerd zijn op de taalpolitie zoals die in de Canadese provincie Québec functioneert. Hij zal in alle geval tot taak hebben om actief overtredingen van de taalwetgeving op te sporen en te verbaliseren, zowel bij openbare besturen, in het onderwijs als wat werkgevers en werknemers betreft. De Vlaamse Sociale Inspectie blijft verder bevoegd dergelijke overtredingen in het verlengde van andere overtredingen vast te stellen en te verbaliseren voor wat het Septemberdecreet betreft. Zo willen we onder meer dat:

- er in besturen en diensten in de BVR die onder de Vlaamse bevoegdheid inzake taalgebruik vallen (waaronder ook lokale en gewestelijke federale diensten in het Nederlandse taalgebied zoals postkantoren, postbodes, treinstations en dergelijke meer) uitsluitend in het Nederlands wordt gecommuniceerd en daarop door de taalinspectie ook steekproefsgewijs wordt gecontroleerd;
- er inzake onderwijs bij inschrijving gecontroleerd wordt of de leerlingen voldoende Nederlands kennen (wat een onderwijsbevoegdheid is, geen taalbevoegdheid);
- de taalverplichtingen opgelegd door het Septemberdecreet actief en effectief worden gecontroleerd.
- overtredingen voortaan ook effectief bestraft worden. Daarvoor dient, in het kader van het Vlaams bestuurlijk handhavingsbeleid, een efficiënte regeling te worden uitgewerkt, zodat er ook een stok achter de deur is om een en ander te handhaven. We hanteren ter zake een nultolerantiebeleid waar dat wettelijk mogelijk is. Op die manier kunnen anderstaligen geen beroep meer doen op onwettige faciliteiten en wordt hun integratie in de Vlaamse gemeenschap versterkt.

c) OD 3. De culturele en taalkundige loyauiteitsverklaring (VLAAMS)

We hebben dit reeds voorgesteld bij SD 3, OD 4. Zij kan als maatregel eveneens voor deze doelgroep van het BVR-beleid worden overwogen.

d) OD 4. Sociaal huisvestingsbeleid: kennis van het Nederlands als voorwaarde verstrengen en strikt handhaven (VLAAMS)

In SD 3, OD 5 wezen we reeds op de mogelijkheden van dit instrument voor een aanscherping van het BVR-beleid. Het heeft ook betrekking op de doelgroep van deze SD.

e) OD 5. Aanscherping kennis Nederlands in het onderwijsveld (VLAAMS)

Krachtens artikel 129 van de Grondwet is de Vlaamse Gemeenschap bevoegd voor de regeling van het taalgebruik in het onderwijs. In SD 3, OD 3 wezen we reeds op het onderscheid tussen het opleggen van taalgebruik en taalkennis. Een regeling inzake taalkennis opleggen kan overigens niet alleen krachtens artikel 129 van de Grondwet, maar volgens de rechtspraak van de Raad van State ook krachtens de onderwijsbevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap voor zover dat verband houdt met de efficiëntie van het te volgen onderwijs. In dat verband kan onder meer aan volgende aanscherpingen van het beleid worden gedacht:

- het Nederlands kan inzake onderwijs wettelijk (sterker) worden verankerd, niet alleen als instructietaal, maar evenzeer als omgangstaal met anderstalige leerlingen én ouders.
- anderstalige leerlingen worden slechts tot de reguliere Nederlandstalige onderwijsinstellingen toegelaten wanneer zij een degelijke kennis van het Nederlands hebben. Deze kennis wordt afgetoetst op basis van een bindende taaltoets. Anderstaligen die hieraan niet voldoen worden verwezen naar taalbadklassen tot zij de taaltoets met succes hebben afgelegd.
- voor een succesvol onderwijsparcours is niet alleen kennis, maar ook gebruik van het Nederlands essentieel, niet alleen in de schoolomgeving, maar ook in het thuismilieu. Communicatie in het Nederlands tussen anderstalige ouders en hun kind(eren) buiten het schoolmilieu kan niet worden opgelegd, maar kan wel met aandrang worden gestimuleerd. In dat verband wordt onderzocht en geïmplementeerd op welke wijze de inschrijving van anderstalige kinderen in onderwijsinstellingen van de BVR kan worden gekoppeld aan een verplichte voldoende kennis van het Nederlands van de (anderstalige) ouders. Deze kan worden geattesteerd door middel van een taalattest, een diploma of op enige andere wijze waarmee een voldoende taalkennis van het Nederlands kan worden aangetoond.

f) OD 6. Het Franstalig onderwijsprobleem in de zes randgemeenten aanpakken (VLAAMS)

Op ons verlanglijstje staat uiteraard de afschaffing zonder meer van de Franstalige onderwijsfaciliteiten in de zes randgemeenten en het omvormen van deze scholen tot Nederlandstalige onderwijsinstellingen. Het nodige wetsvoorstel werd daartoe alvast ingediend.⁴¹ Dit is evenwel een federale bevoegdheid die bovendien een tweederdemeerderheid en een meerderheid in elke taalgroep vereist. Meteen mag duidelijk zijn dat dit via deze weg niet zal gebeuren.

Er moet dus naar andere middelen worden uitgekeken om hier zoveel als mogelijk orde op zaken te stellen.

Vlaanderen subsidieert deze scholen en het is dan ook maar meer dan normaal dat wie betaalt ook bepaalt.

Vooreerst maken we op Vlaams niveau strikt gebruik van de wettelijke beperkingen die de federale onderwijsfaciliteitenwetgeving biedt om het huidige faciliteitenonderwijs te beperken. De federale wet bepaalt onder meer dat de zes randgemeenten verplicht zijn om Franstalig lager onderwijs in te richten wanneer daar een vraag toe komt. Het komt dus de gemeenten toe hiervoor te zorgen. Twee van de acht Franstalige onderwijsinstellingen zijn evenwel vrije scholen en geen gemeentescholen en voldoen dus strikt genomen niet aan deze bepaling. We overleggen met de schoolbesturen van deze twee vrije scholen om hen om te vormen tot transmutatiescholen waar het Nederlands geleidelijk de voertaal wordt en waarbij zij volledig onder de Vlaamse onderwijsregeling vallen. Bij gebrek aan overeenkomst op korte termijn wordt de subsidiëring van deze scholen stopgezet.

Voor wat de zes andere scholen betreft bekijken wij hoe het activistische arrest van het Grondwettelijk Hof (waarvan men niet mag vergeten dat dit een *politieke* rechtbank is die uitsluitend uit door de traditionele politieke partijen aangeduide 'rechters' bestaat) kan worden omzeild en het Vlaamse beleidskader inzake onderwijs aan deze scholen kan worden opgelegd.

Zoals eerder al aangehaald zijn deze scholen op een aantal punten in overtreding met de bestaande wet- en regelgeving (onder meer wat het toelaten van leerlingen betreft). We laten deze overtredingen nauwkeurig in kaart brengen in een stevig juridisch dossier. Dit dossier kan dienen om deze scholen inschikkelijker te maken ten aanzien van onze eisen, en desgevallend ook om de erkenning (en bijgevolg de subsidiëring) ervan in te trekken.

Wat het falen van de taalinspectie betreft volgen we een tweesporenbeleid. Enerzijds moet de Vlaamse overheid (regering; parlement) deze zaak politiek aanhangig maken bij de federale overheid en er de nodige druk op uitoefenen, indien nodig tot op het hoogste niveau, opdat de federale taalinspectie haar werk zou doen zoals ze dat moet doen. Anderzijds bewandelen we het spoor van de adjunct van de gouverneur van Vlaams-Brabant. Deze valt (eveneens) onder het gezag van de Vlaamse regering. Naast zijn wettelijke rol omtrent de toepassing van de taalwetgeving in bestuurszaken in de zes randgemeenten heeft deze ook een wettelijke rol gekregen inzake de controle op de naleving van de toepassing van de onderwijstaalwetgeving in de zes randgemeenten. Dit laatste gebeurt nu niet. We streven ernaar dat de Vlaamse overheid de adjunct van de gouverneur de opdracht geeft zelf de controles uit te voeren voor wat de toelating betreft van leerlingen

41 <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/1307/55K1307001.pdf>

in het Franstalig onderwijs, desgevallend de nodige maatregelen neemt en daarover te rapporteren aan het Vlaamse bestuursniveau.

g) OD 7. Onwillige en Vlaamsvijandige Franstalige gemeentebesturen in de pas dwingen (VLAAMS)

De bevoegdheid inzake de plaatselijke besturen is in belangrijke mate overgedragen aan de gewesten. Dat geldt ook voor de faciliteitengemeenten, met dien verstande dat de federale (bijzondere) wetgever voor deze gemeenten een aantal belangrijke bevoegdheden voor zich heeft gehouden. Het betreft communautair gevoelige aspecten, maar ook een aantal aspecten wat samenstelling, werking en toezicht ervan betreft.

De Vlaamse overheid heeft op dat vlak desalniettemin een aantal instrumenten in handen om beleidsmatig op te treden in en tegen de Vlaamsvijandige gemeentebesturen in de zes randgemeenten. Zij heeft daar de jongste decennia ook in zekere mate gebruik van gemaakt (bv. via de omzendbrief-Peeters e.a.). Maar ze moet dat doen met de handrem op en wordt ter zake ook regelmatig teruggefloten door activistische Belgische rechtscolleges zoals het Grondwettelijk Hof en de Raad van State en gedwarsboomd door de Belgische wetgever en haar Vlaamse slippendragers uit de traditionele partijen op dat niveau.

Juridisch is het dus een moeilijke zaak om de onwillige Franstalige gemeentebesturen in de pas te dwingen. Dit probleem zal dan ook wellicht vooral moeten worden opgelost door de electorale basis van het Franstalige imperialisme in deze zes gemeenten te ondergraven via maatregelen die voortvloeien uit de operationele doelstellingen die in SD 2, 3 en 4 aan bod zijn gekomen. Desalniettemin moeten de Vlaamse decreetgever en de Vlaamse regering als toezichhoudende overheid in deze aangelegenheid maximaal assertief optreden. Onderzocht kan worden op welke wijze de grenzen van de Vlaamse bevoegdheden kunnen worden opgezocht om hieraan te verhelpen. Een permanente monitoring van deze Franstalig-imperialistische gemeentebesturen via een Vlaamse regeringscommissaris is alvast een prioriteit van de eerste orde.

6. SD 6. Het groene karakter van de Brede Vlaamse Rand verzekeren

a) OD 1. Ruimtelijke ordening herbekijken met het oog op het behoud van het etnisch-cultureel Vlaams karakter van de BVR

Ruimtelijke beleidsplanning heeft in het verleden een cruciale rol gespeeld in de verfransing van delen van de BVR. Gekend zijn onder meer de verkaveling door Franstalig gezinde burgemeesters van grote lappen grond in de zes randgemeenten via Brusselse vastgoedconcerns ten behoeve van Brusselse Franstaligen. Ook andere ingrepen inzake ruimtelijke ordening kunnen een grote impact hebben op een verdere verfransing en vreemding van de BVR. Megalomane projecten zoals Uplace, de intentie om een reusachtig winkelcentrum in Machelen en omgeving neer te poten, zou niet zonder gevolgen gebleven zijn voor de migratie richting deze gemeente(n) uit de Rand. Ook een maatregel om het aantal bouwlagen te verhogen zou de appartementisering in de hand werken en de toestroom van nieuwe (im)migratie in de hand kunnen werken.

Vanuit de diverse Vlaamse overheden is er in het verleden reeds aandacht geweest voor dit aspect in het kader van de Vlaamse Randproblematiek. Zo behoort het behoud van het groene karakter van de Rand tot het geijkte discours van diverse opeenvolgende Vlaamse regeringen en is dat nog altijd één van de belangrijke strategische doelstellingen van het Randbeleid van de opeenvolgende Vlaamse regeringen.

Het ruimtelijk ordeningsbeleid in de BVR moet opnieuw in zijn geheel onder de loep genomen worden vanuit het perspectief van het behoud van het etnisch-cultureel Vlaams karakter van deze streek. Dat impliceert in zijn algemeenheid dat de ruimtelijke beleidsplanning volledig mee moet afgestemd worden op het tegengaan van verstedelijking en inname van open ruimte voor bebouwing, alsook op het bewaren van het groene karakter van de rand.

Samengevat:

- 6.1 *Het Vlaams Belang laat onze mensen niet in de steek en heeft daarom de ambitie om de etnisch-culturele noodsituatie in de Brede Vlaamse Rand te keren en vooralsnog recht te trekken door middel van een noodplan voor de Brede Vlaamse Rand.*
- 6.2 *Het Vlaams Belang blijft respect eisen voor de bestuurlijke, territoriale en taalkundige integriteit van Vlaanderen en van ons Vlaams grondgebied. Wij verwerpen en bestrijden daarom met al onze krachten alle Franstalige imperialistische aanspraken in Vlaanderen. Daartoe moeten alle faciliteiten ten behoeve van Franstalige migranten in Vlaanderen volledig worden afgeschaft. Wij ontzeggen de Franstalige partijen en de Franstalige instellingen in België verder elke zeggenschap op Vlaams grondgebied en in Vlaanderen.*
- 6.3 *Van de Vlaamse regering eisen wij dat zij eindelijk het Vlaams Randbeleid ernstig neemt. Dat houdt onder meer in dat:*
  - *de perimeter van het werkingsgebied van de Vlaamse Rand wordt aangepast aan de realiteit van vandaag via de invoering van een dynamisch Randkadaster;*
  - *een minister van de Vlaamse regering dit beleid actief aanstuurt;*
  - *een slagkrachtige administratie dit beleid opvolgt;*
  - *op alle beleidsdomeinen de Randtoets wordt ingevoerd;*
  - *op budgettair vlak een 'Brede Vlaamse Rand'-norm wordt ingesteld a rato van minimaal 1% van de Vlaamse begroting;*
  - *er een Vlaamse taalinspectie in het leven wordt geroepen;*
  - *de nodige decretale maatregelen en besluiten worden genomen, indien nodig via nooddecreetgeving, om het beleid de nodige instrumenten te verschaffen om de etnisch-culturele uitdagingen in de Brede Vlaamse Rand op een efficiënte wijze het hoofd te kunnen bieden en de situatie ten goede te keren.*
- 6.4 *Het Vlaams Belang wijst op de absolute noodzaak om een tijdelijke immigratiestop voor buitenlanders in de Brede Vlaamse Rand in te voeren om ervoor te*

zorgen dat de verdere omvolking er een halt wordt toegeroepen. Minstens moeten er op het vlak van immigratie een aantal beperkingen worden ingevoerd waardoor de instroom drastisch wordt afgeremd.

- 6.5 Het is eveneens noodzakelijk de interne migratie van Franstalige Belgen naar de Brede Vlaamse Rand tijdelijk aan banden te leggen totdat het Vlaamse etnisch-culturele sociale weefsel er voldoende hersteld is en een voldoende omvang heeft opdat het in staat zou zijn om anderstalige migranten succesvol te integreren.*
- 6.6 Het Vlaams Belang wil verder dat het nog aanwezige broze Vlaamse sociaal-culturele weefsel in de Brede Vlaamse Rand wordt versterkt door op Vlaams niveau een beleid te voeren dat erop gericht is de autochtone Vlaamse bevolking aan te moedigen er te blijven wonen en nieuwe Vlaamse inwoners aan te trekken.*
- 6.7 De integratie van reeds aanwezige anderstaligen in de Brede Vlaamse Rand moet een dwingender karakter krijgen. Wie niet kan of wil integreren in de Vlaamse gemeenschap in de Brede Vlaamse Rand, moet maar elders gaan wonen.*

Uitgeleide

In de Brede Vlaamse Rand is het geen vijf voor twaalf meer, maar al een hele tijd na twaalf uur. Door de grootschalige omvolking van de jongste decennia kwijnt onze Vlaamse autochtone bevolking er zienderogen weg en wordt zij er vervangen door anderstaligen en vreemdelingen. Nergens in heel Vlaanderen, zelfs niet in onze grote steden, is de situatie er op dat vlak dramatischer aan toe dan in de Brede Vlaamse Rand.

Indien Vlaanderen geen stuk kerngebied van zijn grondgebied verloren wil zien gaan en hier niet verder lijdzaam op wil toezien, zal het genoopt zijn dringend tot krachtige tegenactie over te gaan. Een gemakkelijke weg zal dat niet zijn. Maar er zijn wel mogelijkheden om daaraan te werken en er de situatie vooralsnog te keren. We moeten alleen maar willen.

Het Vlaams Belang heeft alvast de vaste wil om deze fundamentele uitdaging aan te gaan. Wij laten onze mensen in de Brede Vlaamse Rand niet in de steek. Wij laten deze Vlaamse gemeenten niet verloren gaan voor de Vlaamse gemeenschap.

Samenvatting

- 1.1 *Franstalige migratie vanuit vooral Brussel en internationale immigratie leiden in de Brede Vlaamse Rand tot een ongeziene omvolking en verdringing van de autochtone Vlaamse bevolking, die een steeds grotere omvang aanneemt. Het resultaat ervan is dat de Vlaamse autochtone bevolking in deze gemeenten tot een minderheid, en in de faciliteitengemeenten zelfs tot een zeer kleine minderheid herleid is en op termijn zelfs volledig dreigt te verdwijnen.*
- 1.2 *Deze grootschalige omvolking heeft tot gevolg dat (im)migranten niet meer integreren in de Vlaamse gemeenschap, maar integendeel overgaan tot eigen gemeenschapsvorming en zelfs tot eigen taalkundig-politieke groepsvorming. In de zes Vlaamse randgemeenten zijn de gemeentebesturen daardoor al geruime tijd overgegaan in Franstalige handen en weerklinkt sporadisch ook de roep om deze Vlaamse gemeenten van Vlaanderen af te scheiden.*
- 1.3 *In de Brede Vlaamse Rand is het daarom voor de Vlaamse gemeenschap geen vijf voor twaalf, maar al een heel eind na twaalf en is er sprake van een heuse crisis- en noodsituatie voor de autochtone Vlaamse bevolking. Het naakte overleven van onze Vlaamse gemeenschap in een deel van ons kerngebied is er uitdrukkelijk aan de orde.*
- 2.1 *De omvolking in de Vlaamse Rand, en in de zes randgemeenten in het bijzonder, wordt al decennia mee aangestuurd door een nog steeds onverholven Franstalig imperialisme. Nog altijd willen de Franstalige partijen de bestuurlijke, territoriale en taalkundige integriteit van Vlaanderen niet aanvaarden en blijven zij uit op de verovering van Vlaams grondgebied rond Brussel. Dat uit zich institutioneel in tal van bij bijzondere wet vergrendelde faciliteiten op bestuurlijk, gerechtelijk, onderwijs- en andere vlakken, waar de Franstaligen hardnekkig aan blijven vasthouden.*
- 2.2 *Geopolitieke strategische overwegingen van de hoogste orde, met name in geval van de opdeling van België, spelen daarbij een rol, in het bijzonder wat de gemeente Sint-Genesius-Rode betreft. Deze Vlaamse gemeente vormt een buffer tussen Brussel en Wallonië en zou in geval van annexatie bij Brussel een corridor met Wallonië tot stand kunnen brengen. Dat zou in geval van een ordelijke opdeling van België de aanspraken van Vlaanderen op Brussel verzwakken en die van Wallonië versterken. Het is derhalve ook vanuit die optiek in het belang van Vlaanderen deze situatie snel ten goede te keren.*
- 2.3 *De vrijheid van vestiging alsook het gelijkheids- en non-discriminatiebeginsel zijn waardevolle fundamente van onze samenleving, maar zijn de facto een vrijgeleide voor een ongebreidelde migratie van Franstalige Belgen richting de Brede Vlaamse Rand. Het vrij verkeer van personen binnen de Europese Unie biedt eveneens een vrijbrief voor een ongeremde immigratie naar de Brede Vlaamse Rand.*

- 3.1 *De Frans- en anderstaligen in de Brede Vlaamse Rand en in de zes randgemeenten in het bijzonder zijn géén minderheid die daar van oudsher aanwezig is. Hun aanwezigheid is integendeel het gevolg van recente (im)migratie en van Franstalig imperialisme. Zij kunnen derhalve geen aanspraak maken op het statuut van minderheid of op welke minderheidsrechten dan ook en dienen zich te integreren in de Vlaamse gemeenschap.*
- 4.1 *Door haar eenzijdige en intussen al lang door de feiten achterhaalde inclusiviteitsvisie op de massale instroom van anderstaligen in de Brede Vlaamse Rand miskent de Vlaamse overheid de omvolkingsproblematiek die daar plaatsgrijpt en is haar beleid om de streek Nederlandstalig te houden ook gedoemd om te mislukken. De beperkte instrumenten en middelen die zij inzet, staan ook geenszins in verhouding tot de gigantische etnisch-culturele uitdagingen die zich in de Brede Vlaamse Rand stellen. Het ontbreekt de Vlaamse overheid tot op heden dan ook totaal aan ambitie om de Brede Vlaamse Randproblematiek op een kordate en doeltreffende wijze aan te pakken.*
- 4.2 *In de strijd tegen het Franstalige imperialisme in de zes randgemeenten worden de inspanningen van de Vlaamse regering dan weer vakkundig gedwarsboemd door de op Belgisch niveau vergrendelde wetgeving en door anti-Vlaamse rechtspraak van activistische Belgische rechtscolleges.*
- 4.3 *Ook de grenzen van de eigen Vlaamse bevoegdheden dragen er in belangrijke mate toe bij dat het Vlaamse overheidsniveau niet bij machte is de omvolking in de Brede Vlaamse Rand te keren.*
- 5.1 *De omvolking en de blijvende instroom van (im)migranten in de Brede Vlaamse Rand zijn reeds dermate gevorderd en bedreigen er reeds dermate het naakte overleven van de autochtone Vlaamse bevolking, dat de Vlaamse overheid gelegitimeerd en gerechtigd is waar nodig gebruik te maken van het instrument van de noodtoestand om de vitale belangen van de Vlaamse volksgemeenschap in de Brede Vlaamse Rand te verzekeren.*
- 6.1 *Het Vlaams Belang laat onze mensen niet in de steek en heeft daarom de ambitie om de etnisch-culturele noodsituatie in de Brede Vlaamse Rand te keren en vooralsnog recht te trekken door middel van een noodplan voor de Brede Vlaamse Rand.*
- 6.2 *Het Vlaams Belang blijft respect eisen voor de bestuurlijke, territoriale en taalkundige integriteit van Vlaanderen en van ons Vlaams grondgebied. Wij verwerpen en bestrijden daarom met al onze krachten alle Franstalige imperialistische aanspraken in Vlaanderen. Daartoe moeten alle faciliteiten ten behoeve van Franstalige migranten in Vlaanderen volledig worden afgeschaft. Wij ontzeggen de Franstalige partijen en de Franstalige instellingen in België verder elke zeggenschap op Vlaams grondgebied en in Vlaanderen.*
- 6.3 *Van de Vlaamse regering eisen wij dat zij eindelijk het Vlaams Randbeleid ernstig neemt. Dat houdt onder meer in dat:*
- de perimeter van het werkingsgebied van de Vlaamse Rand wordt aangepast aan de realiteit van vandaag via de invoering van een dynamisch Randkadaster;*
  - een minister van de Vlaamse regering dit beleid actief aanstuurt;*
  - een slagkrachtige administratie dit beleid opvolgt;*

- op alle beleidsdomeinen de Randtoets wordt ingevoerd;
  - op budgettair vlak een 'Brede Vlaamse Rand'-norm wordt ingesteld a rato van minimaal 1% van de Vlaamse begroting;
  - er een Vlaamse taalinspectie in het leven wordt geroepen;
  - de nodige decretale maatregelen en besluiten worden genomen, indien nodig via nooddecreetgeving, om het beleid de nodige instrumenten te verschaffen om de etnisch-culturele uitdagingen in de Brede Vlaamse Rand op een efficiënte wijze het hoofd te kunnen bieden en de situatie ten goede te keren.
- 6.4 *Het Vlaams Belang wijst op de absolute noodzaak om een tijdelijke immigratiestop voor buitenlanders in de Brede Vlaamse Rand in te voeren om ervoor te zorgen dat de verdere omvolking er een halt wordt toegeroepen. Minstens moeten er op het vlak van immigratie een aantal beperkingen worden ingevoerd waardoor de instroom drastisch wordt afgeremd.*
- 6.5 *Het is eveneens noodzakelijk de interne migratie van Franstalige Belgen naar de Brede Vlaamse Rand tijdelijk aan banden te leggen totdat het Vlaamse etnisch-culturele sociale weefsel er voldoende hersteld is en een voldoende omvang heeft opdat het in staat zou zijn om anderstalige migranten succesvol te integreren.*
- 6.6 *Het Vlaams Belang wil verder dat het nog aanwezige broze Vlaamse sociaal-culturele weefsel in de Brede Vlaamse Rand wordt versterkt door op Vlaams niveau een beleid te voeren dat erop gericht is de autochtone Vlaamse bevolking aan te moedigen er te blijven wonen en nieuwe Vlaamse inwoners aan te trekken.*
- 6.7 *De integratie van reeds aanwezige anderstaligen in de Brede Vlaamse Rand moet een dwingender karakter krijgen. Wie niet kan of wil integreren in de Vlaamse gemeenschap in de Brede Vlaams Rand, moet maar elders gaan wonen.*

Werkten mee aan deze brochure:

Katleen Bury, federaal Volksvertegenwoordiger

Gust Cambré, inhoudelijk medewerker Vlaams Belang

Jan Laeremans, Vlaams Volksvertegenwoordiger

Peter Lemmens, inhoudelijk medewerker Vlaams Belang

Klaas Sloomans, Vlaams Volksvertegenwoordiger

Madouplein 8/9
1210 Brussel
02 219 60 09

info@vlaamsbelang.org
www.vlaamsbelang.org